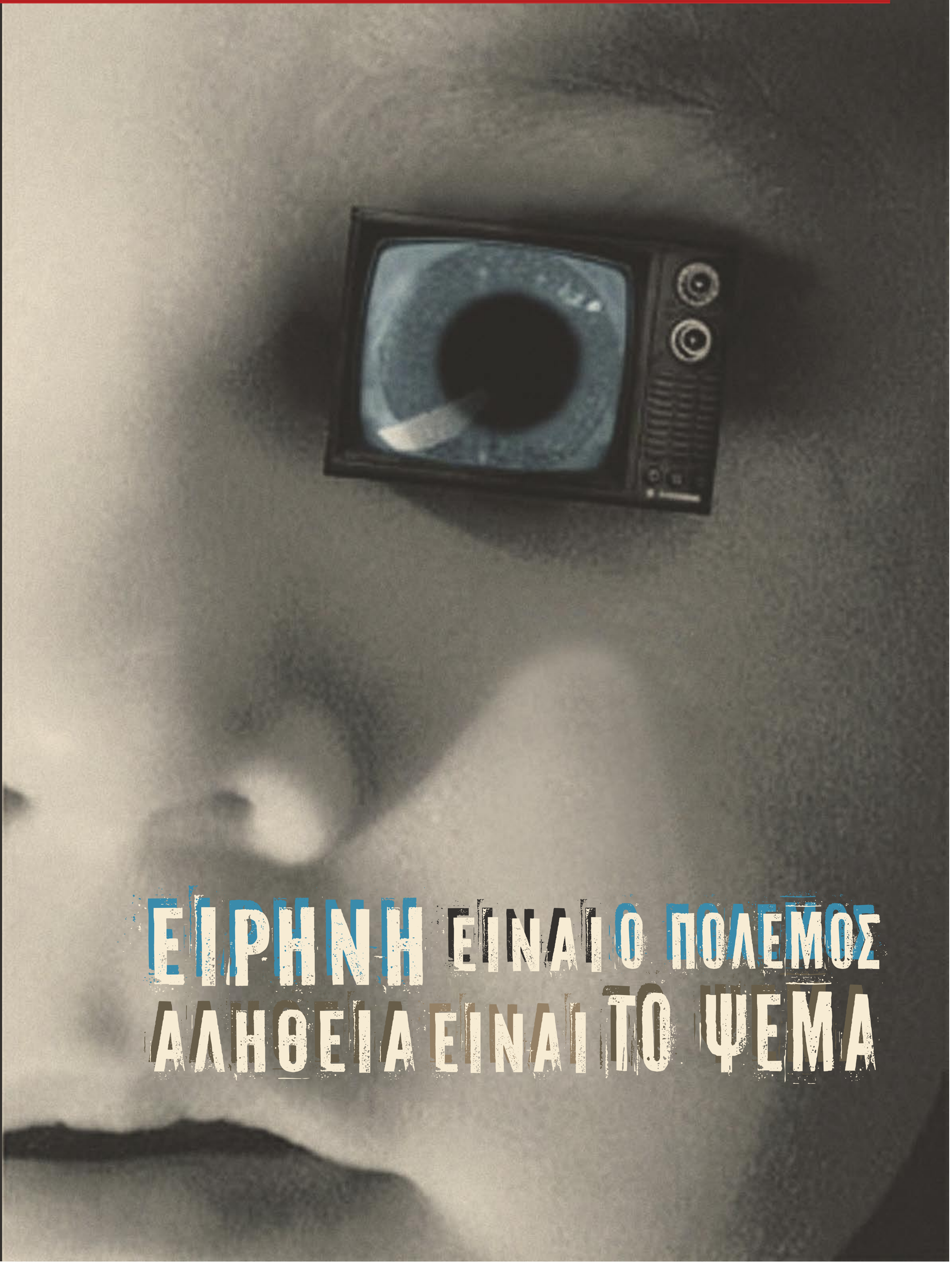
28

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2006

7615 • ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΤΗΝ 1η ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΑΘΕ ΜΗΝΑ • 1.50 €

ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ

ΑΝΤΙΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

της σύνταξης...

Το πιο επικίνδυνο όπλο είναι η κατοχή ιδεών

Τείνει πλέον να ενσωματωθεί ως δεδομένο στο αστικό περιβάλλον η παρουσία αστυνομικών δυνάμεων. Το ότι «σε κάθε γωνία υπάρχει αστυνομία» περισσότερο θα πρέπει να εκληφθεί ως απειλή παρά ως προστασία. Το σύστημα έρχεται καθημερινά αντιμέτωπο με τον βασικό εσωτερικό εχθρό του: την Κοινωνία! Οι κατακτητές πλέον εδραιώνουν την κατοχή τους με όρους πολιτικής αδιαλλαξίας ώστε με συνέπεια να συνεχίσουν το «θεάρεστο» έργο τους.

Η ένταση που θα έχουν στο εξής οι απεργίες και οι κοινωνικοί αγώνες καταδεικνύει εικόνες από ένα μέλλον στο οποίο η διεκδίκηση θα πρέπει να μπορεί να συστρατεύει οριζόντια μεγάλα κομμάτια πληθυσμού ώστε να υπάρχει το όποιο ενδεχόμενο αποτελέσματος. Εφόσον η αντίσταση πλέον δεν έχει μικροκοινωνικό αλλά μακροκοινωνικό περιεχόμενο, θα πρέπει να γίνει κατανοητό ότι δεν υπάρχει χώρος ούτε και χρόνος προς την απάθεια ή την ιδιώτευση.

Η νέα στρατηγική του συστήματος χτίζεται στο φαίνεσθαι της ευημερίας, με τους στατιστικούς δείκτες να αποτελούν το νέο πρόσφορο πεδίο για τον ιδεολογικό χειρισμό των μαζών. Με τον τρόπο αυτό οι οικονομικές αναπαραστάσεις μπορούν να επιβεβαιώνουν την ανάπτυξη με τους κουμπάρους να τα παίρνουν, τους βουλευτές να κατοχυρώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μετά από μία τετραετία, τους εργαζόμενους να συνταξιοδοτούνται μετά τα 67 και βλέπουμε.

Ακρίβεια, πληθωρισμός και ανεργία δεν υπάρχουν στα επίσημα στατιστικά στοιχεία. Εφόσον εργασία θεωρείται η απασχόληση μισής ώρας την ημέρα, οι καθαρίστριες των σχολείων απελευθερώθηκαν από το ταπεινωτικό επίδομα ανεργίας των 330€ για να κερδίσουν 200€ το μήνα από την εργασία τους. Έτσι το ποσοστό ανεργίας μειώνεται συνεχώς, και αν αυτό δεν αποτελεί κοινωνική πολιτική και εξορθολογισμό των κρατικών δαπανών τότε είμαστε επιεικώς αχάριστοι με το σύστημα που μας επιτρέπει να δουλέψουμε με μισθό σχεδόν τα 2/3 του επιδόματος ανεργίας. Αυτό θα πει ξεκάθαρη εισοδηματική πολιτική. Σε μια εποχή που η διεκδίκηση αποτελεί σταυρόλεξο για δυνατούς λύτες, η κατοχή ιδεών, αξιοπρέπειας και συνείδησης αποτελεί το πιο επικίνδυνο όπλο για το σύστημα. Ας οπλιστούμε εκ νέου, όχι για να αντισταθούμε, αλλά για να ανατρέψουμε όσα έρχονται.

BABYΛΩΝΙΑ ΑΝΤΙΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
• 7615 •
Χρόνος 3ος, φύλλο 28
Νοέμβριος 2006

Ιδιοκτήτης: Εταιρεία για την επικοινωνία και τον πολιτισμό Βαβυλωνία, ΑΜΚ
Εκδότης - Διευθυντής: Άννα Καραγεωργίου
Διέθυνση: Μακρυγιάννη 17, Θεσσαλονίκη, Τ.Κ. 546 25, ΤΗΛ.: 2310-261.290
Εκτύπωση: Εκδοτική Βορείου Ελλάδος Α.Ε
Φωτογραφίες: Ευρωκίνηση

ΑΘΗΝΑ: Θεμιστοκλέους 66 - Εξάρχεια - ΤΗΛ.: 6976623087
ΞΑΝΘΗ: ΤΗΛ.: 6974.143.889
ΚΟΜΟΤΗΝΗ: Αγ. Γεωργίου 36, τ.κ. 691 00 - ΤΗΛ.: 6976.022.582
ΓΙΑΝΝΕΝΑ: ΤΗΛ.: 6936.785.774
ΑΓΡΙΝΙΟ: ΤΗΛ.: 6942.476.998
ΛΑΡΙΣΑ: ΤΗΛ.: 2410-626.606, 6932.200.818
ΠΑΤΡΑ: Αράτου 49 - Κέντρο - ΤΗΛ.: 6947.067.636
ΡΕΘΥΜΝΟ: Ιωάννη Μαθιουδάκη 11, τ.κ. 731 00 - ΤΗΛ.: 6974.429.408
e-mail: newspaper_babylonia@yahoo.gr • www.babylonia.gr

Για εγγραφές συνδρομητών: 6942.935.628

Ο θαυμαστός

νέος κόσμος

Αντιμέτωποι με τη μεταλλαγή της ανθρωπότητας σε κατοικίδια πάσης χρήσης

Μέσα στην τελευταία δεκαπενταετία, το πλαίσιο μέσα από το οποίο η ανθρωπότητα αντιμετωπίζει τη ζωή και το μέλλον της, αναδιαμορφώθηκε ριζικά. Το μέγεθος αυτής της ανατροπής, αλλά και τις συνέπειές της, είναι ακόμα νωρίς για να τα αντιληφθούμε στο σύνολό τους. Καθημερινά ανοίγουν νέα μέτωπα και εμφανίζονται εξελίξεις που μετατρέπουν ή ανατρέπουν τα προηγούμενα συμπεράσματα. Ακόμα κι αν επιδιώκει κανείς τον εφησυχασμό, η ζωή η ίδια και η διαρκής ροή των αλλαγών δεν του επιτρέπει αυτή την πολυτέλεια.

Κοινωνικός αποκλεισμός

Το μεγάλο μέρος της ανθρωπότητας, απελπίζεται και οργίζεται από την εικόνα των πλούσιων «αναπτυγμένων» κρατών. Στην προσπάθειά του για συμμετοχή στο πλούσιο όνειρο, συναντά ορθωμένα τείχη, τεχνητά και πραγματικά. Αλλά και στα ίδια τα κράτη του αναπτυγμένου καπιταλισμού, ο αποκλεισμός αυτός αφορά σταδιακά ολοένα και μεγαλύτερα τμήματα της κοινωνίας. Η φτώχεια αποτελεί πραγματική απειλή για τη μεγάλη πλειοψηφία που καλείται να επιβιώσει σε μια κοινωνική, ηθική και πολιτισμική ζούγκλα. Σ' ένα πολιτισμό που η κυρίαρχη αξία είναι αυτή της οικονομικής «επιτυχίας», αδιάφορο με ποιά μέσα, η μεγάλη κοινωνική μερίδα βλέπει τον εαυτό της να αποκλείεται από την επιτυχία αυτή και να κινδυνεύει να «εκπέσει» σ' ένα απαξιωμένο είδος φτώχειας: χωρίς στέγη, χωρίς δουλειά, χωρίς κοινωνική καταξίωση, χωρίς τα απαραίτητα ακόμα και για την επιβίωση.

Όλα τα οικονομικά και εργασιακά μέτρα που προωθούνται οδηγούν με μαθηματικό τρόπο σ' αυτή την επισφάλεια. Ο πανικός που ακολουθεί την έλλειψη σταθερότητας και τη διαρκή ανασφάλεια, δεν μπορεί να ξεσπάσει ενάντια στους άμεσα υπεύθυνους, γιατί είναι στην ουσία άγνωστοι, κρυμμένοι. Η παγκοσμιοποίηση της οικονομικής ελίτ, την αποκρύπτει από τα μάτια του κόσμου, είναι παντού αλλά καλυμμένη από ένα πλέγμα μηχανισμών και υπηρεσιών που την καθιστούν αόρατη και απρόσιτη. Έτσι η κοινωνική οργή στρέφεται ενάντια σε ό,τι της φαίνεται πιθανός, μεγάλος ή μικρός, υπαίτιος, και είναι και προσιτός. Από το γείτονα ή το συνάδελφο στη δουλειά μέχρι –και κυρίως- τον οικονομικό μετανάστη, τον «αλλοεθνή», τον πολιτισμικά διαφορετικό, τον κοινωνικά αδύναμο.

Η νέα παγκόσμια αταξία

Έχοντας επιφέρει αυτή τη σύγχυση και την κοινωνική «αλλοφροσύνη», η παγκόσμια οικονομική εξουσία, με μοναδικό γνώμονα το αλόγιστο και άπληστα αυξανόμενο κέρδος, αναπροσαρμόζεται διαρκώς στα όποια νέα δεδομένα προκύπτουν από τις συνέπειες των επιλογών της και προχωρά ακάθεκτη στην οργάνωση της παγκόσμιας αταξίας. Μέσω των μέτρων που προωθούνται από τον φυσικό της υπάλληλο, το κράτος, διαμορφώνεται ένα νέο κοινωνικό τοπίο, που το χαρακτηρίζουν:

- **Η αστυνομοκρατία, η παρακολούθηση, ο έλεγχος, η «κρατικοποίηση» κι από κει η αγοραία χρήση των προσωπικών δεδομένων, η ποινικοποίηση της κοινωνικής ζωής και η καταστολή κάθε αντίδρασης και κάθε διαφορετικής αντίληψης.**
- **Η αποδόμηση του κοινωνικού ιστού με την σταδιακή καταστροφή κάθε είδους κοινωνικών σχέσεων, με την κρατική ιδιοποίηση των δημόσιων χώρων, με την εμπορευματοποίηση κάθε κοινωνικού προϊόντος, κάθε κοινωνικής δραστηριότητας, με την προώθηση της μοναχικότητας σε κάθε τομέα της κοινωνικής ζωής.**
- **Η «ελαστικοποίηση» - ξεχείλωμα του εργασιακού χρόνου και η άλωση του «ελεύθερου» που είναι πλέον κατευθυνόμενος σε πλήρως ελεγχόμενες δραστηριότητες (κυριαρχία τηλεόρασης, ελεγχόμενη διαμόρφωση αντιλήψεων, έλεγχος «πολιτισμικών» δραστηριοτήτων, κατασκευασμένες εκδηλώσεις, οργανωμένα ταξίδια, φυγή σε εικονικές πραγματικότητες, εικονική διαμόρφωση σχέσεων, έλεγχος – παρακολούθηση – καταστολή μέσω διαδικτύου, μαζικοί και ταυτόχρονα μοναχικοί και κατευθυνόμενοι τρόποι «διασκέδασης»).**
- **Η ραγδαία συρρίκνωση εργασιακών κεκτημένων και δικαιωμάτων, κερδισμένων με αιματηρούς αγώνες άλλοτε, με την ανασφάλεια και τη διαρκή απειλή της ανεργίας ως διαρκούς λαιμητόμου πάνω από τα κεφάλια των ήδη εργαζομένων και την αγωνία, την κοινωνική απαξίωση και αυτοενοχοποίηση των ανέργων.**
- **Η ριζική απαξίωση της ανθρώπινης ζωής: η δουλεία είναι πάντα εδώ.**

Εργαζόμενοι μεταφέρονται ως εμπορεύματα από τον ένα τόπο στον άλλο, στοιβάζονται όπως άλλοτε οι σκλάβοι, δουλεύουν δεκαοκτώ ώρες τη μέρα για ένα –επισφαλές παρ' όλα αυτά- κομμάτι ψωμί, ξυλοκοπούνται και βασανίζονται ενώ οι «εργοδότες» και οι «υπεύθυνοι» έχουν πάνω τους δικαιώματα ζωής και θανάτου. Τεράστιες πολυεθνικές «επενδύουν» στις χώρες που δεν πρόλαβε να αναπτυχθεί κάποτε το μεταπολεμικό «κράτος – πρόνοιας» και οι εργασιακές συνθήκες δουλείας που δημιουργούν (χρησιμοποιώντας για την κυριαρχία τους κρατικούς μηχανισμούς, ιδιωτικούς στρατούς ανεξέλεγκτων και ατιμώρητων δολοφόνων και παγκόσμιες συμφωνίες και οικονομικά σχήματα που επιβάλλουν τιμωρίες και «κυρώσεις») λειτουργούν πιλοτικά για τον εκβιασμό των εργαζομένων και των ανέργων στις «αναπτυγμένες» χώρες*.

Οι βιοτεχνολογικές πολυεθνικές πειραματίζονται πάνω σε ολόκληρους πληθυσμούς για τα αποτελέσματα των εργαστηριακών «επιτευγμάτων» τους, αδιάφορο αν αυτά επιφέρουν θανάτους, επιδημίες, αρρώστιες. Τα γενετικά τροποποιημένα εργαστηριακά τους είδη κυριαρχούν με τη βία στην παγκόσμια αγορά εξαφανίζοντας τα φυσικά τρόφιμα και μετατρέποντας την ανθρωπότητα σ' ένα γιγάντιο πειραματόζωο με άγνωστες συνέπειες, καταστρέφοντας την παραδοσιακή γεωργία και δημιουργώντας την καινούργια αγροτική φεουδαρχία.

Ο πλανήτης καταστρέφεται, ο αέρας και το νερό δηλητηριάζονται, οι αρρώστιες και οι θάνατοι - συνέπειες του βιομηχανοποιημένου και μολυσμένου κόσμου τους- πολλαπλασιάζονται, ο φυσικός θάνατος έχει εκλείψει, όλα στην παράλογη προοπτική της «ανάπτυξής» τους. Οι πόλεμοι για τα εκάστοτε συμφέροντά τους, οι εκατόμβες των νεκρών, οι δοκιμές στα χημικά και πυρηνικά τους όπλα αποτελούν την «ειρηνική» πολιτική τους. Η υφήλιος έχει γεμίσει φυλακές (μυστικές είτε όχι), τα βασανιστήρια δεν δημιουργούν πλέον ούτε τυπικό νομικό ή ηθικής φύσης θέμα, τα Γκουαντανάμο ξεφυτρώνουν παντού και η απειλή τους τρομοκρατεί και απελπίζει.

Ο νέος παγκόσμιος πόλεμος

Οι μάχες από τη μεριά του κεφαλαίου, διεξάγονται με όλα τα μέσα. Η έμμεση βία, ο έλεγχος της σκέψης κυριαρχούν: «εξημερωμένοι» τηλεθεατές βομβαρδίζονται με άπειρες (ψεύτικες στο μεγαλύτερο ποσοστό τους) πληροφορίες. Τους υποδεικνύονται θέσεις, απόψεις, αποδεκτοί τρόποι ζωής, φόβος, υποταγή. Η σκέψη αποτελεί στόχο, οι άνθρωποι μαθαίνουν να λειτουργούν ως ελεγχόμενα αυτόματα. Η άμεση βία αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της «πολιτικής» της εξουσίας. Τη βιώνουν καθημερινά, σε όλο τον κόσμο, όλοι οι με τον ένα ή τον άλλο τρόπο αντιστεκόμενοι. Ο αγώνας ενάντια στην εξουσία και την καταπίεση, αποτέλεσε πάντα την κινητήρια δύναμη της ιστορίας. Οι εξαγγελίες για το «τέλος της ιστορίας», αυτό προοιώνιζαν: το τέλος της δυνατότητας αντίστασης των ανθρώπων, τη συστηματοποιημένη καταστολή της.

Η σκέψη είναι δύναμη, η γνώση είναι δύναμη. Η γνώση συρρικνώνεται, ελέγχεται, εξαφανίζεται, κατευθύνεται, μετατρέπεται σε σκόρπια πληροφορία για εμπορική αποκλειστικά χρήση.**

Η παιδεία αλλάζει περιεχόμενο και γίνεται απλή εκμάθηση εργασιακών λειτουργιών, κινήσεων και πληροφοριών στην υπηρεσία των αναγκών των πολυεθνικών. Η έρευνα οργανώνεται και κατευθύνεται ώστε να καλύπτει τις ίδιες ανάγκες. Όμως η γνώση αποτελεί το πρώτο βήμα της άρνησης. Της ριζικής και συνολικής άρνησης του εχθρικού για το ανθρώπινο είδος «πολιτισμού» τους.

Τα μέτωπα της επίθεσης είναι πολλά και τα μέτωπα της αντίστασης οφείλουν να 'ναι το ίδιο. Οι μέρες που έρχονται είναι κρίσιμες. Τα πεδία του πολέμου είναι γενικευμένα και οι μάχες πολυεπίπεδες. Και θα κριθούν από την αποφασιστικότητα των αντιστεκόμενων. Και την μεταξύ τους αλληλεγγύη, που είναι το μεγαλύτερο όπλο τους.

Αννα Κάραγεωργίου

Σημειώσεις:
* Για παράδειγμα, η μεγαλύτερη αλυσίδα λιανικού εμπορίου, η Wal Mart, χρησιμοποιεί αυτή την τακτική (εργασιακές συνθήκες δουλείας με ελάχιστο μισθό και χωρίς συνδικαλιστικά δικαιώματα) στα εκτός Αμερικής καταστήματά της για να πετυχαίνει φτηνότερες τιμές στα εμπορεύματα και να πιέζει τους εντός Αμερικής εργαζομένους της να μην αντιδρούν.

** Οι πρόσφατες αλλαγές στην εκπαίδευση, προωθούνται και θεσμοποιούνται μ' αυτό το σκεπτικό. Οι μεγάλες φοιτητικές κινητοποιήσεις στην Ευρώπη και στην Ελλάδα, αποτελούν ένα αισιόδοξο μήνυμα αντίστασης. Η προαποφασιμένη άρνηση του ελληνικού κράτους να υποχωρήσει στο ελάχιστο στα αιτήματα των εκπαιδευτικών και η διάλυση, στην ουσία, της μεγάλης απεργίας τους, ήθελε ν' αποτελέσει δίδαγμα για τις ερχόμενες γενιές και για άλλους, επερχόμενους, αγώνες.

« Με καταστολή κι αυταρχικότητα αντιμετωπίστηκαν για μια ακόμη φορά οι παρεμβάσεις-διαδηλώσεις κατά τη διάρκεια των παρελάσεων στη φιέστα της 28ης Οκτωβρίου. Αρχής γενομένης από τη μαθητική παρέλαση στις 27/10 στη Θεσσαλονίκη όπου τα ΜΑΤ εμπόδισαν το πρωί της Παρασκευής δεκάδες μαθητές, φοιτητές, δασκάλους και καθηγητές να πορευτούν πριν την μαθητική παρέλαση διαμαρτυρόμενοι για την κυβερνητική πολιτική στην Παιδεία. Από τις 10 το πρωί της ίδιας μέρας η Αντιεξουσιαστική Κίνηση Θεσσαλονίκης πραγματοποιούσε συγκέντρωση υπέρ των διαδηλώσεων και κατά των παρελάσεων έναντι της εξέδρας των "επισήμων" επί της Τσιμισκή. Όταν ολοκληρώθηκε η ολιγόλεπτη παρέλαση (λόγω άρνησης σχολείων υπό κατάληψη να παρελάσουν) οι συγκεντρωμένοι στο κάλεσμα της ΑΚ επιχείρησαν να προστεθούν σε μπλοκ 500 περίπου διαδηλωτών από όλο το φάσμα της εκπαιδευτικής κοινότητας και των πολιτικών συνιστωσών της Αριστεράς. Τα ΜΑΤ επιτέθηκαν απρόκλητα στο μπλοκ της ΑΚ αλλά υπήρξε άμεση απάντηση των διαδηλωτών με αποτέλεσμα αψιμαχίες σώμα με σώμα κι εκτεταμένη χρήση χημικών προς κάθε κατεύθυνση. Από δίπλα οι ασφαλίτες οι οποίοι στοχοθέτησαν φοιτητή του Πολυτεχνείου και μέλος της ΑΚ συλλαμβάνοντάς τον μέσα από το μπλοκ των πορευόμενων φοιτητών του ΑΠΘ. Προσήχθη για λίγη ώρα όπου, αφού του σπάσανε οι μπάτσοι τη μύτη με χτυπήματα από αρβύλες, αφέθη τελικά ελεύθερος μετά και την άμεση πίεση με πορεία και συγκέντρωση αλληλεγγύης στη ΓΑΔΘ.

Είχε προηγηθεί επιλεκτική βίαιη επίθεση στο μπλοκ της ΑΚ Αθήνας στις 25/10 μετά τη λήξη του πανεκπαιδευτικού συλλαλητηρίου στην πρωτεύουσα. Μετά τη λήξη της πορείας, άνδρες των ΜΑΤ επιτέθηκαν κατά περίπου 15 αντιεξουσιαστών/τριών κι έπειτα από άγριο ξυλοδαρμό συνέλαβαν 2 φοιτητές μέλη της Αντιεξουσιαστικής Κίνησης. Κατά τη μεταφορά κι εκ νέου ξυλοδαρμό τους στη ΓΑΔΑ οι μπάτσοι αναγκάστηκαν να τους μεταφέρουν σε νοσοκομείο λόγω της άσχημης κατάστασής τους. Τους αποδόθηκαν δε 2 κατηγορίες σε βαθμό κακουργήματος και 4 σε βαθμό πλημμελήματος. Μετά από τη 48ωρη διορία που ζήτησαν κι έλαβαν, ο ανακριτής τελικά τους παρέπεμψε μόνο με τα πλημμελήματα.

Παρεμβάσεις όμως πραγματοποιήθηκαν στις 28 Οκτώβρη τόσο στην Αθήνα όσο και σε Ξάνθη, Πάτρα, Ηράκλειο και Χανιά. Στην Αθήνα ισχυρότατες δυνάμεις των ΜΑΤ εμπόδισαν αρκετά μπλοκ διαδηλωτών να προσεγγίσουν την παρέλαση και την υπουργό Παιδείας με κυνηγητό στους γύρω δρόμους ενώ τελικά μόνο μερικές δεκάδες μαθητές, φοιτητές κι εκπαιδευτικοί κατάφεραν να διαδηλώσουν απέναντι από την εξέδρα των "επισήμων". Στην παρέλαση στου Ζωγράφου μάλιστα δεν έλειψαν τραμπουκισμοί από δεξιούς παρακρατικούς τού εκεί δημάρχου κατά όσων επιχείρησαν να διαδηλώσουν υπέρ του αγώνα των δασκάλων.

Στην Ξάνθη, οι «Καταλήψεις Μαθητών Ξάνθης» κάλεσαν σε πορεία στις 28/10 μετά την παρέλαση με εκπαιδευτικά αιτήματα. Στην πορεία αρχικά συμμετείχαν 70 άτομα, αλλά στο τέλος έφτασαν και τα 200 περίπου καθώς πολλοί μαθητές που έκαναν παρέλαση γύρισαν πίσω για να συμμετάσχουν στην πορεία. Τα 3 από τα 7 λύκεια της πόλης δεν συμμετείχαν καν στην παρέλαση. Στην πορεία συμμετείχαν εκτός από μαθητές: φοιτητές, καθηγητές, δάσκαλοι, γονείς, καθώς και η Αντιεξουσιαστική Κίνηση που μοίραζε σχετικό κείμενο. Η πορεία με το που βγήκε στο δρόμο κλείστηκε αμέσως από ΜΑΤ. Με το που άρχισε να προχωράει όμως, τα ΜΑΤ υποχώρησαν αμέσως και τη διέκοψαν μόνο στο ύψος που ήταν οι επίσημοι για 5 λεπτά μέχρι να αποχωρήσουν τα «τιμώμενα πρόσωπα» ενώ υπήρξε γενικά φιλικό κλίμα από την τοπική κοινωνία.

Σε σιωπηλή διαμαρτυρία απέναντι από την εξέδρα των "επισήμων" προέβη ο Σύλλογος Δασκάλων και Νηπιαγωγών Πάτρας. Οι δάσκαλοι κρατούσαν πανό που έγραφε «Ο αγώνας μας για την αξιοπρέπεια και το δίκιο συνεχίζεται» και κάποια τυπωμένα χαρτιά που έγραφαν «Όχι στο σχολείο της αγοράς», «1400 ευρώ για όλο το λαό και όχι μόνο τον εκπαιδευτικό», «Όχι στην αντιδραστική συνταγματική μεταρρύθμιση» κ.ά. Σε κοντινό σημείο υπήρχε κάλεσμα για συγκέντρωση από την Αντιεξουσιαστική Κίνηση Πάτρας κατά των παρελάσεων με φέιγ βολάν που έγραφαν «Πίσω από τις σημαίες και τις παρελάσεις του έθνους κρύβονται τα ψέματα και τα εγκλήματα του κράτους» και «Όχι στα σύμβολα της κοινωνικής διαίρεσης, του ρατσισμού και του εθνικισμού». Με το τέλος της παρέλασης μαθητές πραγματοποίησαν μικρή πορεία σε κοντινό σημείο. Περίπου 250 άτομα (μαθητές, φοιτητές, δάσκαλοι,

καθηγητές καθώς κι αριστεροί, αναρχικοί/ές κι αντιεξουσιαστές/ριες) μπήκαν στο τέλος της παρέλασης. Κατόπιν αιτήματος από πλευράς δασκάλων και καθηγητών, η πορεία διέσχισε όλη την λεωφόρο Καλοκαιρινού (όπου γίνεται η παρέλαση) και διαλύθηκε εκ νέου στην πλατεία Ελευθερίας.

Τέλος, στα Χανιά πραγματοποιήθηκε παρέμβαση στην παρέλαση, από περίπου 100 και πλέον φοιτητές, μαθητές, δασκάλους, καθηγητές, αντιεξουσιαστές, αριστερούς και άλλους αγωνιστές. Ανοίχτηκαν 2 μεγάλα πανό απέναντι ακριβώς από τους "επίσημους" με δυναμικά συνθήματα καθ' όλη τη διάρκεια της πορείας. Από την πρώτη στιγμή η συγκέντρωση κυκλώθηκε από μπάτσους κάθε είδους. Μετά το τέλος της παρέλασης, συγκροτήθηκε πορεία (αν και για μια στιγμή πήγε να προκληθεί ένταση με τους μπάτσους που προσπάθησαν να την εμποδίσουν) η οποία χειροκροτήθηκε από την πλειοψηφία του κόσμου.

Σάκης Κηπουρός

«Με σύνθημα: **«ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΠΑΜΕ ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ»** ξεκίνησαν από την 1η Νοέμβρη τα Ελεύθερα Μαθήματα Ελληνικών για μετανάστες στη Θεσσαλονίκη. Τα μαθήματα πραγματοποιούνται κάθε Τετάρτη στο στέκι της εφημερίδας ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ, επί της στρατηγού Μακρυγιάννη 17, στην περιοχή της Καμάρας. Περισσότερες πληροφορίες στα τηλέφωνα **2310-261290 & 6934.50.66.80** καθημερινά.

Δάσκαλοι:
Μια απεργία από το μέλλον

Η απεργία διαρκείας των δασκάλων γίνεται πολιτικά επικίνδυνη για όλο το πολιτικό σύστημα και τα στηρίγματά του. Επαναφέρει στο προσκήνιο ψήγματα εργατικών και κοινωνικών αγώνων από το μέλλον, που θα αποτελέσουν το αντίπαλο δέος απέναντι στην κυβέρνηση, την αντιπολίτευση, την καθεστωτική αριστερά, και τον κρατικό συνδικαλισμό των ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ.

Στα θρανία των αντιστάσεων και του αγώνα

Το περιβάλλον μέσα στο οποίο εξελίσσεται η απεργία των δασκάλων είναι ιδιαίτερα φορτισμένο από την εναγώνια προσπάθεια των κυβερνώντων να ανακόψουν κάθε προσπάθεια συλλογικής δράσης, που θα έβγαζε στο προσκήνιο τους εργαζόμενους και την κοινωνία, που θα αποσκοπούσε στη γενικευμένη κοινωνική και λαϊκή αναστάτωση, οργή και διαμαρτυρία., καθώς και κάθε μορφή αγώνα που θα εναντιωνόταν στη συναίνεση και την κοινωνική ειρήνη. Το πετυχαίνουν όμως προσωρινά ορθώνοντας απέναντί τους τις σιδερογροθιές της εξουσίας τους και του κράτους και με προμετωπίδα τους το κέρδος, την εκμετάλλευση και καταπίεση. Όμως το απεργιακό ποτάμι ξεχειλίζει και αποκτά νέα ποιοτικά χαρακτηριστικά, παρακαταθήκες για τους αγώνες του μέλλοντος.

Σήμερα η εξουσία θέλει τα σχολεία μαγαζιά, τους γονείς πελάτες και τα παιδιά φυτώριο για την αναπαραγωγή της κυρίαρχης καθεστωτικής ιδεολογίας, των εξουσιαστικών ρόλων και των ιεραρχικών σχέσεων.

Το ίδιο περιβάλλον ήταν και στις αρχές καλοκαιριού με τις καταλήψεις των πανεπιστημίων, με τους φοιτητές να σπάζουν το κλίμα της κοινωνικής ειρήνης και να ανοίγουν την αυλαία των αγώνων ενάντια στην ιδιωτικοποίηση-εμπορευματοποίηση της παιδείας. Με ένα χρονικό ορίζοντα που δεν θα περιοριζόταν απλά μέχρι τις δημοτικές εκλογές, αλλά για όσο διάστημα χρειαζόταν ώστε να αντισταθούν και να λειτουργήσουν αποτρεπτικά σε κάθε απόπειρα επιχειρηματοποίησης της υπαρκτής εκπαίδευσης. Ο φόβος των κρατούντων ήταν και είναι ότι οι κινητοποιήσεις των φοιτητών και των δασκάλων θα μπορούσαν να συμπαρασύρουν ολόκληρα τμήματα εργαζομένων, φοιτητών, νεολαίων σε ένα ανεξέλεγκτο ποτάμι οργής που όλοι τους θα απαιτούσαν

όχι μόνο αυξήσεις στους βασικούς μισθούς, κόντρα στην εισοδηματική και επιδοματική πολιτική της κυβέρνησης, που κατακερματίζει και διασπά τους εργαζόμενους σε προνομιούχους και μη, αλλά και κόντρα στην υποβάθμιση της ζωής τους και κόντρα στο περιεχόμενο και τους εξαναγκασμούς της επίσημης εκπαίδευσης. Φυτίλια στα θεμέλια της «εθνικής οικονομίας» των αφεντικών και της κρατικής εκπαίδευσης, που θα ήταν ικανά να πυροδοτήσουν αλλεπάλληλους κύκλους πολιτικής ανυπακοής και εργατικών – φοιτητικών - λαϊκών αγώνων με τη μορφή εξεγερτικών συμβάντων. Για να αποσβεστούν οι κραδασμοί η

εξουσία συνασπίζεται. Έτσι εξηγείται και το γεγονός ότι το ΠΑΣΟΚ σε στενή συνεργασία με την κυβέρνηση της Ν.Δ. ζήτησε την αναβολή της συζήτησης για την συνταγματική αναθεώρηση του άρθρου 16, που οδηγεί στην ιδιωτικοποίηση-εμπορευματοποίηση της εκπαίδευσης, για τον Ιανουάριο του 2007.

Άμμο στα γρανάζια τους, τα γρανάζια τους στην άμμο

Δεν είναι ότι οι φοιτητές απαιτούσαν πολλά. Είναι ότι αυτή η αντιεκπαιδευτική πολιτική έχει εξοβελίσει τη μάθηση από τα πανεπιστήμια, προσφέροντας μόνο ψήγματα κατακερματισμένης γνώσης, τα έχει μετατρέψει σε ερευνητικά κέντρα εταιρειών, σε σύγχρονα κολαστήρια Νατοϊκών και Ευρωπαϊκών προγραμμάτων και αύριο σε κανονικά επιχειρηματικά μαγαζιά. Δεν είναι ότι οι δάσκαλοι απαιτούν πολλά. Είναι ότι οι κυβερνήσεις των τελευταίων είκοσι χρόνων έχουν επιβάλλει τη διαρκή λιτότητα, προσπαθώντας να εξισώσουν τους μισθούς των εργαζομένων προς τα κάτω και όχι προς τα πάνω. Είναι οι ελαστικές σχέσεις εργασίας, τα εξαντλητικά ωράρια, οι ανεπίτρεπτες συνθήκες εργασίας, οι μισθοί των 600, 800 και 1000 ευρώ που έχουν κάνει όλους τους εργαζόμενους να αγανακτούν.

Είναι ο ίδιος εχθρικός συνασπισμός εξουσίας και κυριαρχίας των κεφαλαιοκρατών, τεχνοκρατών, γραφειοκρατών που τα τελευταία 30 χρόνια έχει καταδικάσει τους εργαζόμενους και την κοινωνία στη φτώχεια και στην εξαθλίωση, που καταστρατηγεί τα εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματά τους, που φοροαπαλλάσσει προκλητικά την εκκλησία, τους βιομηχάνους και τους επιχειρηματίες και που στηρίζει αποκάλυπτα το διαρκές έγκλημα των τραπεζιτών κερδοσκόπων. Είναι ο ίδιος εχθρικός κρατικός συνδικαλισμός των ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ και των αξιωματούχων του που σήμερα, όπως και χθες, θωρακίζονται πίσω από τα χλιδάτα γραφεία τους δουλεύοντας ψιλό γαζί τους εργαζόμενους και τους δασκάλους , προκηρύσσοντας για το θεαθήναι στάσεις εργασίας και συμβολικές διαμερισματικές 24ωρες απεργίες, χωρίς αντίκρυσμα και απώτερος σκοπός τους είναι να χτυπήσουν τις ανατρεπτικές πτέρυγες του νέου κοινωνικού και ταξικού κινήματος, που αναπτύσσεται με ταχύτατους ρυθμούς στους διεκδικητικούς μάχιμους αγώνες της εποχής μας.

Είναι αυτή η πολιτική που θέλει σήμερα τα σχολεία μαγαζιά, τους γονείς πελάτες και τα παιδιά φυτώριο για την αναπαραγωγή της κυρίαρχης καθεστωτικής ιδεολογίας, των εξουσιαστικών ρόλων και των ιεραρχικών σχέσεων. Είναι αυτή η πολιτική που εξαναγκάζει τους γονείς να πληρώνουν ακόμα και το φωτοτυπικό χαρτί για τη ζωγραφική των παιδιών τους στο Δημοτικό, που πριμοδοτεί την διείσδυση των χορηγών στα σχολεία , που αποθεώνει την αγορά και τα περιβαλλοντικά προγράμματα της Petrola , τα οικονομικά προγράμματα της Citibank, τα προγράμματα αγωγής υγείας της Mc Donalds.

Οι μαθητικές και οι φοιτητικές καταλήψεις, οι απεργιακές κινητοποιήσεις των εκπαιδευτικών έβαλαν το ζήτημα της υποχρηματοδότησης του σχολείου, αλλά και έχουν κάνει σαφές ότι ο δρόμος των αντιεκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων θα βρει μπροστά του ένα ποτάμι αντιστάσεων κι όχι απλώς κάποια εμπόδια., όπως πιθανόν να είχαν εκτιμήσει οι παράγοντες της κυβέρνησης. Οι επόμενες μάχες θα αφορούν αυτές τις αναδιαρθρώσεις (άρθρο 16, αξιολόγηση, όξυνση των ταξικών φραγμών, ιδιωτικοποίηση της εκπαίδευσης κλπ).

Η απεργία των δασκάλων είναι ίσως η αρχή μιας νέας γενιάς αγώνων της εποχής μας, με τη μορφή και το περιεχόμενο που πήρε. Δηλαδή δυναμικές μορφές και περιεχόμενα που να θέτουν στο στόχαστρο την καρδιά των αναδιαρθρώσεων και τη λιτότητα, ξεπερνώντας το συντεχνιασμό.

Το μάθημα αρχίζει από Άλφα

Η απεργία των δασκάλων, όπως και οι κινητοποιήσεις των φοιτητών και των μαθητών τώρα, αποτελούν αγώνες που έρχονται από το μέλλον και που αφήνουν παρακαταθήκες για όλους τους εργαζόμενους που υφίστανται την εργοδοτική τρομοκρατία, τις ελαστικές σχέσεις εργασίας, τους μισθούς πείνας, την καταπίεση και εκμετάλλευση. Αποτελεί μια απεργία που ξεφεύγει από την πεπατημένη των διεκδικητικών αγώνων γιατί συσπειρώνει όλη τη βάση των εκπαιδευτικών και μ' αυτό τον τρόπο γίνεται πολιτικά επικίνδυνη για τους κρατούντες και τον κομματικό κρατικό συνδικαλισμό.

Η απεργία των δασκάλων είναι ίσως η αρχή μιας νέας γενιάς αγώνων της εποχής μας, με τη μορφή και το περιεχόμενο που πήρε. Δηλαδή δυναμικές μορφές και περιεχόμενα που να θέτουν στο στόχαστρο την καρδιά των αναδιαρθρώσεων και τη λιτότητα, ξεπερνώντας το συντεχνιασμό. Κυρίως όμως απελευθέρωσε τους συλλογικούς αγώνες, μ' έναν τρόπο που χρόνια είχαμε να δούμε. Γι' αυτό και είναι χρήσιμη σαν εμπειρία για το πως πρέπει να γίνονται οι αγώνες της εποχής μας, με ποιες απαιτήσεις και κυρίως με ποιες μορφές συλλογικής δράσης. Άνοιξε ζητήματα που τα τελευταία είκοσι χρόνια είχαν διαγραφεί από την επίσημη ατζέντα των διεκδικητικών αγώνων όπως: συλλογικότητα, ενότητα στη βάση των προβλημάτων, αλληλεγγύη, αξιοπρέπεια, αντίσταση, αγώνας.

Μ' αυτή την έννοια είναι μια απεργία ζωντάνιας και ελπίδας που έβγαλε στο προσκήνιο τα συμφέροντα όλων των εργαζομένων, ότι μπορούν να απαιτήσουν αυτά που η εξουσία τους αποστερεί. Και εν τέλει είναι μια απεργία που μπορεί πολλαπλασιαστικά να σηματοδοτήσει μια άλλη κοινωνική και εργατική αντιπολίτευση, των όλων και των ίσων, που θα αποτελέσει το αντίπαλο δέος απέναντι στα καθεστωτικά κόμματα, στην κουστωδία των κυβερνώντων και τα φερέφωνα της πολιτικής εξουσίας. Έτσι κι αλλιώς η απεργία των δασκάλων ήδη έχει γράψει ιστορία. Έτσι κι αλλιώς ο αγώνας συνεχίζεται ...με μεγαλύτερη ένταση και δυναμισμό, με ανασυγκρότηση των δυνάμεων και αντεπίθεση, με το πάθος της όξυνσης, της ορμής και της οργής. Μέχρι την τελική νίκη. Μέχρι που τα όνειρά μας να γίνουν οι εφιάλτες τους. Anytime, any way, any where.

Θοδωρής Θεοδωρόπουλος

Ο χαμένος τα παίρνει όλα

Μέσα σε μια περίοδο έντονων ταξικών αντιθέσεων και συγκρούσεων με τις επιλογές της κυβέρνησης, με ένα διογκούμενο κύμα άρνησης των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων, με μια απεργία που όμοιά της δύσκολα μπορούμε να θυμηθούμε στο πρόσφατο παρελθόν όσον αφορά στο περιεχόμενο αλλά και στη μαζικότητα και τη διάρκειά της, με σχεδόν χίλια σχολεία υπό κατάληψη η διενέργεια των δημοτικών εκλογών παίρνει σαφώς άλλα χαρακτηριστικά και προσφέρεται για πολύτιμα συμπεράσματα.

Οι εκλογές ως γνωστόν δεν είναι παράνομες! Επίσης, το σύστημα εκλογής των αντιπροσώπων κάθε τέσσερα χρόνια τόσο σε τοπικό όσο και σε κεντρικό επίπεδο δεν αφήνει και πολλά περιθώρια παρερμηνείας για το τι σημαίνει αστική κοινοβουλευτική δημοκρατία. Ως εδώ καλά. Ξεμπερδεύουμε όμως τόσο απλά;

Η απαξίωση των εκλογών και η αποχή από αυτές για πολύ κόσμο συνεπάγεται και άρνηση της ενασχόλησης με τα κοινά, αμφισβήτηση της πολιτικής ως έννοια, στροφή σε εύκολα, απολίτικα (αλλά σαφέστατα πολιτικά) μονοπάτια ιδιώτευσης, απομόνωσης, συντηρητισμού. Αυτός είναι ένας παράγοντας που σπάνια λαμβάνουν υπόψη τους όσοι θέλουν να ερμηνεύσουν τις αιτίες που αφήνουν ένα μεγάλο ποσοστό μακριά από τις κάλπες (η πραγματική αποχή ήταν μικρότερη του 20% πανελλαδικά και όχι όση εμφανίζεται λόγω εκλογικών καταλόγων) έχοντας όμως και μια διάθεση πανηγυρισμού. Και αυτό γιατί προφανώς θέλουν να "καρπωθούν" πολιτικά αυτό το σημαντικό τμήμα του κόσμου. Η αποχή όμως από μόνη της μπορεί να σημαίνει και μεγαλύτερη αποδοχή του θεσμού της αντιπροσώπευσης, του κράτους και των αρχών. Θα μοιάζαμε λοιπόν με τον Γιωργάκη -που το βράδυ των αποτελεσμάτων μίλαγε για αλλαγή του πολιτικού σκηνικού- αν προσπαθούσαμε να εμφανίσουμε τη μη συμμετοχή ως συνειδητή πολιτική πράξη.

Κάτι ανάλογο συμβαίνει και με το άκυρο ψηφοδέλτιο, αν και σ' αυτή την περίπτωση το μήνυμα του κάθε ψηφοφόρου είναι ξεκάθαρο. Εδώ πραγματικά το συνειδητά πολιτικό άκυρο αγγίζει ποσοστά... εισόδου στη Βουλή! Και αυτή η περίπτωση όμως δεν είναι αρκετή για να δικαιολογήσει αναλύσεις και αντιεξουσιαστικούς πανηγυρισμούς. Ο κάθε πολίτης που ακύρωσε το ψηφοδέλτιό του το έπραξε γιατί έτσι έκρινε εκείνη τη στιγμή ή έτσι κρίνει πάντα. Η πράξη του δεν ήταν αποτέλεσμα μιας ολοκληρωμένης καμπάνιας γύρω από την εκλογική διαδικασία και μιας διαφορετικής πολιτικής πρότασης. Η άρνηση δηλαδή της συμμετοχής στο παιχνίδι των σταυρών, μιας στιγμής δευτερολέπτων, μεταφράζεται και σε άρνηση της εμπλοκής σε ένα κεντρικό πολιτικό γεγονός, αυτό των εκλογών. Εδώ ακριβώς βρίσκεται και το σοβαρό πολιτικό λάθος και έλλειμμα του αντιεξουσιαστικού χώρου. Στην αδυναμία δηλαδή να διαχωρίσει την ψήφο από το πολυδιάστατο γεγονός της διαδικασίας. Η ουσιαστική παρέμβαση σημαίνει και πρόταση για έναν διαφορετικό τρόπο έκφρασης της γνώμης αλλά και της σημερινής δυσαρέσκειας εκτός παραβάν αλλά εντός κινήματος.

Στον αντίποδα τώρα, η νίκη έχει για άλλη μια φορά πολλούς πατεράδες, αλλά η ήττα είναι ορφανή! Η αλήθεια είναι πάντως πως η κυβέρνηση παρά τα μέτωπα που έχει ανοίξει δεν θορυβήθηκε καθόλου από τα αποτελέσματα. Γι' αυτό και ο Καραμανλής έστελνε πρώτος το μήνυμα «Οι μεταρρυθμίσεις θα γίνουν» σε εκπαιδευτικούς, φοιτητές, μαθητές και λοιπούς ενδιαφερόμενους. Η κυβέρνηση των αντεργατικών - αντικοινωνικών αλλαγών συνεχίζει χωρίς απώλειες. Αυτό είναι το πιο ξεκάθαρο μήνυμα και για την κοινοβουλευτική αντιπολίτευση. Μια αντιπολίτευση που μετράει τα κουκιά αλλά δεν της βγαίνουν και αναγκάζεται να ερμηνεύει με έναν σαφώς σουρρεαλιστικό τρόπο τη μηδενική άνοδο που, αν δεν ήταν και το παιδί του Κόκκαλη στον δήμο του Πειραιά, θα έψαχνε για νέο αρχηγό. Ο δρόμος για το ΠΑΣΟΚ είναι μονόδρομος, όπως θα ήταν άλλωστε και για τη Ν.Δ. αν είχαν αλλάξει ρόλους.

Η επίσημη Αριστερά, με την εξαίρεση κάποιων αποτελεσμάτων όπως στην Αθήνα για τον ΣΥΝ, φαίνεται να έχει απώλειες τόσο σε ψήφους όσο και σε ποσοστά παρά την προσπάθεια των κεντρικών επιτροπών να μας πείσουν για το αντίθετο, κάνοντας μάλιστα αλχημίστικες αναλύσεις των αποτελεσμάτων. Η πλήρης απομάκρυνση από το ταξικό πεδίο αντιπαράθεσης, η έλλειψη θέσεων, τα πολιτικά αδιέξοδα κάποια στιγμή εξαργυρώνονται. Αυτοί που θυσιάζουν τα πάντα στον βωμό της κοινοβουλευτικής εκπροσώπησης τώρα ψάχνουν τις αιτίες της ήττας στο Βύρωνα, στο Πέραμα, στο Κερατσίνι, στο Ελληνικό και αλλού. Όταν σπέρνεις ανέμους θερίζεις θύελλες!

Αφού τα βρίσκουν στο κτίριο της Βουλής, η μόνη αντιπολίτευση είμαστε εμείς;

Αν το πολύμορφο μπλοκ εξουσίας δείχνει καθημερινά και ξεκάθαρα τις προθέσεις του χρησιμοποιώντας όλο το οπλοστάσιό του (αστυνομία, δικαστές, ΜΜΕ), τρομοκρατώντας και διαστρεβλώνοντας την πραγματικότητα, αυτή η ρημάδα η κοινωνική αγανάκτηση προς τα πού διοχετεύεται αφού δεν εκφράστηκε με ψήφους διαμαρτυρίας;

Χωρίς αμφιβολία ο αγώνας των δασκάλων με μορφές πάλης και οργάνωσης που επέβαλε, πέρα από το ότι έβαλε τις βάσεις για να είναι νικηφόρος, αποτέλεσε και το σημείο αναφοράς για την πλειοψηφία της κοινωνίας. Σίγουρα, αν η κατάληξή του ήταν ευτυχής θα πυροδοτούσε αλλεπάλληλες εκρήξεις που θα είχαν ως πρώτο θύμα την κυβερνητική πολιτική, άρα και τη χρεοκοπημένη αντιπολίτευση που είναι φορέας των ίδιων αντιλήψεων.

Αυτό το κίνημα και μόνο αυτό θα μπορούσε να αποτελέσει έναν πραγματικό αντιπολιτευόμενο πόλο που θα κατάφερνε να συσπειρώσει τους εργαζόμενους και να εκφράσει την αγανάκτηση. Οι εργαζόμενοι στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση πήραν απ' την αρχή τον αγώνα στα χέρια τους, έδωσαν δύναμη στις γενικές συνελεύσεις, ενημέρωσαν την κοινωνία, έδωσαν ένα διαφορετικό περιεχόμενο στον αγώνα και προσπάθησαν να τον συνδέσουν με τα υπόλοιπα τμήματα της λεγόμενης "εκπαιδευτικής κοινότητας". Η κυβέρνηση επιστράτευσε τους μηχανισμούς: Από τηλεδικαστές μέχρι αγανακτισμένους γονείς διαθέτει.

Μετά από ενάμιση μήνα γίνονται όμως διακριτά τα όρια μιας άνισης μάχης . Οι κυρίαρχες δυνάμεις μέσα στο συνδικαλιστικό κίνημα (ΠΑΣΚΕ –ΠΑΜΕ) ψάχνουν τρόπους να απονευρώσουν απ' την αρχή την πάλη. Περιθωριοποιούνται και σέρνονται πίσω από τους συλλόγους των δασκάλων. Η ΟΛΜΕ δεν μπορεί να σταθεί στο ύψος των περιστάσεων και καλεί σε 48ωρες απεργίες αρκετές μέρες αργότερα. Ο αγώνας δεν αποκτά τα χαρακτηριστικά που απαιτούνται για την εσωτερική τόνωση, ωστόσο η αγωνιστική αδιαλλαξία δεν κάμπτεται. Η ΓΣΕΕ αρκείται σε 4ωρες εκτονώσεις.

Εδώ γίνονται αντιληπτά τα όρια, οι προθέσεις και οι αντιλήψεις όλων. Ένας αγώνας που δεν παίρνει σαφή ανατρεπτικά, αντικυβερνητικά χαρακτηριστικά, που δεν βάζει στο χορό και άλλους κλάδους ενοποιώντας τα αιτήματα φαίνεται ότι έχει κοντά ποδάρια. Το κενό που αφήνουν οι συνδικαλιστικές ηγεσίες πρέπει -επιβάλλεται- να καλυφθεί από τους ίδιους τους εργαζόμενους. Αφού η ΓΣΕΕ δεν μπορεί και δεν θέλει να κάνει το αυτονόητο, το βάρος πέφτει στην ίδια τη βάση με στόχους που θα θέσουν οι ίδιοι οι εργαζόμενοι συνδέοντας την εργατική με την κοινωνική αντίσταση, ξεπερνώντας αγκυλώσεις και μικροπολιτικές - μικροκομματικές πλειοδοσίες και ασκήσεις επί χάρτου. Και όλα αυτά στην κατεύθυνση του αναγκαίου και όχι του εφικτού, του "αδύνατου" και όχι του ρεαλιστικού. Μόνο έτσι θα αρχίσουμε να μετράμε νίκες! Στην ιδεολογία της τρομοκρατίας, της εκμετάλλευσης, των μονόδρομων, του κέρδους και της ήττας προτάσσουμε την ιδεολογία της απελευθέρωσης.

Τάσος Χριστόπουλος

ΓΑΛΑ: Στημένο παιχνίδι σε γήπεδο καρτέλ

Ο οικονομικός ανταγωνισμός:

- **Έχει ως πυρήνα την ελεύθερη διαμόρφωση τιμών και την ελευθερία πρόσβασης στις αγορές.**
- **Προστατεύεται νομικά με τη συνθήκη των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και την εσωτερική νομοθεσία.**
- **Έχει ως στόχο το στήσιμο υπερεθνικών αγορών μες τις οποίες, όλοι θα δικαιούνται να κινούνται σ' ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον.**

Ποιο από τα παραπάνω ισχύει;
Οι «υπερεθνικές αγορές» είναι υπερεθνικές συγκεντρώσεις πλούτου και οι «όλοι» δεν είναι παρά η υπερεθνική ελίτ που χρησιμοποιεί το κεφάλαιο. Ποιον προστατεύουν οι νομοθεσίες, εθνικές και υπερεθνικές;

Τα καρτέλ είναι ένα επίκαιρο θέμα αλλά δεν είναι η αιτία του προβλήματος. Είναι απλά ένας τρόπος συγκέντρωσης του κεφαλαίου στα χέρια των λίγων. (Ένας άλλος παραδειγματικά, είναι τα διεθνή trust, δηλαδή η τακτική εξαγορών και συγχωνεύσεων μικρών επιχειρήσεων από μεγάλες). Εγκυκλοπαιδικά, τα καρτέλ είναι γκρουπ τυπικά ανεξάρτητων επιχειρήσεων που έχουν ως στόχο να καθορίσουν τιμές, να περιορίσουν την προσφορά και τον ανταγωνισμό. Ουσιαστικά, λειτουργούν με μονοπωλιακές συμφωνίες.

Μια από τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διατυπωμένη στο άρθρο 2 ΣΕΚ, είναι η επίτευξη υψηλού βαθμού ανταγωνιστικότητας. Γι' αυτό, κατά το άρθρο 81, απαγορεύονται πρακτικές διαμόρφωσης ίδιας τιμής μετά από συμφωνίες επιχειρήσεων, όπως έγινε εδώ, στην περίπτωση των γαλακτοβιομηχανιών, εταιριών κινητής τηλεφωνίας, εμπορίας καυσίμων, τραπεζών και πολλών άλλων. Απαγορεύονται επίσης γεωγραφικές διαχωρίσεις αγορών κατόπιν συνεννοήσεως, όπως έπραξαν οι Ευρωπαϊκές χαλυβουργικές εταιρίες ώστε να μην κάνουν εξαγωγές, η μια στην χώρα της άλλης. Κατά το άρθρο 82, επιπλέον, απαγορεύεται η καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης, δηλ. οι αυθαιρεσίες των μονοπωλίων που στεγανοποιούν την αγορά.

Στην Ελλάδα, όταν το γάλα πωλείται 240% ακριβότερο της τιμής αγοράς από τους παραγωγούς, τα εναρμονισμένα επιτόκια ξεφεύγουν του μέσου κοινοτικού όρου, το ψωμί διατίθεται σε μια τιμή που συμφέρει μόνο την εταιρία που κατέχει το 80% των αλεύρων και οι BP, SHELL κάνουν εναρμονισμένες εκπτώσεις στους πρατηριούχους πελάτες τους, η ακρίβεια δεν οφείλεται αποκλειστικά στη διεθνή τιμή του πετρελαίου. Αν λειτουργούσε ο ανταγωνισμός, κατά την έρευνα της ΕΣΥ, οι Έλληνες θα γλιτώναμε γύρω στα 1,7 δις. Ευρώ.

Στο πεδίο του ανταγωνισμού όλοι θέλουν να πετύχουν ένα οικονομικό αποτέλεσμα μόνο για τον εαυτό τους. Ο ανταγωνισμός οδηγεί στην απελευθέρωση των αγορών και η απελευθέρωση στις ιδιωτικοποιήσεις. Αυτές, αποδεδειγμένα, ανεβάζουν τις τιμές και κατεβάζουν την ποιότητα

Στο σύστημα που ζούμε, είτε με ελεύθερο ανταγωνισμό είτε με παιχνίδια συμμαχίας, το ολιγοπώλιο είναι αναπόφευκτο. Αυτό γιατί ο καπιταλισμός βασίστηκε στα ταπεινά ανθρώπινα κίνητρα του ατομικισμού και της κυριαρχίας. Αυτό γιατί γίναμε άνθρωποι καταναλωτές, δηλαδή όχι άνθρωποι με πολιτική αντίληψη, γνώση και δράση. Αυτό και γιατί καμία νομοθεσία δε θέλει να προστατέψει τους καταναλωτές παρά μόνο να προσελκύσει ξένες επενδύσεις δημιουργώντας προσβάσιμες αγορές.

Η αξία των καταναλωθέντων αγαθών σήμερα, είναι εξαπλάσια από εκείνη του 1950, ενώ από τότε, δεν έχει παραχθεί καμιά νέα θέση εργασίας παγκοσμίως(!), εκτός από την αναπλήρωση των αποχωρούντων εργαζομένων. Πώς υπάρχει δημοκρατία όταν δεν υπάρχει δημοκρατικός έλεγχος στις τράπεζες, στη βιομηχανία και στο εμπόριο;

Φτάνει να πιστεύουμε πως τα λεφτά δεν φτάνουν για όλους. Στην Ελλάδα, το 2005, ξοδέψαμε 4,25 δις. ευρώ στην κατανάλωση ενώ οι τράπεζες πραγματοποίησαν υπερκέρδη ύψους 2,6 δις..
Φτάνει να πιστεύουμε πως ο αγώνας μας για αξιοπρεπή ζωή είναι μοιραίος. Η ανοχή οδηγεί στην περαιτέρω επένδυση της κυριαρχίας.

Κάτσια Κωνσταντίνα

ΚΟΜΟΤΗΝΗ: ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ ΔΙΩΚΟΜΕΝΟ ΦΟΙΤΗΤΗ Γ. ΣΑΡΛΗ

Διότι δεν συνεμορφώθη προς τας υποδείξεις...

Μετά τις μαζικές φοιτητικές κινητοποιήσεις του Ιούνη και σε μια περίοδο που το φοιτητικό κίνημα ανασυντάσσεται για τη συνέχεια του αγώνα, στην Κομοτηνή η πρυτανεία του Δ.Π.Θ. αποφάσισε να εφαρμόσει κατασταλτική πολιτική απέναντι στους φοιτητές. Το πρυτανικό σχήμα σύρει στα δικαστήρια τους Γ. Σάρλη και Γ. Λάιο φοιτητές που συμμετείχαν στις καταλήψεις του καλοκαιριού. Βρεθήκαμε με τον Γ. Σάρλη και μας εξήγησε πώς έχει διαδραματιστεί η ως τώρα κατάσταση, ενώ εξέφρασε και τη γνώμη του για το κίνημα και την πανεπιστημιακή πραγματικότητα.

Β: Πώς ξεκίνησε η όλη ιστορία με την ποινική δίωξη;

Γ.Σ: Από την πρώτη μέρα που ο σύλλογος οικοτρόφων φοιτητών Κομοτηνής κατέλαβε το κτίριο της πρυτανείας το πρυτανικό συμβούλιο διέταξε ένορκη Διοικητική Εξέταση η οποία έγινε μετά την λήξη της κατάληψης τον Ιούνιο. Αυτή την στιγμή είναι σε εξέλιξη η ποινική διαδικασία που στηρίζεται στην έκθεση της Ε.Δ.Ε. Πρέπει να πω ότι το π.σ δεν έδρασε εσωτερικά, δεν υπάκουσε σε καμία έννοια συνδιοίκησης και έστειλε κατευθείαν την υπόθεση στο δικαστήριο. Αρχικά μας κάλεσαν ως μάρτυρες, προέκυψε όμως ότι υπήρχε επιδίωξη να μας χαρακτηρίσουν υπόπτους.

Β: Γιατί εσάς τους δύο;

Γ.Σ: Είμαστε οι πρώην πρόεδρος και γραμματέας του Σ.Ο.Φ.Ε.Κ, του συλλόγου που πριν ένα χρόνο είχε αντιδράσει πάλι στην προσπάθεια ιδιωτικοποίησης της λέσχης και είχαμε καταλάβει πάλι την πρυτανεία Άλλωστε το πόρισμα της Ε.Δ.Ε λέει ότι εμείς οι δύο δεν συνεργαστήκαμε (κατά την διενέργειά της) κι ότι είμαστε οι μόνοι που μπορούμε να δώσουμε ονόματα συμφοιτητών μας που συμμετείχαν στην κατάληψη! Στόχος δηλαδή είναι να λειτουργήσουμε χαφιεδίστικα.

Β: Ποιές κατηγορίες σας προσάπτουν;

Γ.Σ: Είμαστε υποτίθεται ύποπτοι για τις πράξεις της κλοπής κατ'εξακολούθηση - ως κλοπή θεωρείται η χρήση χαρτιού και μελανιού από τα φωτοτυπικά μηχανήματα - και για διακεκριμένες φθορές - ορισμένοι υπολογιστές προσεβλήθησαν από ιούς - που είναι εύκολα επιδιορθώσιμες. Το σύνολο άλλωστε της δικογραφίας είναι πραγματικά γελοίο. Ως μάρτυρες κατηγορίας χρησιμοποιήθηκαν οι "σεκιουριτάδες" από ιδιωτική εταιρεία που δουλεύουν ως φύλακες του πανεπιστημίου. Ενώ τους είχαμε διώξει κατά τη διάρκεια της κατάληψης αυτοί λένε ότι μας έβλεπαν μέσα στα γραφεία! Οι πιο πολλοί βέβαια, επειδή πέφτουν σε αντιφάσεις, δεν προσπαθούν να μας ενοχοποιήσουν. Στην ουσία, η κατάθεση μόνο ενός αποτελεί μαρτυρία η οποία είναι και αυτή σαθρή.

Β: Τι έχει γίνει ως τώρα και πώς προβλέπεται η συνέχεια της υπόθεσης;

Γ.Σ: Έχουμε καταθέσει απολογία και τη λίστα με τα ονόματα των μαρτύρων μας (φοιτητές, πανεπιστημιακοί, πολιτικοί). Επειδή οι κατηγορίες είναι γελοίες και δεν ευσταθούν και πιθανότατα θα αθωωθούμε γι' αυτές, το π.σ προσπάθησε να μας στείλει στο δικαστήριο με στόχο να αποδειχθεί κυρίως ότι εμείς κάναμε την κατάληψη και να καταδικαστούμε γι' αυτήν. Ποινικοποίηση δηλαδή και καταδίκη της κινηματικής δράσης.

Β: Τι διαστάσεις έχει πάρει το θέμα και ποιοι σας υποστηρίζουν;

Γ.Σ: Έχουμε αποφάσεις από Δ.Σ σχολών της Κομοτηνής και άλλων πόλεων όπως και μια της Π.Ο.Σ.Δ.Ε.Π που μας στηρίζουν.

Β: Αυτή η στάση της πρυτανείας που νομίζεις ότι οφείλεται;

Γ.Σ: Η πρυτανεία πιστεύω ότι προσπαθεί να προλάβει την εξέγερση των φοιτητών τη νέα χρονιά. Ξεκίνησε λίγο πριν το καλοκαίρι τους μηχανισμούς αντίδρασης που θα ανέκοπταν την δράση των φοιτητών. Βλέπω μόνο πολιτικούς λόγους πίσω από τις διώξεις. Αντιστάθηκαμε στην εξουσιαστική τάση της πρυτανείας, που εκφράζει τις απαιτήσεις της κυβέρνησης, πέρυσι. Το ίδιο θα κάνουμε και φέτος! Το περιστατικό με τους δύο φοιτητές του Δ.Π.Θ δείχνει ότι με τη δίωξη αυτή ποινικοποιείται η ελάχιστη αυτονόητη μορφή πολιτικής έκφρασης (φυλλάδια, αφίσα), καταπατάται έμπρακτα το άσυλο φέρνοντας ιδιωτικούς ρουφιάνους στο εσωτερικό και γίνεται προσπάθεια για να δημιουργηθεί κλίμα τρομοκρατίας στους φοιτητές που αντιστέκονται στην πολιτική του.

Β: Για το κίνημα του Ιούνη τι έχεις να πεις σαν ανεξάρτητος φοιτητής;

Γ.Σ: Μου έκανε εντύπωση η αντίδραση των φοιτητών για σημαντικά ζητήματα. Η πολιτική όμως που αντιμετωπίζαμε το καλοκαίρι προέρχεται από συγκεκριμένες λογικές τις οποίες δεν αντιπαλέψαμε όπως θα έπρεπε. Ενώ δηλαδή παλεύαμε για να καταργηθεί το προϊόν μιας πολιτικής, δεν είχαμε παράλληλο αίτημα κατάργησης αυτής της πολιτικής. Να πάμε δηλαδή πιο πίσω και να δούμε τι προκαλεί αυτά τα πράγματα. Αντιδράσαμε την τελευταία στιγμή και δεν έφταιγε μόνο η κυβέρνηση γι' αυτό με την στάση της, αλλά και τα σχήματα που υπάρχουν μέσα στο πανεπιστήμιο που αφού ζυγίσουν τα πολιτικά συμφέροντα αντιδρούν ή όχι. Για την συνέχειά του δεν ξέρω. Αν απομακρυνθούμε όμως από τα χαρακτηριστικά του κινήματος θα μπούμε πάλι στα ίδια καλούπια, στις ίδιες τυπολατρικές και γραφειοκρατικές λογικές και στην μη αγωνιστική διάθεση. Το κίνημα είχε έναν δικό του τρόπο να οργανώνει και να αποφασίζει ακηδεμόνευτα και αμεσοδημοκρατικά. Πρέπει αυτό να γίνει κεκτημένο και να μείνει για το μέλλον. Φοβάμαι ότι αν ηρεμίσουν τα πράγματα και δεν έχουμε καταλάβει ότι εχθρός μας δεν ήταν μόνο ο νόμος πλαίσιο αλλά γενικά η δομή του πανεπιστημίου, θα γυρίζουμε πίσω. Πρέπει να βάλουμε ριζοσπαστικά και διεκδικητικά αιτήματα και να συγκρουστούμε με την καθεστηκυία τάξη μέσα στο πανεπιστήμιο. Να μπούμε σ' έναν εσωτερικό διάλογο για την λειτουργία του πανεπιστημίου. Μέσα στο κίνημα του Ιούνη διδαχτήκαμε πολλά, περιοριστήκαμε όμως στην άμυνα απέναντι στον νόμο πλαίσιο. Πρέπει να θέσουμε νέα αιτήματα και να περάσουμε στην αντεπίθεση. Άποψή μου είναι ότι αυτό θα γίνει δημιουργώντας ξανά τις αυτόνομες πρωτοβουλίες φοιτητών όπου μεγάλο μέρος του φοιτητικού κινήματος και κυρίως οι ανεξάρτητοι αγωνίζονται με τα χαρακτηριστικά που προσδίδουν αυτοί.

Πανεπιστημιακό Άσυλο: Από την άμυνα στην επίθεση

Η ανάγκη διεύρυνσης ενός κοινωνικού κεκτημένου

Η επίθεση στην εκπαίδευση αποτελεί νήμα ενός ευρύτερου πλέγματος επιβολής που επιχειρείται στο κοινωνικό σύνολο και τα κεκτημένα του ενώ στη νέα εκπαιδευτική αναδιάρθρωση γίνονται φανεροί οι νέοι όροι που τίθενται από την κυριαρχία. Απόλυτη ταύτιση με τους ανταγωνιστικούς κανόνες της αγοράς, σύμπλευση με τους επαναπροσδιοριζόμενους όρους εργασίας με σημαία την ευελιξία και περιστολή των κοινωνικών ελευθεριών. Στο τελευταίο εντάσσεται και το ζήτημα του πανεπιστημιακού ασύλου και η προσπάθεια όχι για τον περιορισμό αλλά για τη σταδιακή κατάργησή του.

Υπάρχει ταύτιση του ασύλου με την ακαδημαϊκή ελευθερία, δηλαδή με την άνευ διαμεσολάβησης έρευνα, την απρόσκοπτη παραγωγή επιστημονικού λόγου και την ελεύθερη διακίνηση ιδεών. Βέβαια ο κρατικός (κι όχι δημόσιος) χαρακτήρας των πανεπιστημίων καθώς και η εισχώρηση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας δημιουργούν έναν παρεμβατισμό που καταργεί άμεσα το ελεύθερο του ακαδημαϊκού χώρου μετατοπίζοντας την έρευνα προς εξυπηρέτηση των εκάστοτε συμφερόντων. Η πρόταση των κρατούντων για την κατάργηση του ασύλου άπτεται με τον ευρύτερο κοινωνικό χαρακτήρα του που υπερβαίνει το πλαίσιο του ακαδημαϊσμού.

Το άσυλο αποτελεί έναν μηχανισμό άμυνας στην επίθεση της κυριαρχίας στους κοινωνικούς αγώνες, ένας χώρος στον οποίο η κρατική καταστολή δεν έχει πρόσβαση. Ο δρόμος αποτελεί το προνομιακό πεδίο των κινημάτων και των αγώνων δίνοντας τη δυνατότητα στην αμφισβήτηση, στην αντίσταση, στην άρνηση να δηλώσουν έμπρακτα παρών. Είναι ζωτικής σημασίας για τα κινήματα η ύπαρξη αμυντικών μηχανισμών και κεκτημένων που, έστω και αν εντάσσονται σε θεσμικό επίπεδο, εντούτοις αποτελούν διέξοδο από την αβυσσαλέα επίθεση των κατασταλτικών δυνάμεων. Αυτό είναι που θέλει να εξασφαλίσει το κράτος: την εξάλειψη των «παρεκτροπών» και των συγκρούσεων, το σπάσιμο των δυναμικών παρεμβάσεων στο πεδίο του κοινωνικού ανταγωνισμού. Σε αυτούς τους λόγους εξάλλου οφείλεται και η απομάκρυνση των πανεπιστημίων από το εσωτερικό των πόλεων και η μετατόπισή τους εκτός αυτών. Οι όποιες αναφορές για την αντιμετώπιση παραβατικών πράξεων και διασφάλισης της τάξης και του απαραβίαστου εντός του πανεπιστημιακού χώρου αποτελούν προσχήματα και φθηνά ιδεολογήματα για την επίτευξη της συναίνεσης. Το σπάσιμο του ασύλου πρέπει να ειδωθεί ως μέρος της ευρύτερης επίθεσης στις κοινωνικές ελευθερίες και δικαιώματα με τη θέσπιση τρομονόμων, τη δημιουργία λευκών κελιών και την προοπτική περιορισμού των πορειών.

Βέβαια η υπεράσπιση του ασύλου δεν σημαίνει και την αποδοχή των διαχωριστικών γραμμών που θέτει η κυριαρχία, τη διάκριση του πανεπιστημιακού χώρου από την υπόλοιπη κοινωνία. Ο διαχωρισμός ταυτοτήτων και η δημιουργία απόλυτων λειτουργικών ρόλων για τη συστημική αναπαραγωγή πρέπει να σπάσει οριστικά. Η κατασκευή διαφορετικών ταυτοτήτων λειτουργεί αποπροσανατολιστικά στο πεδίο του κοινωνικού ανταγωνισμού σπάζοντας τους δεσμούς αλληλεγγύης και οδηγώντας έτσι στον απομονωτισμό και τη συναίνεση στις αποφάσεις των κυρίαρχων. Αν και το άσυλο αποτελεί αντικείμενο αναφοράς και πόλωσης, θα πρέπει να περάσουμε σε έναν εννοιολογικό επαναπροσδιορισμό του ώστε να αναδειχθεί η κοινωνική του σημασία αλλά και η δυνατότητα διεύρυνσής του. Αυτό θα μπορούσε να αποτελέσει μια δυναμική απάντηση στις προθέσεις του κράτους αποφεύγοντας παράλληλα τις φετιχοποιήσεις και τις στείρες υπερασπίσεις που ενισχύουν τους διαχωρισμούς, όπως το αντιμετωπίζει η πλειοψηφία της αριστεράς.

Αν και το άσυλο αποτελεί αντικείμενο αναφοράς και πόλωσης, θα πρέπει να περάσουμε σε έναν εννοιολογικό επαναπροσδιορισμό του ώστε να αναδειχθεί η κοινωνική του σημασία αλλά και η δυνατότητα διεύρυνσής του

Η ρευστότητα του κοινωνικού ιστού και η μετατόπιση σε έναν μεσαίο χώρο συντελεί στην εξάλειψη των αντανακλαστικών άμυνας στις επιθέσεις της κυριαρχίας και λειτουργεί απαγορευτικά στην ανάδυση ενός ανατρεπτικού και αντιθεσμικού λόγου. Η θεσμοθέτηση περιοριστικών και επιθετικών μέτρων για το κοινωνικό σύνολο θα λειτουργήσει αποτρεπτικά στη συμμετοχή και την ενίσχυση των κοινωνικών αγώνων. Το πανεπιστημιακό άσυλο δεν αφορά σε καμία περίπτωση μόνο τους φοιτητές αλλά όλη την κοινωνία. Σπάζοντας τους διαχωρισμούς, η υπεράσπιση του ασύλου μπορεί να ξεφύγει από τα αμυντικά της χαρακτηριστικά και να αποκτήσει χαρακτηριστικά ρήξης με τους περιορισμούς που θέτει η εξουσία. Η επανοικειοποίηση του χώρου αλλά και η διάχυση ελευθεριακών ιδεών μπορεί να συμβάλει στο χτίσιμο μιας αντικαθεστωτικής πολιτικής και στη διεύρυνση της έννοιας του ασύλου και σε άλλες σφαίρες της κοινωνικής ζωής.

Νίκος Κατσιαούνης

Ο μύθος και η τιμή του βιολογικού προϊόντος

Η βιομηχανική αντίληψη στην παραγωγή των γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων άρχισε να εξαπλώνεται από τις αρχές του 20ου αιώνα. Μέσα σε λίγες δεκαετίες οι παραγωγοί κάθε επιπέδου είχαν εμπνευστεί από αυτή την αντίληψη ενώ οι καταναλωτές από την κυρίαρχη αντίληψη της εποχής του πλαστικού· δηλαδή εύκολη κατανάλωση, όγκος, ποσότητα, στιλπνή και καθαρή εμφάνιση. Για να επιτευχθεί ο στόχος της ποσότητας και αυτής της εικόνας των προϊόντων επιστρατεύθηκε όλη η ανθρώπινη επιθετικότητα απέναντι στη φύση. Η χημική επέμβαση στα φυτά και τα ζώα είχε τεράστια ευρήτητα. Οι εντατικές καλλιέργειες απέκτησαν συγκεκριμένη μέθοδο: κάψιμο με δηλητήρια κάθε ζωής στο χωράφι, λίπανση με χημικά λιπάσματα, φυτοφάρμακα που δίνουν την εμφάνιση που θέλουμε στα προϊόντα. Η λογική αυτή έγινε καθολική και οι σημαντικότεροι φορείς της υπήρξαν οι γεωπόνοι. Έμαθαν τον άνθρωπο των γεννιών του 50 και του 60 να πιστεύει ότι «χωρίς ψεκαστήρια καρπό δεν τρώει». Κάθε σπίτι της Ελλάδας για παράδειγμα απέκτησε το ράφι του με τα φυτοφάρμακα, ακόμη και για τη λεμονιά της αυλής ή την κλιματαριά της ταράτσας. Αποτέλεσμα, η μόλυνση αυτής της χημικής επέμβασης να γίνει κι αυτή καθολική με συνέπεια την αμφιβολία και την δυσπιστία των καταναλωτικών πληθυσμών της Δύσης. Έτσι λοιπόν όπως διαμορφωνόταν αυτό το κλίμα στην Αμερική και την Ευρώπη στη δεκαετία του 70 άρχισε να αναπτύσσεται η ιδέα της βιολογικής καλλιέργειας και κτηνοτροφίας. Από τότε σταδιακά μετατράπηκε σ' ένα ρεύμα που συνεχώς αυξάνεται.

Ας δούμε όμως τι συμβαίνει πραγματικά με τα βιολογικά προϊόντα. Είναι αδιαμφισβήτητο πλέον ότι υπερτερούν των συμβατικών σε θρεπτική αξία. Όποιος ισχυρίζεται το αντίθετο απλώς κλείνει τα μάτια μπροστά στις έρευνες που συνεχώς γίνονται. Όσον αφορά την νοστιμιά, έχουν ελάχιστη διαφορά αφού η πλειοψηφεία της βιολογικής παραγωγής είναι κι αυτή εντατική.

Αυτό φυσικά, το ότι και στα βιολογικά οι καλλιέργειες είναι εντατικές, είναι ένα γεγονός που θα έπρεπε να κρατά τις τιμές σε προσιτά επίπεδα. Αντιθέτως, έχουμε να κάνουμε με έναν σκληρό τομέα που πλασαρίστηκε εξ αρχής στην αγορά ως ελίτ της διατροφής και ως τέτοια έπρεπε να πληρώνεται ακριβά. Η αγορά λειτούργησε αυτόματα και αυθόρμητα προς αυτήν την κατεύθυνση του ελιτισμού κατά πάσα πιθανότητα από οικονομικό ένστικτο. Άλλωστε δεν ήταν ο ηλιοκαμμένος αγρότης που αποφάσισε να γίνει βιολογικός καλλιεργητής αλλά άνθρωποι ψαγμένοι κυρίως που είχαν άλλες απαιτήσεις και από την εγασία και από την αμοιβή

Τέλος πάντων, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο τα βιολογικά προϊόντα ποζάρουν στις προσθήκες των καταστημάτων ως είδος πολυτελείας. Οπωσδήποτε όμως το κόστος τους δεν είναι πραγματικό, τουλάχιστον όχι τόσο όσο μας το παρουσιάζουν. Νεαρός ιδιοκτήτης παλιάς εταιρείας τροφίμων που προσφάτως μπήκε στην αγορά των βιολογικών στον τομέα των οσπρίων και των δημητριακών κυρίως, ρωτήθηκε σε συνέντευξη εφημερίδας το εξής: Πώς καταφέρνει να κρατά τις τιμές των βιολογικών του προϊόντων στα ίδια επίπεδα με τα συμβατικά της αγοράς και πολλές φορές σε χαμηλότερα. Ο νεαρός επιχειρηματίας απάντησε χαριτολογικά πως: «απλώς δε θα πάρω φέτος τσερόκι»!

Οι μεγάλες εμπορικές εταιρείες της Ευρώπης που ασχολούνται και με βιολογικά, βλέπουν αλλιώς την εξομείωση των τιμών. Πιέζουν ασφυκτικά τις υπηρεσίες για αύξηση των ορίων που πιστοποιούν ένα βιολογικό προϊόν με σκοπό, υποτίθεται, να το φέρουν πιο κοντά οικονομικά στο συμβατικό. Η κρυφή τους όμως επιδίωξη είναι να ρίξουν την ποιότητα του βιολογικού ανακόπτοντας έτσι την αυξητική του τάση. Διαφαίνεται ένας μελλοντικός ανταγωνισμός στον τομέα με αρκετή σύγχιση και θολούρα. Προς το παρόν όμως, τα βιολογικά προϊόντα ανεβάζουν το κόστος διατροφής για κάποιον που τα επιλέγει από 30% εώς και 100%. Κάποιοι λένε: «δεν πειράζει έτσι κι αλλιώς με τα συμβατικά θα μου τα τρώγαν οι γιατροί».

Όμως πρόκειται για ένα βαθύτρο κοινωνικό ζήτημα. Τα βιολογικά προϊόντα ως λύση στη διατροφή και το μολυσμένο περιβάλλον της γεωργίας δεν μπορεί να είναι στα χέρια μιας εμπορικής ελίτ και να ποζάρουν στις προθήκες σαν κοσμήματα. Η πολυποικιλότητα της ελληνικής υπαίθρου, οι ιδιαίτερες κλιματικές συνθήκες του κάθε τόπου, οι μικροί και χέρσοι εδώ και χρόνια κλήροι, η απουσία πλέον πολλών καλλιεργειών που "κόπηκαν" από την Ευρωπαϊκή Ένωση ελαφρύνοντας από τα χημικά μεγάλες περιοχές (όπως έγινε με τα καπνά της Αιτωλοακαρνανίας) είναι μια ευκαιρία μοναδική. Είναι ευκαιρία για μικρές αυτόνομες βιολογικές καλλιέργειες όπου θα αλληλοϋποστηρίζονται μέσα από ένα δίκτυο συλλογής και διάθεσης, ανταλλαγής γνώσεων και βοήθειας. Η βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία όταν επανακτήσει τη χαμένη γνώση και με τη βοήθεια των σύγχρονων τεχνικών μέσων είναι σαφώς πιο αυτόνομη από τη συμβατική. Απελευθερώνεται ο καλλιεργητής από την εξάρτηση των κεντρικών σχεδιασμών που μέχρι τώρα έχουν αποδειχτεί καταστροφικοί. Απεξαρτάται από τις πολυεθνικές εταιρείες του σπόρου, του φαρμάκου και των λιπασμάτων. Ξεφεύγει από μια αγορά που τον συνθλίβει για να τον χωνέψει καλύτερα η τράπεζα.

Είναι ισχνή η μειοψηφία των καλλιεργητών που επιβεβαιώνουν στην πράξη τα παραπάνω (π.χ. Δίκτυο Οικοκοινοτήτων) αλλά θα πρέπει να παραδεχθούμε ότι είναι ακόμη πιο λίγοι οι νέοι άνθρωποι που ασχολούνται με τους πρωτογενείς τομείς της οικονομίας. Η αγροτική καλλιέργεια και η κτηνοτροφία είναι απαξιωμένη από την ελληνική νεολαία ενώ οι παλιότεροι εναπομείναντες αγρότες δύσκολα αλλάζουν αντίληψη γι' αυτά. Έτσι γίνεται πολύ δύσκολο να δημιουργηθεί ένα γεωργικό ρεύμα έστω κατά κάποιον τρόπο μαζικό που θα δώσει τη δυνατότητα αγροτικής και καταναλωτικής τοπικής αυτονομίας. Μέχρι να μπορέσουμε να ελπίζουμε πιο σοβαρά σε κάτι τέτοιο, ας προσπαθήσουμε να αποκτήσουμε εμείς, ο καθένας μας, μια αντίληψη ποιότητας και αναζήτησης απέναντι στα ζητήματα διατροφής και την παραγωγή των προϊόντων. Ας υποστηρίζουμε κάθε μικρή και αυτόνομη προσπάθεια.

Από δελτίο τύπου του ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Τα «χρυσά» απόβλητα

Τοξικός εφιάλτης για το Β. Αιγαίο από την πλημμύρα στην Ολυμπιάδα Χαλκιδικής

Ο «ανθρώπινος» παράγοντας

Με ανυπολόγιστη οικολογική καταστροφή απειλεί το Στρυμωνικό κόλπο και το Β. Αιγαίο το φράγμα τοξικών αποβλήτων του μεταλλείου Ολυμπιάδας, το οποίο υπέστη σοβαρότατη διάβρωση από τις πρόσφατες πλημμύρες.

Το φράγμα της Ολυμπιάδας κατασκευάστηκε σταδιακά, από το 1975 και μετά, από την Α.Ε.Ε.Χ.Π.&Λ. και λειτούργησε μέχρι που έκλεισε το μεταλλείο Ολυμπιάδας, το 1995. Πρόκειται για μια πρόχειρη

κατασκευή, ένα «φράγμα βαρύτητας» φτιαγμένο από στείρα μεταλλείου και απόβλητα εμπλουτισμού, με προορισμό να συγκρατεί άλλα απόβλητα εμπλουτισμού. Αυτή τη στιγμή, πίσω από αυτό το υποτυπώδες φράγμα βρίσκονται περίπου 3 εκατομμύρια τόνοι από τοξικότατα απόβλητα, με υψηλές περιεκτικότητες αρσενικού, μολύβδου, ψευδαργύρου και θείου.

Η θέση όπου κατασκευάστηκε το φράγμα είναι μια «συνταγή καταστροφής». Η Ολυμπιάδα είναι ένας τόπος με πολλά νερά, καθώς εκεί καταλήγουν όλοι οι όγκοι νερού του υδροκρίτη του Στρατωνικού όρους που την περιβάλλει. Για να κατασκευασθεί το φράγμα, η κοίτη του ρέματος Μαυρόλακκας, του μεγαλύτερου ρέματος της περιοχής, μετατοπίσθηκε κατά 50 μ., ενώ η κοίτη του ρέματος Ξερόλακκας κατελήφθη σε όλο της το πλάτος και σε μήκος 500 μ. Η βόρεια πλευρά του φράγματος ανακόπτει τη ροή δύο ακόμη μικρότερων ρεμάτων. Συνολικά, η φυσική ροή του δικτύου των ρεμάτων του ΒΑ τμήματος της λεκάνης απορροής της Ολυμπιάδας, έχει διαταραχθεί δραματικά από το φράγμα.

Η εκδίκηση της φύσης

Με τις πλημμύρες της 8ης Οκτωβρίου, η φύση επανέφερε την κατάσταση εκεί που ήταν αρχικά. Και ο φουσκωμένος Μαυρόλακκας κυριολεκτικά «έφαγε» τα σαθρά υλικά του φράγματος, μετατοπιζόμενος περίπου 40 μ. προς τη μεριά του. Η ΒΔ πλευρά του φράγματος παρουσιάζει ήδη μια σημαντική διαρροή, ενώ το ρέμα συνεχίζει απρόσκοπτα τη διάβρωσή του. Μια νέα μεγάλη –αλλά όχι ασυνήθης– βροχόπτωση, θα προκαλέσει τη συνολική κατάρρευση του φράγματος και τα τοξικά απόβλητα θα καταλήξουν στη θάλασσα.

Το άλλο μεγάλο ρέμα της περιοχής Ολυμπιάδας, το ρέμα του Μπάσκου, είχε μπαζωθεί με στείρα του μεταλλείου και στην επιφάνεια που δημιουργήθηκε κατασκευάστηκε το μεγαλύτερο μέρος των επιφανειακών εγκαταστάσεων του μεταλλείου. Και εδώ το ρέμα ακολούθησε τη φυσική του πορεία, παρασύροντας τα στείρα και μεγάλο μέρος των εγκαταστάσεων.

Στα πλάνα της πλημμυρισμένης περιοχής που προβλήθηκαν στα κανάλια, ουδείς κατάλαβε τι ήταν αυτή η, μισοκαλυμένη με μαύρα πλαστικά, έκταση των 400 στρεμμάτων, σε απόσταση μόλις ενός χιλιομέτρου από τη θάλασσα…

…Σε πρωινή εκπομπή της ΕΤ-3 η δημοσιογράφος κ. Καραπαναγιωτίδου έκανε μια σειρά πολύ λογικών ερωτήσεων στους καλεσμένους της, μέλη του ΙΓΜΕ: «Γιατί είναι εκεί αυτά τα τοξικά απόβλητα;», «τι θα γίνει με αυτά;», «ποιός έχει την ευθύνη τους»;

Οι απαντήσεις σε αυτά τα ερωτήματα είναι οι πικρές αλήθειες που η κυβέρνηση και οι διάφορες «εταιρείες των μεταλλείων» προσπαθούν να κρατήσουν μακριά από τη δημοσιότητα.

«Κανείς δεν έχει ευθύνη»

Η Α.Ε.Ε.Χ.Π.&Λ. τα εγκατέλειψε όλα στη μοίρα τους έχοντας πάρει νομοθετικά κατοχυρωμένη αμνηστία για όλα τα περιβαλλοντικά εγκλήματα που διέπραξε. Άλλη μια εταιρεία, η TVX, ήρθε κι έφυγε, παίρνοντας κι αυτή το απαραίτητο συγχωροχάρτι και τα μεταλλεία δόθηκαν σε τρίτη εταιρεία, την ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ. Με την «τροπολογία Πάχτα» που κύρωσε τη σύμβαση μεταβίβασης, η ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ απαλλάσσεται προκαταβολικά για όλα τα περιβαλλοντικά προβλήματα που θα δημιουργηθούν στο μέλλον, εφ' όσον «τα γενεσιουργά τους αίτια ανάγονται στο παρελθόν», δηλαδή στην προηγούμενη εκμετάλλευση και στις προηγούμενες εταιρείες.

Έντεκα χρόνια μετά την παύση της λειτουργίας του μεταλλείου της Ολυμπιάδας, όχι μόνο δεν έχει αποκατασταθεί περιβαλλοντικά η περιοχή, αλλά δεν υπάρχει καν η πρόθεση να αποκατασταθεί. Τα τοξικά απόβλητα της Ολυμπιάδας περιέχουν γύρω στις 30-0.000 ουγγιές χρυσού, από τον οποίο η ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ προσδοκά να κερδίσει πολλές δεκάδες εκατομμύρια δολάρια. Και τα απόβλητα θα παραμείνουν εκεί, εκτεθειμένα στα στοιχεία της φύσης, να δηλητηριάζουν τα νερά και να σηκώνουν σύννεφα τοξικής σκόνης, περιμένοντας την εταιρεία να πάρει από μέσα το χρυσό. «Ιδιοκτήτρια» λοιπόν για τα κέρδη, αλλά ανεύθυνη για όλα τα υπόλοιπα η ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ.

Πριν τις δημοτικές και νομαρχιακές εκλογές το θέμα της ζημιάς στο φράγμα αποσιωπήθηκε. Ο νομάρχης Χαλκιδικής είπε ότι «τον ενημέρωσε ο δήμαρχος Σταγείρων-Ακάνθου ότι δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα» ο δε δήμαρχος, αφού επαίνεσε την εταιρεία που «έλαβε όλα τα απαραίτητα μέτρα» (!), κατηγόρησε αυτούς που ανέδειξαν το θέμα ότι «έχουν πολιτικά κίνητρα»!

Σήμερα λοιπόν που κανείς δεν μπορεί να επικαλεστεί προεκλογικές συνωμοσίες, το «Παρατηρητήριο» θα φέρει το θέμα στην επικαιρότητα, με αδιάψευστο οπτικό υλικό, και θα προσπαθήσει να καταδείξει τον τρομακτικό κίνδυνο που αντιπροσωπεύουν τα φράγματα τοξικών αποβλήτων των μεταλλείων – της Ολυμπιάδας και του Στρατωνίου –για το περιβάλλον και τους κατοίκους της περιοχής.

Έτσι, μπορεί όλοι οι υπεύθυνοι να είναι «ανεύθυνοι», αλλά δεν θα μπορεί κανείς να παριστάνει τον ανήξερο.

Τόλης Παπαγεωργίου, Μαρία Καδόγλου
Παρατηρητήριο Μεταλλευτικών Δραστηριοτήτων
www.antigold.gr, e-mail: info@antigold.gr

"Όσοι έχουν πρόσβαση στα ΜΜΕ σκοπό έχουν να σχεδιάσουν, να διαδώσουν και να δημιουργήσουν ένα σύστημα δογμάτων και πεποιθήσεων, τα οποία θα υπονομεύσουν την ανεξάρτητη σκέψη και θα εμποδίσουν την κατανόηση και ανάλυση των διεθνών καταστάσεων και των συνεπειών τους". Νόαμ Τσόμσκυ

Τα ΜΜΕ είναι το καταλληλότερο μέσο και ο σημαντικότερος παράγοντας για την καθυπόταξη των κοινωνιών και των ατόμων στο νέο είδος τυραννίας που επιδιώκει η έντονα συγκεντρωτική εξουσία της αγοράς. Κατά συνέπεια η προπαγάνδα τους στοχεύει στην απομάκρυνση του κοινού από τη λήψη αποφάσεων για την ίδια του τη μοίρα, να περιορίσουν τη δημόσια έκφραση, να ελέγξουν την άποψη, να πείσει το κοινό ότι οι βασικές αποφάσεις για το πώς θα διοικηθεί ο κόσμος-στις οποίες περιλαμβάνεται το εμπόριο, η παραγωγή, η διανομή, η σκέψη, η κοινωνική πολιτική, τα πάντα- έχουν ήδη ληφθεί από εκείνους που νομιμοποιούνται να ορίζουν το σύνολο της κοινωνικής ζωής. Η κατασκευή της συναίνεσης με την έννοια της χρήσης νέων τεχνικών προπαγάνδας προκειμένου να παραμείνει το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού αδρανές και αδιάφορο για την πολιτική και οικονομική κατάσταση βρίσκει στα ΜΜΕ ήδη από τις αρχές του αιώνα (συγκροτήματα τύπου) τον καλύτερο αγωγό σταθερής και πολύτροπης διοχέτευσης της.

"Το θέαμα προσπαθεί να μετατρέψει την ανθρώπινη συνείδηση σε παθητική αντανάκλαση εικόνων που το ίδιο προβάλλει και που, με αυτόν τον τρόπο, βρίσκεται στην πλεονεκτική θέση να προβλέπει τις επιδράσεις τους. Οι εικόνες αυτές πρέπει συνεχώς να συγκεντρώνουν τα βλέμματα πάνω τους και, συγχρόνως, να τα καθιστούν ανίκανα να διακρίνουν τον παραγωγό τους. Έτσι, το θέαμα στηρίζεται στην παθητική αποδοχή του "ό,τι είναι φαίνεται" και απολαμβάνει την ευρεία κατανάλωσή του". Ο σύγχρονος καπιταλισμός διακρίνεται από μια απαράμιλλη ικανότητα να διαχωρίζει το κοινωνικό και να το ενοποιεί ξανά στο επίπεδο του θεάματος. Ο κατακερματισμένος κοινωνικός ιστός επανενώνεται μπροστά στην οθόνη της τηλεόρασης. Βέβαια, μιλάμε για μια ενοποίηση ψευδή. Η διαμεσολάβηση της τηλεόρασης λειτουργεί όπως οι αλυσίδες στα χέρια των φυλακισμένων. Η ένωση γίνεται με τον εγκέφαλο του "κτήνους", με τη μήτρα των σκοπών του. Και οι ομφάλιοι λώροι είναι τα υπνωτικά ραδιοκύματα της τηλεόρασης, πιο ισχυρά κι από τα βαρβιτουρικά". Ανάρες #8

Η αμφίδρομη σχέση ΜΜΕ - Δικαίου

Επηρεάζοντας από το νομοθέτη ως το δικαστή, τα ΜΜΕ προκαλούν συχνά στο μηχανισμό απονομής δικαιοσύνης περισσότερη ζημιά από ότι το ίδιο το έγκλημα

Η αλληλεπίδραση των ΜΜΕ με το νομοθέτη και το δικαστικό σώμα είναι γεγονός. Έχοντας τον ακροατή, τον αναγνώστη και τον τηλεθεατή ως στόχο, με πραγματικό στόχο τη διαμόρφωση κοινής γνώμης, οποτεδήποτε η μία πλευρά κρίνει ότι οι επιλογές της χρήζουν κάποιου όποιου νομιμοποιητικού θεμελίου, η άλλη πλευρά, είτε οικειοθελώς, είτε κατ' όπιν άνωθεν εντολής, σπεύδει προς βοήθεια. Αν και δεν είναι ίδιον γνώρισμα της ελληνικής πραγματικότητας, η επιστράτευση των ΜΜΕ ως μέσου πίεσης διαμέσου της κοινής γνώμης είναι πάγια τακτική που δυστυχώς όσοι μπορούν την αξιοποιούν. Ιδιαίτερα όμως σε επίπεδο ποινικού δικαίου, αυτή η τακτική αποκτά ιδιαίτερο βάρος.

Το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο εξευτελισμός του φερόμενου ως δράστη. Πέραν του ότι ο φερόμενος ως δράστης υποχρεούται να φοράει χειροπέδες ακόμα και όταν κάτι τέτοιο δεν είναι αναγκαίο, προφανώς για τις ανάγκες των τηλεοπτικών δικτύων, ή για τις ανάγκες της επικοινωνιακής πολιτικής του εκάστοτε κυβερνώντος κόμματος, ο φερόμενος ως δράστης συχνά διαπομπεύεται. Γενικά, τα ΜΜΕ συχνά εκμεταλλεύονται την επιθυμία και το ενδιαφέρον της κοινωνίας να αποδίδεται δικαιοσύνη. Έτσι, ολόκληρη η διαδικασία από την διάπραξη του εγκλήματος μέχρι την έκτιση της ποινής από τον καταδικασθέντα, που αποτελεί το αντικείμενο ολόκληρων επιστημονικών κλάδων, αναλαμβάνεται από τηλε – αστέρες δημοσιογράφους. Όλο και συχνότερα παρατηρούμε έναν δημοσιογράφο να αναλαμβάνει καθήκοντα ανακριτή, εισαγγελέα, δικαστή, συνηγόρου υπεράσπισης, πολιτικής αγωγής, ενόρκου, ώστε με μοναδική εξαίρεση το ρόλο του αστυνομικού, ένα άτομο αναλαμβάνει αυτόκλητα όσα καθήκοντα ο νόμος για λόγους παροχής εγγυήσεων έχει προβλέψει να έχουν ένα σωρό διαφορετικά πρόσωπα. Τέλος, αυτό που ακολουθεί το διασυρμό του φερόμενου ως δράστη είναι να έχει δημιουργηθεί ένα κλίμα εις βάρος του, ενίοτε εις βάρος των δικαστικών λειτουργών που θα τολμήσουν να σκεφτούν ότι ενδέχεται και να δικάζεται λάθος άτομο. Ακόμα και αν δεν μπορεί να λεχθεί ότι η δίκη έρχεται να επισφραγίσει την τηλε-δίκη, μπορεί να λεχθεί ωστόσο το ότι η τηλε- δίκη χαράσσει όρια στην ποινική δίκη. Ακόμα χειρότερα: δικαστικοί λειτουργοί ασκούν τα καθηκοντά τους πρωτίστως με βάση την «γενική κατακραυγή» που συνήθως είναι το κρώξιμο των δημοσιογράφων και όχι με βάση το νόμο ή την προσωπική τους εκτίμηση, ή εκδίδουν αποφάσεις αποδοκιμαστέες από το σύνολο του κόσμου, αλλά ευελπιστούν ότι θα δικαιολογηθούν από τους κυβερνώντες και τα ΜΜΕ.

Ένα άλλο παράδειγμα αποτελεί η περίπτωση των πολύνεκρων ατυχημάτων, όπως φέρ' ειπείν των οδικών στο πέταλο του Μαλιακού, ή στα Τέμπη, ή την περίπτωση του Εξπρές Σάμινα. Επειδή ο ελληνικός ποινικός κώδικας και ο κώδικας ποινικής δικονομίας είναι νομοθετικό προϊόν του '50, είναι γεγονός ότι ο ποινικός νομοθέτης εν έτι 1950 είχε υπ όψιν του τα δεδομένα της εποχής του. Συνεπώς, ναι μεν ανθρωποκτονίες και κλοπές γίνονταν και τότε όπως άλλωστε και σήμερα, όμως τα πολύνεκρα ατυχήματα είναι σχετικά πρόσφατο φαινόμενο (αν εξαιρεθεί η περίπτωση του «Ηράκλειον» στη Φαλκονέρα). Διαπιστώνεται λοιπόν ένα κενό: ο οδηγός τέλεσε έγκλημα εν αμελεία του και στην παρούσα ποινική νομοθεσία, έγκλημα που τελέστηκε από αμέλεια δεν μπορεί να τιμωρηθεί με ποινή ανώτερη της πενταετούς φυλάκισης. Ως εκ τούτου, όσα και να είναι τα θύματα του ατυχήματος, η ποινή δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 5 χρόνια φυλάκισης. Υπό την πίεση των ΜΜΕ και ιδιαίτερα της τηλεόρασης όμως συνέβησαν τα εξής: πρώτον και προκειμένου να επιβληθούν υψηλές ποινές, οι εισαγγελείς ασκούσαν ποινικές διώξεις για εγκλήματα που δήθεν τελέστηκαν με ενδεχόμενο δόλο (!). Κατά τη γνώμη δηλαδή των εισαγγελέων αυτών, ο οδηγός γνώριζε ότι μπορεί να συμβεί ατύχημα και ήθελε συνειδητά να το προκαλέσει. Πέραν του προφανούς παραλόγου του παραπάνω σκεπτικού, που για να ευσταθεί προϋποθέτει ο οδηγός να πιάνει το τιμόνι επιθυμώντας να γίνει κατά συρροή δολοφόνος και ενδεχομένως να σκοτωθεί και ο ίδιος, υπάρχει και το πρόβλημα ότι δίνονταν βάρος στον ποινικό κολασμό αντί στην πρόληψη. Το αποτέλεσμα ήταν αντί να ξεκινήσει μια κάποια δημόσια συζήτηση για το πώς λειτουργεί ο κλάδος των οδικών μεταφορών και των εγγυήσεων που πρέπει να προαπαιτούνται για τις όποιες αδειοδοτήσεις, ξεκίνησε ένα πλειοδοτικός διαγωνισμός από πλευράς δημοσιογράφων για το πόσα χρόνια κάθειρξης έπρεπε να επιβληθούν. Δεύτερον και προκειμένου να πραγματωθεί ένα ιδεολόγημα που αποτέλεσε πολιτική αιχμή για την τωρινή κυβέρνηση, η «μηδενική ανοχή» σε νομοθετικό επίπεδο αυτό που προωθείται είναι απλώς η θέσπιση μεγαλύτερου ορίου ποινών για περιπτώσεις ατυχημάτων όπως τα παραπάνω. Αναμφισβήτητα, τα ΜΜΕ (και ιδιαίτερα η τηλεόραση) έχουν ευθύνη για τη μετατροπή του κοινωνικού διαλόγου σε πλειστηριασμό ποινών και τιμωρίας.

Άλλο παράδειγμα αποτελεί η προσωρινή κράτηση, γνωστότερη με το παλιό της όνομα ως προφυλάκιση. Από μέτρο που λαμβάνεται μόνο υπό συγκεκριμένες συνθήκες τείνει να γίνει πάγια τακτική. Αξιοποιώντας την ισχύ τους ως 4η εξουσία, τα ΜΜΕ εκβιάζουν τις δικαστικές αρχές να βάλουν κάποιον (ένοχο ή μη, συνήθως λίγο ενδιαφέρει) πίσω από τα κάγκελα, αλλιώς μέμφονται τους δικαστικούς για μεροληψία, χρηματισμό κ.ό.κ. Ειδικά μετά τις αποκαλύψεις για τη δράση του παραδικαστικού κυκλώματος και υπό την πίεση των ΜΜΕ, ουδείς δικηγόρος ήθελε τον καιρό των αποκαλύψεων να εκδικαστεί υπόθεση σχετική με ναρκωτικά. Όλοι επιδίωκαν να πάρουν αναβολή, διότι για να είναι ήσυχοι οι δικαστικοί ότι δεν θα υπάρξουν υπόνοιες για χρηματισμό ή μεροληψία, καταδίκαζαν σε απίστευτα αυστηρές ποινές αθώους κι ενόχους.

Στο παρελθόν, σε επικείμενη νομοθετική αλλαγή του νομοθετικού καθεστώτος περί ναρκωτικών ουσιών, τονιζόταν από τον τύπο κάθε αδίκημα σχετικό με ναρκωτικές ουσίες, ακόμα και όταν επρόκειτο για περιπτώσεις ρουτίνας στα αστυνομικά χρονικά. Ξαφνικά ανακαλύπτονταν ότι τα ναρκωτικά δήθεν είχαν διεισδύσει παντού (όπως παλαιότερα οι κομμουνιστές) και ότι η αποτελεσματική αντιμετώπισή τους προϋπέθετε σκλήρυνση του νομοθετικού οπλοστασίου. Περιπτώσεις περιοδικής χρήσης ναρκωτικών ουσιών δεν εντάσσονταν στη συνήθη παραβατικότητα. Η σύλληψη μικρών ποσοτήτων ακόμα και των αποκαλούμενων «μαλακών» ναρκωτικών διατυμπανιζόταν ως εάν να είχε εξαρθρωθεί καρτέλ της Κολομβίας. Εξ ίσου ξαφνικά οι επιπτώσεις των ναρκωτικών ξέφευγαν από το επίπεδο της ιατρικής διάγνωσης και περνούσαν στο επίπεδο της μεταφυσικής. Αντίστοιχα, προβάλλονταν στην ελληνική κοινωνία ένας νέος τύπος απόβλητου, του χρήστη, με την αντίστοιχη δαιμονοποίηση να υποκαθιστά την ενημέρωση. Εν τέλει, τα αποτελέσματα της εν Ελλάδι αντι - ναρκωτικής εκστρατείας είναι σήμερα ορατά και απογοητευτικά, ενώ ο ρόλος των ΜΜΕ και ιδιαίτερα του Τύπου τότε, σήμερα θα έπρεπε να προκαλεί αγανάκτηση.

Εν κατακλείδι, ο ρόλος των ΜΜΕ ως μηχανισμού επιρροής του νομικού συστήματος είναι μεγάλος. Και δυστυχώς, όπως ακριβώς συμβαίνει με εξουσίες που δεν είναι σαφή τα πλαίσια λειτουργίας τους, το μεγαλύτερο μέρος της προσφοράς τους δεν είναι θετικό. Η κατάσταση στο χώρο των ΜΜΕ στην Ελλάδα σήμερα θυμίζει τον μαθητευόμενο μάγο που απελευθερώνει δυνάμεις που δεν μπορεί να ελέγξει και προκαλεί ανεπανόρθωτες ζημιές. Δυστυχώς και όπως συμβαίνει συνήθως, σε τέτοιες περιπτώσεις η κοινωνία είναι που θα κληθεί να πληρώσει το δυσβάσταχτο κόστος αυτών των ζημιών.

Αλέξης Στεργιάδης

«Αναρχικός» χώρος και ΜΜΕ

Ο πιο "προβαλλόμενος" από τα ΜΜΕ πολιτικός χώρος από την εμφάνισή του μέχρι και σήμερα είναι αναμφισβήτητα ο «αναρχικός». Σε κανένα «προϊόν» δεν έχει διατεθεί τόσος τηλεοπτικός χρόνος όσο στον «χώρο» εμφανιζόμενο είτε σαν: κουκουλοφόροι-προβοκάτορες (1974-1979) αναρχοαυτόνομοι (1980-1985) είτε σαν συνήθεις ύποπτοι (1986-1990) είτε τέλος σαν γνωστοί άγνωστοι. Η θεαματική αυτή σχέση με τα ΜΜΕ ήταν τόσο στενή ώστε να μπορούμε να πούμε ότι τα ΜΜΕ λειτούργησαν σαν βασικός φορέας κοινωνικοποίησης.

Η σχέση πολιτικής και ΜΜΕ δεν αφορά φυσικά μόνο τον «αναρχικό» χώρο αλλά την ίδια την πολιτική. Η αφαίρεση αυτής της λειτουργίας της κοινωνίας από τα ΜΜΕ έγινε αργά και σταθερά. Σήμερα η πολιτική έφυγε από την κοινωνία και εγκαταστάθηκε στα ΜΜΕ με προεξέχοντα ρόλο την τηλεόραση. Η μετατροπή της πολιτικής σε θέαμα οφείλεται στο ίδιο το υπέδαφος της πολιτικής όπου κυριαρχεί η μεσολάβηση, ο διαχωρισμός και η ειδίκευση (ειδήμονες πολιτικοί). Αυτό το υπόβαθρο οδήγησε με τη διεύρυνση των ΜΜΕ στην πλήρη θεαματικοποίηση και κατάργηση και αυτής ακόμη της μεσολαβητικής πολιτικής.

Με την εμφάνισή τους οι αναρχικοί σαν πυρήνας συνείδησης πολύ γρήγορα έρχονται σε επαφή με τις εφημερίδες λόγω των συνθηκών και τους κλίματος το οποίο ήταν αδυσώπητα περιοριστικό για τις αναρχικές ιδέες. Η στρατηγική «μύγα μέσα στο γάλα» (1975-1979) ήταν συνειδητή πολιτική πρακτική αφού με αυτό τον τρόπο βγαίναμε από την αφάνεια στα πρωτοσέλιδα των εφημερίδων και όλος ο πολιτικός κόσμος έριζε γύρω από αυτά που προκαλούσαμε εμείς σαν κουκουλοφόροι – προβοκάτορες. Με τον τρόπο αυτό μπορέσαμε να διακηρύξουμε σε μαζικό πλέον κοινό τις θέσεις μας για την Κροστάνδη, τον Ελευθεριακό κομμουνισμό, την πρωτομαγιά κ.λπ.

Ενώ αυτή η «στενή» σχέση ξεκίνησε σαν πολιτική επιλογή και, αντί να διακοπεί όταν οι συνθήκες που τη δημιούργησαν άλλαξαν θετικά, συνεχίσθηκε με ιδιαίτερη θερμότητα για να οδηγηθεί στον πλήρη ετεροκαθορισμό της πολιτικής των αναρχικών από τα ΜΜΕ.

Από ένα σημείο και μετά, η παραγωγή και αναπαραγωγή γίνονταν σχεδόν αποκλειστικά από τα ΜΜΕ και οι όποιοι αναρχικοί υπήρχαν δάνειζαν απλώς το πρόσχημα της αναρχίας με αντάλλαγμα να παριστάνουν ότι διαχειρίζονται τον χώρο.

Με την κατάρρευση της άκρας αριστεράς, τις καταλήψεις του '79 έρχεται η ραγδαία μαζικοποίηση του αναρχικού χώρου, τέτοιας έντασης που χρειάζονταν υπερεκτονταπλάσιες «δομές» για να διαχειριστούμε αυτή την διαδικασία. Ωστόσο η πολιτική κυριαρχεί στον χώρο και, με πολιτικές πλέον στρατηγικές, δημιουργείται πραγματικό κίνημα με επιλογές. Η παραγωγή έντυπου υλικού και πολιτικής επάρκειας μάς μετατρέπει από προβοκάτορες σε πραγματικό κίνημα αντίστασης με μπλοκ οργανωμένα και αυτοελεγχόμενα.

Όλη η δεκαετία του 80, είναι μια πάλη με το κράτος και μια συνεχής μαζικοποίηση του «χώρου». Λάθη και πολιτικές ελλείψεις ξαναρίχνουν τον χώρο στην πολιτική ανεπάρκεια και στην «ζεστή αγκαλιά» των ΜΜΕ.

Με το όνομα γνωστοί - άγνωστοι, τα ΜΜΕ προσδιορίζουν ξανά τον ανεπαρκή πολιτικά χώρο και τον ετεροκαθορίζουν στην κυριολεξία.. Οι νέοι έρχονται στον χώρο σαν έτοιμοι από καιρό. Χωρίς συμμετοχή σε καμιά συλλογικότητα «ξέρουν» την «αναρχία» από την τηλεόραση και κατεβαίνουν με «άγριες» διαθέσεις.

Ενώ δεν είναι η άγρια νεολαία του '80, το θέμα των ΜΜΕ δημιουργεί έναν τέτοιο πλασματικό ανθρωπολογικό τύπο μικρής θητείας. Ο ανθρωπολογικός τύπος του «τηλεοπτικού αναρχικού» είναι άγνωστος στη γειτονιά, στο πανεπιστήμιο, στον χώρο εργασίας ενώ είναι γνωστός σε ένα «peer group» ή σε μια νεοσύστατη ομάδα lifestyle αξιών, θνησιγενή και τα δύο.

Αντιλαμβανόμενοι ότι το ριζοσπαστικό αυτό εφηβικό φαινόμενο δεν έχει νόημα να το διαχειριζόμαστε, αλλά σημαντικότερο είναι να δημιουργήσουμε διακριτές αντιεξουσιαστικές παρεμβάσεις στην κοινωνία, το 1987 «δώσαμε» την ηγεσία σε άλλους διαδόχους, μερικοί εκ των οποίων έχουν ξεμείνει και σήμερα, ονομάζοντας το κρέας - ψάρι, να οδηγούνται στο αδιέξοδο αφού όλοι οι ρόλοι έχουν πλέον παιχτεί.

Δεν νομίζω ότι χρειάζεται διευκρίνιση ότι το «μίσος» για τις τηλεοπτικές κάμερες, τους δημοσιογράφους ή ιδεολογήματα τύπου αντι-ΜΜΕ δεν είναι αρκετά για να πείσουν ότι ο «χώρος» έχει μια συνολική αντιθεαματική και αντιΜΜΕ πρακτική. Το αντίθετο μάλιστα, αντιθέαμα και αντί ΜΜΕ σημαίνει:

1. **Η πρακτική μας στο δρόμο όποια κι αν είναι αυτή να είναι βάσει πολιτικής επιλογής και όχι βάσει ρόλου.**
2. **Η συμμετοχή σε συλλογικότητες για επεξεργασία θέσεων και απόψεων πράγμα που δεν μπορεί να γίνει μόνο ατομικά.**
3. **Παρέμβαση στην γειτονιά, όχι για προβολή των «ιδεολογικών απόψεων» δηλαδή της θεαματικότητας της «πολιτικής», αλλά για ανάδειξη ζητημάτων κοινωνικού ανταγωνισμού.**
4. **Παρουσία στα σχολεία, στα πανεπιστήμια, στους εργασιακούς χώρους και όπου αλλού παράγεται κοινωνική αλληλεπίδραση.**
5. **Ένα δίκτυο πολιτικής αυτοπροστασίας που θα αποτρέψει το αυτοπροβοκάρισμα και την αυτοαναίρεση.**

Το άνοιγμα στην κοινωνία και η λειτουργικότητα των αντιεξουσιαστικών ιδεών ας είναι καμιά φορά παραπάνω από τους ρόλους, το lifestyle τον «αναρχισμό» ιδιωτικού τηλεοπτικού τύπου. Δεν είμαστε αισιόδοξοι για το «χώρο» γενικά, είμαστε όμως σίγουροι για την πραγματική αντιΜΜΕ πολιτική που χαράξαμε με πρώτο και κύριο μέλημά μας να ορίσουμε εμείς οι ίδιοι τον εαυτό μας.

Συμπαθάτε με αλλά μετά από πολλά χρόνια, δεν μπορώ να έχω γενικές συμπάθειες.

Επαμεινώντας Σκυφτούλης

Serial Anarchy

Οι αναρχικοί «πετάνε» την κουκούλα

Στα δελτία ειδήσεων οι αναρχικοί είναι οι «γνωστοί-άγνωστοι» με τις κουκούλες που πετάνε πέτρες και μολότοφ, σπάνε βιτρίνες, καίνε αυτοκίνητα και «ταράζουν» την καθημερινότητα των φιλήσυχων πολιτών. Όλοι βγαίνουν να τους κρίνουν και να τους καταδικάσουν, με μεγάλη ευκολία. Στην περίπτωσή τους είναι εύκολη η καταδίκη: «αυτά τα κωλόπαιδα» δεν έχουν πρόσωπο, είναι περιθωριοποιημένοι και γι' αυτό το λόγο ποινικοποιημένοι.

Στα σίριαλ των εννέα οι αναρχικοί «πετάνε» την κουκούλα. Αρχίζουν να έχουν πρόσωπο. Βέβαια, η εικόνα τους εξακολουθεί να είναι life-style. Είναι ο νεαρός των 20-25 ντυμένος στα μαύρα (...), με περίεργο μαλλί ο οποίος προσπαθεί να ρίξει τη νεαρή φοιτήτρια (απαράδεκτο εν έτει 2006 να πας να ρίξεις μια γκόμενα έτσι!) μαθαίνοντάς την να πετάει μολότοφ. Ο νεαρός είναι το παιδί της διπλανής πόρτας, που γίνεται «κακός» στις πορείες. Σε άλλα σίριαλ οι αναρχικοί παρουσιάζονται σαν φρικιά που διασκεδάζουν έντονα και όλοι φοβούνται μήπως παρεκτραπούν τα πράγματα.

Τι φταίει όμως που η κοινωνία είναι προκατειλημμένη απέναντί τους και τους θυμάται μόνο στις πορείες;

1) Οι ίδιοι οι αναρχικοί που δεν έχουν κατορθώσει να έχουν κοινωνικό έρεισμα αφού με τη συμπεριφορά και τη σκέψη τους φτιάχνουν μία ελίτ που τους απομακρύνει από την υπόλοιπη κοινωνία και τους θέλει στο περιθώριο. Οπότε λογικό είναι να ασχολούνται μαζί τους στις πορείες και να προβάλουν αυτή την εικόνα γιατί τότε τους βλέπουν, αλλά δεν τους ακούνε.

2) Φταίνε τα ΜΜΕ που δεν χάνουν ευκαιρία να μεγεθύνουν καταστάσεις και να περάσουν αυτό το προφίλ του απολίτικ νεαρού που τα σπάει (χωρίς να αναφέρεται το κλισέ, «τα σπάω γιατί με καταπιέζει το κράτος»).

Ελιάνα Καναβέλη

Η κοινωνική αναπαράσταση των Αναρχικών

Ο ιδεολογικός χειρισμός των ΜΜΕ και η κατασκευή ψευδών αναπαραστάσεων του αναρχικού χώρου στην Ελλάδα

Ο αναρχικός χώρος στην Ελλάδα διανύει την τρίτη δεκαετία παρουσίας στον κοινωνικό αγώνα από την «μεταπολίτευση» και μετά. Εξακολουθεί να παραμένει αντικείμενο ιδεολογικής διαστρέβλωσης της πραγματικότητας από τα ΜΜΕ, με το θέαμα να επιστρέφει κατά μη μυστηριακό τρόπο και να αποτελεί τον εσωτερικό καταπιεστή σε σχέση με μια εικόνα αναντίστοιχη της απεύθυνσης και της απειλής που έχει ή θα έπρεπε να έχει ο αναρχισμός ως προς το σύστημα.

«Εικονικές» αναπαραστάσεις

Η σημερινή δημόσια εικόνα του Αναρχικού είναι το αποτέλεσμα της μακρόχρονης ιδεολογικής κατασκευής από τα ΜΜΕ η οποία εξελίχθηκε συνακόλουθα με την ανάπτυξη και την ύφεση του αναρχικού χώρου κατά την διάρκεια των τελευταίων δυο δεκαετιών. Η συγκρουσιακή μυθολογία της βίας και ο "αδιάλλακτος αγώνας" ως δημόσια αναπαράσταση, σε συνάρτηση με την οργανωτική έλλειψη του αναρχικού κινήματος, ειδικά την περίοδο που η κοινωνική απεύθυνση του ακολουθούσε φθίνουσα πορεία, επέτρεψε στα ΜΜΕ και ειδικά στην ιδιωτική τηλεόραση να «μεγαλουργήσουν». Δημιουργώντας ένα φοβικό και αντικοινωνικό πρότυπο συμπεριφοράς, το οποίο βρίσκεται πάντα στο προσκήνιο και λειτουργεί αποτρεπτικά προς την κοινωνία να επικοινωνήσει, να αποδεχθεί και να συλλάβει τους αναρχικούς ως ενεργή κοινωνική μειονότητα η οποία μέσω του αντινομισμού των ιδεών της αντιμάχεται το κυρίαρχο σύστημα. Είναι συνεπώς αυτός ο ετεροκαθορισμός της δημόσιας εικόνας που εγκλωβίζει πλέον πολλούς αναρχικούς να αρθρώσουν έναν πιο θελκτικό λόγο προς την κοινωνία, ώστε να σταματήσει να τους αντιμετωπίζει με όρους δογματισμού και ακαμψίας.

Ο αθέατος κόσμος των «γνωστών αγνώστων»

Για τον πολύ απλό θεατή ή αναγνώστη, οι αναρχικοί αποτελούν μυστηριακές φιγούρες που ζουν σε ένα απροσδιόριστο και άβατο περιβάλλον με χαρακτηριστικότερη περίπτωση τα Εξάρχεια. Σύμφωνα με τα ΜΜΕ στην ευρύτερη περιοχή των Εξαρχείων θα πρέπει να ισχύει η θεωρία της «κούφιας γης» στην οποία κατοικεί μια υποχθόνια κοινότητα, με τον Λόφο του Στρέφη να αποτελεί την «πύλη του κάτω κόσμου». Είναι δεδομένο για κάποιους ότι οι «γνωστοί άγνωστοι υπήρχαν ανέκαθεν», ίσως και πριν τους δεινοσαύρους. Ενώ άλλοι πιο σκοτεινοί υποστηρικτές των θεωριών συνωμοσίας ίσως να ισχυριστούν ότι το πολυτεχνείο χτίστηκε στα θεμέλια αρχαίου μυστικιστικού ναού ο οποίος επικοινωνεί υπόγεια με τη ΓΑΔΑ εφόσον το κράτος γνωρίζει ποιοι είναι αλλά δεν τους συλλαμβάνει. Φυσικά τίποτα από τα παραπάνω δεν είναι αλήθεια αλλά αποτελούν μέρος της φαιδρής πραγματικότητας.

Τα πράγματα δεν ήταν ποτέ έτσι όπως θέλουν να τα προβάλουν τα ΜΜΕ. Η εξέλιξη και η χρονικότητα της ιδεολογικής κατασκευής της εικόνας των γνωστών αγνώστων, των νεαρών ταραξιών με τα μαύρα ή των κουκουλοφόρων ξεκινά στις αρχές τις δεκαετίες του 90 και είναι συνακόλουθη με την ανάπτυξη της ιδιωτικής τηλεόρασης στην Ελλάδα και της γιγάντωσης του θεάματος ως συλλογική αναπαράσταση. Από τη μεταπολίτευση και μέχρι τα μέσα του '80 ο αναρχικός χώρος αγωνίζεται σε ένα ειδησειογραφικό περιβάλλον πιο στατικό, με μηδαμινή κάλυψη των γεγονότων του σε επίπεδο εικόνας από την κρατική τηλεόραση. Η δολοφονία του17χρονου Μ. Καλτεζά αποτελεί στην ουσία το εφαλτήριο για αυτό που θα ακολουθήσει. Στην αρχή η εικόνα αυτή, ήταν του επαναστατημένου ροκ νεολαίου και αντιμετωπίστηκε με ψυχαναλυτικούς όρους ως η συμβολική αντίσταση ενάντια στην κοινωνία της γονεϊκής καταπίεσης με την εξουσία να προσδιορίζεται ως ο αυταρχικός γονέας.

Στην πλειονότητα πάντως των αναφορών από τα ΜΜΕ την εποχή εκείνη οι αναρχικοί αναφέρονται πάντα με την ταυτότητά τους να καλύπτεται από ιδεολογικούς χαρακτηρισμούς ως «νεαροί» που πάντα είναι στην ουρά της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς. Όσο απομακρυνόμαστε από τη «μεταπολίτευση» και σε συνάρτηση με την παρακμή της αριστεράς γενικά, την επίθεση του κράτους και τον πόλεμο ενάντια στην «τρομοκρατία», η εικόνα των αναρχικών περνάει από τον ουτοπικό ρομαντισμό στον αντικοινωνισμό και της εσωτερικής απειλής με το πρόσχημα της ένοπλης βίας.

Είναι τότε στις αρχές του '90 που εμφανίζεται αποσπασματικά ο χαρακτηρισμός «γνωστοί άγνωστοι». Στην ουσία αποτελεί έναν εύηχο λεκτικό μιμητισμό της έκφρασης «συνήθεις ύποπτοι» που είχε χρησιμοποιηθεί στα τέλη της δεκαετίας του '80 από τους ίδιους τους διωκόμενους από το κράτος αναρχικούς. Τότε ήταν καθημερινά στην ημερήσια διάταξη σκευωρίες εναντίον τους με το πρόσχημα της ένοπλης πάλης. Πιο πριν τα ΜΜΕ και ειδικότερα οι συντηρητικές εφημερίδες είχαν βαφτίσει τους νοσταλγούς της χούντας και λοιπά φασιστικά αντικοινωνικά εκτρώματα ως «Αγανακτισμένους Πολίτες», για να δικαιολογήσουν τις βιαιοπραγίες ενάντια σε κοινωνικούς αγωνιστές. Είναι προφανές ότι εφόσον κατασκευάζεται ο αποδιοπομπαίος τράγος θα πρέπει αντίστοιχα να κατασκευαστεί και ο πολίτης εκδικητής ο οποίος αναγκάζεται να πάρει τον νόμο στα χέρια του εφόσον το ανίκανο κράτος αδυνατεί. Κατ΄ αυτόν τον τρόπο όλοι χωράνε και αποκτάνε ρόλο για τα ΜΜΕ.

Η ιδιωτική τηλεόραση και ο θεαματικός τρόπος προβολής των ειδήσεων, ώστε όλοι οι κοινωνικοί αγώνες να μοιάζουν ως απειλή, δημιούργησαν ένα νέο εικονικό πρότυπο συμπεριφοράς το οποίο μέσα από έναν «ηρωικό αδιάλλακτο ναρκισσισμό» λειτουργεί πολλαπλασιαστικά προς την επιδίωξη του εξοστρακισμού των αναρχικών ως πολιτικών όντων. Αυτό σε συνάρτηση με την ανάδειξη ενός εξατομικευμένου lifestyle τρόπου ζωής, έχει ως συνέπεια την απομάκρυνση του ατόμου γενικά από τον κοινωνικό αγώνα, την αναζήτηση ενός πιο trendy ονείρου, αλλά και την παρακμή του αναρχισμού από κοινωνικό εξωστρεφές κίνημα σε ένα εσωστρεφή γκέτο αποκλεισμένων, με την σύγκρουση να αποτελεί την μόνη διέξοδο επικοινωνίας με τον υπόλοιπο κόσμο. Στο σημείο αυτό η δημόσια

> **Οι «γνωστοί άγνωστοι» αποτελούν ένα ιδεολογικό κατασκεύασμα των ΜΜΕ της δεκαετίας του '90 για να το διαχειριστούν ως θεαματική εικόνα του κοινωνικού ανταγωνισμού.**

εικόνα γίνεται ο εσωτερικός καταπιεστής ενός πολιτικού χώρου, ο οποίος μαθαίνει να συμπεριφέρεται με δεδομένο και προβλέψιμο τρόπο ως εξαρτημένα αντανακλαστικά στις επιβολές του θεάματος προς χάριν της εμπορευματικής τηλεοπτικής κατανάλωσης, ακόμα και αν ο ίδιος (ο χώρος) θεωρεί ότι έτσι την αντιμάχεται. Ο εκφυλισμός της πολιτικής οντότητας του αναρχικού ως κοινωνικού φορέα ιδεολογίας, αξιών και οραμάτων για έναν διαφορετικό κόσμο δεν πρέπει να αποδοθεί για να είμαστε δίκαιοι μόνο σε αυτόν που τον επιβάλλει - στην προκειμένη περίπτωση τα κυρίαρχα ΜΜΕ - αλλά και σε αυτόν που τον υφίσταται και τελικά τον αποδέχεται ως πραγματικότητα.

Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη μνεία για τις ευθύνες που έχει ο καθένας που συμμετέχει στον αναρχικό χώρο ατομικά και συλλογικά για την ευκολία με την οποία επέτρεψε την αποϊδεολογιοποίηση να μεταβάλει το αναρχικό πρόταγμα από ευρέως κοινωνικό σε μια οργισμένη αντικοινωνική εικόνα και να την περιορίσει στην παραβατικότητα εντός του αστυνομικού δελτίου των ειδήσεων. Εφόσον τα έργα μας φωνάζουν δυνατότερα από τα λόγια μας, τα ΜΜΕ ως φερέφωνα του συστήματος κυριαρχίας παίρνουν τις χίλιες λέξεις ενός κινήματος και τις κάνουν μια εικόνα. Στην ουσία την ιδιοποιούνται και τη μεταχειρίζονται όπως θέλουν. Φτάνοντας στο σημείο να μην υπάρχει καμιά επαφή της εικόνας που αναπαράχθηκε με το πραγματικό δρώμενο (η μία μολότοφ που διαρκώς πέφτει και ξαναπέφτει είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα). Σε αυτό το σημείο η δυνατότητα εξήγησης της κατασκευής είναι αδύνατη σε σχέση με το εύρος και το περιεχόμενο της αλλοτρίωσης. Γιατί πώς αλλιώς μπορεί ο αναρχικός να εμφανίζεται μόνο ως νεολαίος ταραχοποιός ενώ ταυτόχρονα να προβάλλεται ο νεοναζί φασίστας ως πατριώτης και να νομιμοποιείται ο σταλινικός ως αγνός ιδεολόγος; Και τα

τρία είναι στερεοτυπική κατασκευή που εξυπηρετεί το σύστημα και αναπαράγεται με μέθοδο από τα ΜΜΕ γιατί αυτός είναι ο ρόλος τους και αυτό εξυπηρετούν στην δημοκρατία. Το ζήτημα είναι εμείς τι κάνουμε.

Δεν γεννάνε οι Αναρχικοί;

Τα ΜΜΕ δεν ενημερώνουν αλλά εξημερώνουν τα πλήθη. Γι' αυτό άλλωστε και θεωρούνται ως η τέταρτη εξουσία. Δημιουργούν μύθους και αναπαράγουν αυτοεκπληρούμενες προφητείες. Στο βαθμό αυτό ο καθένας μπορεί να ζήσει τον μύθο του μέσα από τα ΜΜΕ στην Ελλάδα και όχι μόνο. Στην συνείδηση του απλού κόσμου θέλω να πιστεύω ότι ο εκφυλισμός των αναρχικών δεν έχει πετύχει, αλλά δεν το πιστεύω αυτό για τον εγκλωβισμένο τηλεθεατή γιατί είναι κοινωνιοψυχολογικά πιο έντονος ρόλος. Είναι δε εύκολος, αφομοιώσιμος και χωρίς κόστος. Αναφορικά με την κοινωνική αναπαράσταση των «αυτοαποκαλούμενων αναρχικών» η πλειονότητα του «δείγματος της AGB» και του κοινού των δελτίων ειδήσεων θεωρούν ότι οι αναρχικοί δεν γεννάνε, δεν έχουν κοινωνική ζωή και ίσως πιστεύουν ότι δεν αναπαράγονται, μα παραμένουν αιώνια οι ίδιοι νεαροί ταραξίες και απορούν γιατί δεν τους πιάνουν τόσα χρόνια εφόσον τους ξέρουν. Γιατί το πιο επικίνδυνο είναι η έννοια της στασιμότητας που καλλιεργούν τα ΜΜΕ για τον αναρχικό χώρο, το επόμενο είναι η ιδιότητα του «αυτοαποκαλούμενου». Μπροστά λοιπόν στην αφομοίωση και το θέαμα είναι καιρός να βγούμε στο προσκήνιο, διακριτά και επώνυμα, με αυτό τον ανιδιοτελή τρόπο που έχουμε να εκπλήσσουμε τους άλλους όταν τους συμπαραστεκόμαστε και είμαστε δίπλα τους στον αγώνα, χωρίς να τους πουλάμε ελπίδα ή να εξαργυρώσουμε την αλληλεγγύη μας.

Σε μια εποχή που όλοι ζητάνε: Τα ΜΜΕ τηλεοπτικό χρόνο ή αναγνωσιμότητα, το κράτος υποταγή και η αγορά τα πάντα, η διακριτότητα του επώνυμου αναρχικού αγώνα είναι μονόδρομος.

Διότι ως αγωνιζόμενοι άνθρωποι βιώνουμε την πραγματικότητα στο δρόμο και δεν ζούμε την πραγματικότητα ως επιμέρους θέαμα ενός φοβικού reality δελτίου ειδήσεων. Η μόνη δυνατότητα για αυτό είναι να πάψουμε να φαινόμαστε αόρατοι και να γίνουμε ορατοί άνθρωποι. Να καταρρίψουμε τον μύθο του «γνωστού» μα συνάμα «άγνωστου» υπερβατικού αναρχικού, του προβοκάτορα, αυτού που παρεισφρύει στις πορείες ή του εξωσχολικού και να νομιμοποιηθούμε από την κοινωνία. Γιατί ο αγώνας μας είναι επώνυμος και διακριτός ενώ οι κοινωνικοί ρόλοι που μας αντιστοιχούν είναι πολύ περισσότεροι από αυτούς που θέλουν να μας καταλογίζουν, έχουν δε μόνο θετικό περιεχόμενο. Προς έκπληξη των ΜΜΕ, οι αναρχικοί μεγαλώνουν, γεννάνε και αναπαράγονται όπως όλοι οι συνηθισμένοι άνθρωποι. Η ειδοποιός διαφορά είναι ότι στο όραμά τους παραμένουν οι αιώνια έφηβοι του κοινωνικού αγώνα για την ελευθερία, αλλά δεν πρόκειται να γεράσουμε περιμένοντας να ζήσουμε την εικονική ευτυχία που υπόσχονται ως τηλεθέαση. Ο αγώνας για την ελευθερία από μόνος του είναι η πιο ζωντανή δημιουργική αναπαράσταση και εδώ δεν υπάρχουν θεατές παρά μόνο πρωταγωνιστές.

Αργύρης Αργυριάδης

Οι ακροδεξιοί στην ελληνική τηλεόραση

Η φιλόξενη TV

Το παράδειγμα Καρατζαφέρη

Η θεωρία των δύο πολιτικών άκρων είναι λίγο πολύ γνωστή: από τη μια η άκρα δεξιά, από την άλλη η άκρα αριστερά. Ας δεχτούμε, για τις ανάγκες του θέματος, αυτή την κατασκευασμένη θεωρία και ας εντάξουμε τον «αναρχικό χώρο» στην… άκρη του ενός άκρου, σαν αποτέλεσμα και της έντονης επιρροής που του ασκεί ο αριστερισμός. Η άκρη αυτή λοιπόν είναι «γνωστή-άγνωστη», αποσιωπημένη και κατασυκοφαντημένη, ενίοτε με δική της ευθύνη, αφού κοιτά στο εσωτερικό της, ξεσπά στη βιτρίνα και καλύπτεται πίσω από την ανωνυμία.

Κυνήγι της θεαματικότητας και ισότιμη προβολή δίνουν τηλεοπτικό βήμα στον κεκαλυμμένο ακροδεξιό λόγο

Δε συμβαίνει το ίδιο με τις διάφορες (light ή hardcore) εκδοχές της ελληνικής άκρας δεξιάς που εκμεταλλεύεται την (επ)άνοδο του συντηρητισμού στην ελληνική κοινωνία από τη δεκαετία του '90 και την ανάμιξή του με το νεοπλουτισμό και το λάιφ-στάιλ. Δε συναντάμε όμως υπολογίσιμη και διακριτή ακροδεξιά παρά μόνο μία παραλλαγή του λεπενικού μοντέλου που προσπαθεί να εισάγει στην Ελλάδα ο Καρατζαφέρης. Σοβαρό ακροδεξιό ρεύμα στην Ελλάδα δεν είδαμε ποτέ τα τελευταία 30 χρόνια, διότι τους χαφιέδες της Χούντας τους απορρόφησε το μεταπολιτευτικό κομματικό σύστημα.

Η επιλογή Καρατζαφέρη να κινηθεί κοινοβουλευτικά ενσωματώνοντας ένα κομμάτι των «σκληροπυρηνικών» έως γραφικών (π.χ. Πλεύρης) είναι λογική: καναλάρχης με καθημερινό τηλεοπτικό βήμα, έφυγε από το μαντρί (Ν.Δ.) και αυτονομήθηκε για να εκφράσει το κοινωνικό κομμάτι εκείνο που είναι «κοινωνικά αριστερό και εθνικά δεξιό». Η απελευθέρωση των τηλεοπτικών συχνοτήτων ευνοούσε, άλλωστε, τέτοιες καταστάσεις: μην ξεχνάμε τον Βαγγέλη Γιαννόπουλο που αποτέλεσε την τηλεοπτική εκδοχή του αυριανισμού στις αρχές της προηγούμενης δεκαετίας.

Με δεδομένα το κυνήγι της θεαματικότητας (άρα, βάζουμε δύο ακραίους να τσακωθούν σαν σε καφενείο, στο όνομα «της αντικειμενικότητάς») και την περίφημη ισότιμη προβολή των κομμάτων που απαιτεί το Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο (ΕΣΡ), ο κεκαλυμμένος ακροδεξιός λόγος βρίσκει φιλόξενο βήμα στα παράθυρα και τα talk shows. Προηγουμένως η TV είχε γίνει θερμοκήπιο του συντηρητισμού, της δικαίωσης της κρατικής βίας, της απάθειας. Σύλλογοι λησταυθεντών, αγανακτισμένοι γονείς για τα παιδιά τους που χάνουν μάθημα από τις καταλήψεις, χριστιανοί σταυροφόροι έτοιμοι να βγάλουν τα μάτια των "αντίχριστων" έγιναν σύμβολα μίας επιστροφής στο θεό, την ασφάλεια, την τάξη. Και εάν δεν τα έλεγαν στα δελτία των 8.30, θα μπορούσαν να βγουν στο Τελεσίτι.

Σιωπηρά θα παραμείνουν, αντιθέτως, στην πλειοψηφία τους τα ΜΜΕ στις περιπτώσεις που ακροδεξιές ομάδες επιτίθενται δολοφονικά σε μετανάστες, αριστερούς, αναρχικούς σε αντίθεση με αυτό που θα προσδοκούσαν οι δράστες σκεπτόμενοι ότι η προβολή νομιμοποιεί τη δράση. Κάτι τέτοιο αρνούνται να ομολογήσουν οι αναρχικές γκρούπες στο όνομα μιας κριτικής στην «κοινωνία του θεάματος». Μη μιλήσουμε τώρα για ενοχικά σύνδρομα ή την αστειότητα τού να φοράς κουκούλα σε πορεία επαρχιακής πόλης, λες και είσαι στην Τσιάπας.

Η λύση δεν είναι το κοινοβούλιο ούτε η κατάληψη των παραθύρων. Αλλά, να βγούμε να μιλήσουμε στο δελτίο των 8 δημόσια και επώνυμα, χωρίς κουκούλα και όταν εμείς το επιλέξουμε δε σημαίνει ότι μας μαγάρισε το Σύστημα ούτε προφανώς ότι το αλλάξαμε.

Γ. Παπαχριστοδούλου

φάκελος / ΜΜΕ: κατασκευάζοντας τη συναίνεση

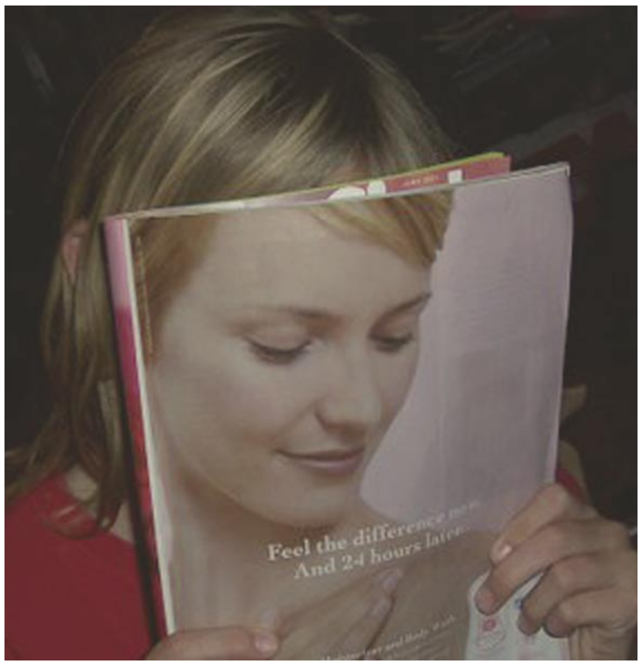
Ρωσία:
Τα κατά παραγγελίαν πολιτικά εγκλήματα

Η δολοφονία της δημοσιογράφου Πολιτκόφσκαγια σαν αποτέλεσμα της ανυπαρξίας της αντιπολίτευσης στην Ρωσία.

Η Άννα Πολιτκόφσκαγια δολοφονήθηκε στις 7 του Οκτώβρη στην είσοδο του σπιτιού της. Σύμφωνα με τα στοιχεία πολιτικών και κοινωνικών οργανώσεων, ήταν ο διακοσιοστός εξηκοστός πρώτος (261) δημοσιογράφος της νέας Ρωσίας, που δολοφονήθηκε λόγω της επαγγελματικής του δραστηριότητας. Είναι καθαρή περίπτωση πολιτικής δολοφονίας. Όλα έγιναν με τρόπο που δεν αφήνει περιθώριο εικασίας για απλή ληστεία.

Η Πολιτκόφσκαγια εργαζόταν για μεγάλο διάστημα σαν δημοσιογράφος στην αντιπολιτευτική, φιλελεύθερη «Νέα Εφημερίδα», μια από τις ελάχιστες εκδόσεις της σύγχρονης Ρωσίας όπου οι δημοσιογράφοι, έστω και καμμιά φορά, γράφουν την αλήθεια. Στα άρθρα της, η δημοσιογράφος προσπαθούσε να αποκαλύψει στον κόσμο την πραγματικότητα που είδε κατά τις πολυάριθμες αποστολές της στην Τσετσενία. Αυτή η πραγματικότητα είναι και οι εθνικές εκκαθαρίσεις, και οι εξαφανίσεις ανθρώπων, μέχρι και το δουλεμπόριο, για να μην μιλήσουμε και για την διαφθορά των οργάνων της εξουσίας.

Βέβαια μετά από την δολοφονία, όλοι μίλησαν για εκτέλεση κατά παραγγελία, όμως οι εκδοχές για το ποιος κρύβεται πίσω από αυτήν ήταν πολλές.

Οι εκδοχές θανάτου

Σαν ποιό πιθανή παρουσιάζεται η εκδοχή για τον «τσετσενικό δάκτυλο».Η ουσία τους βρίσκεται στο ότι μετά από την επίσημη λήξη του δευτέρου τσετσενικού πολέμου, οι ρώσικες αρχές δεν μπόρεσαν να φέρουν την τάξη στην περιοχή, οι ένοπλες επιθέσεις πραγματοποιούνταν η μία μετά την άλλη και ο ντόπιος πληθυσμός αρνούνταν να υπακούσει στα νέα αφεντικά. Σ' αυτήν την κατάσταση το Κρεμλίνο αναγκάστηκε να μπεί σε διαδικασία συνομιλιών με το πιο διαλλακτικό κομμάτι της τσετσενικής αντίστασης, που κουράστηκε από τον αντάρτικο πόλεμο. Το αποτέλεσμα ήταν, στην εξουσία να ανέλθει ο πρώην οπλαρχηγός Αχμάτ Καντίροφ. Διακηρύσσοντας επίσημα την νομιμοφροσύνη του στον Πούτιν, στην πράξη ασκούσε την ίδια πολιτική με την παλιά αυτόνομη τσετσενική κυβέρνηση που υπήρχε πριν από τον πρώτο τσετσενικό πόλεμο. Όμως το 2004 ο Αχμάτ Καντίροφ εκτελέστηκε από τους εναπομείναντες αντάρτες και στην θέση του ανέβηκε ο γιος του Ραμζάν Καντίροφ.

Ο διάδοχος προσαρμόστηκε γρήγορα στην νέα πραγματικότητα, δημιουργώντας δικά του ένοπλα αποσπάσματα, με την δικαιολογία της προσωπικής του ασφάλειας, τα οποία αποτελούνταν από πρώην αντάρτες. Σε όλη την περιοχή ξεκίνησαν ξανά οι εκκαθαρίσεις των διαφωνούντων και η διαφθορά πήρε απίστευτες διαστάσεις. Εννοείται ότι τα επίσημα ΜΜΕ δε έλεγαν τίποτα γι' αυτήν την κατάσταση, στην ουσία μόνο η Πολιτκόφσκαγια τολμούσε να δημοσιοποιεί τα γεγονότα. Είναι πιθανόν να την εκτέλεσαν γι' αυτόν τον λόγο.

Άλλος λόγος μπορεί να είναι οι εσωτερικές κόντρες στην ελίτ της εξουσίας. Η εξουσία χωρίζεται σε διάφορες ομάδες, και ο διασυρμός από ανεξάρτητο δημοσιογράφο μπορεί να είναι ανεκτίμητο δώρο στον αγώνα κάποιας ομάδας για την εξάλειψη των πολιτικών ανταγωνιστών. Για παράδειγμα η δολοφονία της Πολιτκόφσκαγια, πραγματοποιήθηκε την ημέρα των γενεθλίων του προέδρου Πούτιν και πολλά μέλη της αντιπολίτευσης από την επονομαζόμενη «πορτοκαλί πτέρυγα» (οπαδοί της πορτοκαλί επανάστασης σύμφωνα με το ουκρανικό μοντέλο) έσπευσαν να δηλώσουν ότι ήταν το δώρο γενεθλίων στον πρόεδρο.

Τέλος, η τρίτη εκδοχή, που είναι και η λιγότερο πιθανή αλλά θα έπρεπε να την αναφέρω, είναι η απομάκρυνση ενοχλητικών δημοσιογράφων για την πιθανότητα επέμβασης των ρωσικών στρατευμάτων στην Γεωργία (Αμπχαζία, Νότια Οσετία).

Ποιος δημοσιογράφος θα έσπευδε πρώτος στην ζώνη του νέου «μικρού νικηφόρου πολέμου» με άλλον έναν εχθρό της Ρωσίας; Ποιός άλλος θα κάλυπτε τόσο αποτελεσματικά την νέα «αντιτρομοκρατική επιχείρηση του προέδρου Πούτιν; Σε μια κατάσταση στην οποία τα ΜΜΕ στην Ρωσία ελέγχονται απόλυτα, αυτόν τον ρόλο θα μπορούσε να τον αναλάβει μόνο η Πολιτκόφσκαγια.

Όλοι οι διαφωνούντες στο στόχαστρο

Όμως παρ' όλη την προσφορά της Άννας Πολιτκόφσκαγια, θα πρέπει να σημειώσω ότι ήταν φιλελεύθερη δημοσιογράφος, που υπεράσπιζε τις αξίες του καπιταλισμού. Από μερικά άρθρα της φαίνεται ότι ήταν υπέρ του πολέμου στην Τσετσενία, αρκεί να τηρούνταν οι «κανόνες». Δηλαδή επιτρέπεται να βομβαρδίζουμε από αεροπλάνα τις τσετσενικές πόλεις αλλά χωρίς να σκοτώνουμε αμάχους. Στα άρθρα τις δεν άγγιξε ποτέ τις νεοφιλελεύθερες μεταρρυθμίσεις που πραγματοποιούνται στην Ρωσία και οι οποίες επηρεάζουν τον πληθυσμό πολύ περισσότερο απ' ότι ο πόλεμος, η διαφθορά κλπ.

Όμως το πιο εντυπωσιακό είναι το ότι η δολοφονία της Πολιτκόφσκαγια αντικατοπτρίζει ξεκάθαρα την κατάσταση στην οποία, παρ' όλη την ασυδοσία που βασιλεύει στην χώρα, όλες οι πολιτικές και κοινωνικές κινήσεις είναι τόσο αδύναμες και μίζερες που δεν παρουσιάζουν κανένα κίνδυνο για την εξουσία, τις εταιρίες και την μαφία. Γι' αυτόν τον λόγο, σ' αυτό το σκοτεινό σκηνικό, οι τίμιοι δημοσιογράφοι μένουν οι μοναδικοί στόχοι των δυνάμεων του κακού. Όσο στην Ρωσία η κατάσταση δεν αλλάζει, θα συνεχίσουν να εκτελούνται οι εκπρόσωποι του ανεξάρτητου Τύπου, από τους οποίους, έτσι και αλλιώς, δεν έμειναν και πολλοί.

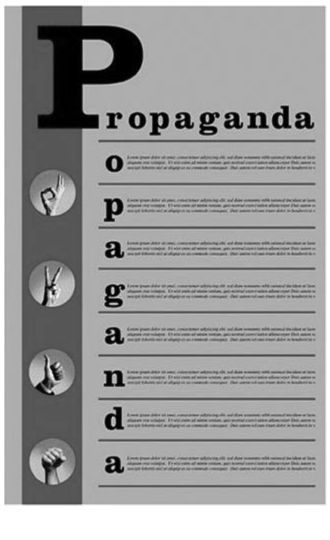
Αλεξέι Γ. για την εφημερίδα «Βαβυλωνία»
"Αυτόνομη Δράση" (Μόσχα)

Προπαγάνδα:
Η μαζική μοναξιά της «κοινής» γνώμης

"Ο έξυπνος και συνειδητός χειρισμός της οργανωμένης γνώμης των μαζών είναι σημαντικό στοιχείο μιας δημοκρατικής κοινωνίας. Αυτός που είναι σε θέση να καθοδηγεί αυτό τον αθέατο μηχανισμό της κοινωνίας συνιστά μια αόρατη κυβέρνηση, που αποτελεί την πραγματική δύναμη που κυβερνά ολόκληρη τη χώρα" - (Edward Bernays, Propaganda, 1928)

Ο Edward Bernays γεννήθηκε στη Βιέννη το 1891 (και πέθανε το 1995, στα 103 του). Ήταν ανιψιός του ιδρυτή της Ψυχανάλυσης Ζίγκμουντ Φρόιντ, με τις πρωτοποριακές θεωρίες του οποίου είχε από νωρίς τη δυνατότητα να έρθει σε επαφή. Νέος ακόμη μετακόμισε στη Νέα Υόρκη και στη διάρκεια του 1ου Παγκόσμιου Πολέμου δούλεψε για τις αμερικανικές υπηρεσίες προπαγάνδας, αντικείμενο στο οποίο επέλεξε να παραμείνει και αργότερα. Καθώς μετά την εμπειρία του πολέμου η κοινωνία σοκαρισμένη απέρριπτε την προπαγάνδα ως μέσον ανέντιμο, ο Μπέρνεϊζ χρειάστηκε να επινοήσει ένα ελκυστικότερο όνομα για την κοινωνική εκδοχή της, το νέο επάγγελμα στο οποίο σκόπευε να μεγαλουργήσει: "Δημόσιες Σχέσεις".

Όμως, σαν οξυδερκής μελετητής των έργων του θείου του που ήταν, μας δίνει και την ερμηνεία τού γιατί έχουμε την τάση να υποκύπτουμε στη χειραγώγηση: "ο μέσος πολίτης είναι ο πιο ευαίσθητος αισθητήρας που υπάρχει επί της γης. Ο ίδιος του ο νους είναι το μεγαλύτερο φράγμα ανάμεσα σ' αυτόν και την πραγματικότητα. Μέσα στο μυαλό του υπάρχουν στεγανά διαμερίσματα, αδιαπέραστα από τη λογική. Η τάση του για απόλυτες απόψεις είναι το εμπόδιο που τον κάνει να μην λειτουργεί με βάση τη σκέψη και την εμπειρία του, αλλά μόνο με μαζικές αντιδράσεις"

Ο Bernays έγραφε πως η ίδια "η οργάνωση της δημοκρατίας είναι τέτοια", "ώστε τα μυαλά των πολιτών μπαίνουν σε καλούπια", ενώ "οι ιδέες τους τούς έχουν υποβληθεί από ανθρώπους τους οποίους ούτε που έχουν ακουστά "Ο έξυπνος και συνειδητός χειρισμός της οργανωμένης συνήθειας και γνώμης των μαζών είναι ένα σημαντικό στοιχείο μιας δημοκρατικής κοινωνίας. Αυτός που είναι σε θέση να καθοδηγεί αυτό τον αθέατο μηχανισμό της κοινωνίας συνιστά μια αόρατη κυβέρνηση, που αποτελεί την πραγματική δύναμη που κυβερνά ολόκληρη τη χώρα" (Edward Bernays, Propaganda, 1928). Ή αλλού: "Η καλή διακυβέρνηση μπορεί να πουληθεί προς μια κοινωνία, ακριβώς όπως και κάθε άλλο αγαθό". Ο Bernays περιγράφει τον άνθρωπο ως "ένα αγελαίο ζώο, για το οποίο η φυσική μοναξιά είναι πραγματικός τρόμος", έτσι ώστε ο διαρκής συσχετισμός του με κάποιο κοπάδι να του δημιουργεί ένα αίσθημα ασφάλειας. "Στον άνθρωπο, ο φόβος της μοναξιάς δημιουργεί την ανάγκη να έχει ίδιες απόψεις με την υπόλοιπη αγέλη".

Πριν τον 20ο αιώνα, η χειραγώγηση των μαζών γινόταν κυρίως με την ωμή απειλή, δηλαδή τη στρατιωτική μπότα ή το φόβητρο φυλάκισης και βασανισμών. Φυσικά, η οργανωμένη ψυχολογική χειραγώγηση δεν απουσίαζε και παλιότερα, ιδίως από μεριάς ορισμένων θρησκειών που, με σύμμαχο και σταυρό τους την Ενοχή και τον Φόβο, φρόντιζαν ώστε οι πολλοί να μην έρχονται ποτέ σε επαφή με τον Θεό που κατοικεί μέσα τους. Τον τελευταίο αιώνα όμως περάσαμε από την χοντροκομμένη ποδηγέτηση της ωμής βίας στην λεπτή, σχεδόν χειρουργική χειραγώγηση δια ψυχολογικών μέσων. Μοιάζει παράξενο, πως μια τόσο μεγάλης έκτασης οργανωμένη παρέμβαση δεν κινδυνεύει να αποκαλυφθεί .

Η πληροφόρηση της κοινής γνώμης δεν εντάσσεται στις επιδιώξεις των ΜΜΕ. Η παροχή της προσφερόμενης πληροφόρησης προσδιορίζεται αυστηρά από την έννοια του κέρδους και της απόκτησης του αναγκαίου κοινωνικού γοήτρου για την επίτευξη του μεγαλύτερου δυνατού κέρδους. Οι συνέπειες της βασικής αυτής αρχής είναι θεμελιακές αν λάβουμε υπόψη τη μονοπώληση της πληροφόρησης από τα ΜΜΕ: η πραγματικότητα πλέον κατασκευάζεται σύμφωνα με τις επιταγές της παγκόσμιας κυρίαρχης ιδιωτικής οικονομίας. Η πραγματική ροή των γεγονότων δεν έρχεται στην επιφάνεια στο συντριπτικό της ποσοστό και στη θέση της παρουσιάζεται μια στρεβλή, εντυπωσιακή, ψευδής, εικονική πραγματικότητα που καταλαμβάνει το σύνολο των ανθρώπινων και κοινωνικών δραστηριοτήτων.

Η κατασκευή της τεχνητής πραγματικότητας πραγματικά δεν γνωρίζει όρια στους τρόπους προβολής της: οι ειδήσεις, οι διαφημίσεις, οι τηλεοπτικές δραματικές, κωμικές, ψυχαγωγικές εκπομπές, οι ενημερωτικές συζητήσεις, τα τηλεοπτικά και ραδιοφωνικά προγράμματα στο τρομακτικά μεγαλύτερο ποσοστό τους, η πολιτική και κοινωνική γραμμή των εφημερίδων (όπου συναντώνται όμως και οι περισσότερες εξαιρέσεις με την έννοια της συγκριτικά μικρότερης μεροληπτικότητας) βασίζονται στον εντυπωσιασμό, στην απόκρυψη της σφαιρικότητας των γεγονότων, στην ανάδειξη απόψεων, θεωριών, θέσεων που απηχούν την κυρίαρχη ιδεολογία και που ευνοούν την ισχυροποίηση και την αναπαραγωγή του συστήματος ιδιωτικής οικονομίας, των ελαχίστων οικονομικά ισχυρών εκφραστών της. Να μην διαφύγει επίσης της προσοχής μας το γεγονός της συγκέντρωσης και διοχέτευσης των διεθνών ειδήσεων από ελάχιστα διεθνή πρακτορεία ειδήσεων όπως το Associated Press, το Reuters, το Γαλλικό Πρακτορείο από τα οποία ο εθνικός έντυπος και ηλεκτρονικός τύπος αγοράζει και αναμεταδίδει όπως έχουν τις διεθνείς ειδήσεις χωρίς να επιλέγει και να διασταυρώνει τις σημαντικότερες από αυτές.

Τα ΜΜΕ–Επιχειρήσεις συντελούν αποφασιστικά στη διαδικασία ενσωμάτωσης στο ήδη υπάρχον σύστημα παραγωγής, κατανάλωσης, ιδεολογίας, απομονώνουν όποια ατομική ή συλλογική σκέψη και δραστηριότητα είναι ικανή, δυνάμει ή θέσει, να προτάξει μία διαφορετική θεώρηση της πραγματικότητας, όπως και χρησιμοποιούν προβάλλοντας σε στρεβλή παρουσίαση τις αντίθετες, διαφορετικές, εναλλακτικές θεωρήσεις (είτε αυτές είναι πολιτικές είτε είναι πολιτιστικές) μεταμορφώνοντας την αυθεντικότητα τους σε πολιτιστικό προϊόν, σε διαφημιστικό μυθολόγημα, σε εμπειρική ανυπαρξία.

Το κυρίαρχο ζήτημα όμως σήμερα παραμένει ο έλεγχος των ΜΜΕ και η κατασκευή της πραγματικότητας που δεν έχει προηγούμενο στην ιστορία των ΜΜΕ, έχει όμως διαγραφόμενο μέλλον. Στις εθισμένες από την παραπληροφόρηση, την πολιτιστική υποβάθμιση, τη θεαματική κατασκευή της πραγματικότητας, την αλλοτρίωση των διαφορετικών πολιτιστικών χαρακτηριστικών κοινωνίες, η συνεχής επανάληψη και προβολή ενός ανύπαρκτου, κατασκευασμένου κόσμου όπου αποθεώνεται η οικονομική και πολιτική κυριαρχία των λίγων, η πολιτιστική υπεροχή της υποκουλτούρας της κατανάλωσης, η εξέλιξη της "παγκοσμιοποίησης" της οικονομίας ως "πεπρωμένο", απειλείται σταθερά η διατήρηση των βασικών, διαχρονικών μέχρι τώρα αξιών και αρχών. Κατά προφανή λόγο ο νέος κόσμος της πληροφόρησης, του καταναγκασμού στην αποδοχή της χωρίς όρια οικονομίας της αγοράς, της τρομοκρατίας των πολέμων, χρειάζεται να επιβάλλει τις δικές του αξίες.

Καθετί γίνεται εμπόρευμα, η πολιτική πρέπει να ασκείται από την εξειδικευμένη τάξη των επαγγελματιών πολιτικών, των εταιρειών δημοσκοπήσεων, καθόλου όμως μέσα από συμμετοχικές διαδικασίες. Το άτομο και η κοινωνία κατέχουν την ίδια στιγμή το ρόλο το προϊόντος και του καταναλωτή του, υπαρκτό και αληθινό είναι μόνο ό,τι φαίνεται και ό,τι προβάλλεται.

Η αποσιώπηση των πραγματικών γεγονότων και η κατασκευή της πραγματικότητας είναι ο κόσμος που αναγνωρίζουν, παράγουν και αναπαράγουν τα ΜΜΕ. Η πνευματική τους εξουσία έχει αποδειχθεί ικανή να οδηγήσει τους πολίτες σε κατάσταση αγελαίας υποταγής, καλλιεργεί δηλαδή τις πρόσφορες συνθήκες πολιτικής, οικονομικής και πολιτιστικής χειραγώγησής τους.

Πέτρος Γεωργίου

Ο ισπανικός εμφύλιος πόλεμος

Αποσπάσματα από την εισήγηση που παρουσιάστηκε κατά τη διάρκεια των εκδηλώσεων για τα 70 χρόνια από τον ισπανικό εμφύλιο, που πραγματοποιήθηκαν στον ελεύθερο κοινωνικό χώρο Nosotros.

Ο ισπανικός εμφύλιος πόλεμος, υπήρξε ιστορικά, μια μοναδική κατάσταση. Ουσιαστικά θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως η κύρια απόπειρα του αναρχισμού ως κορυφαίου κομματιού του παγκόσμιου επαναστατικού κινήματος, να διεκδικήσει με σοβαρούς όρους τη δημιουργία και το μέλλον μιας νέας κοινωνίας, σύμφωνης με τα θεωρητικά του προτάγματα. Από την άλλη μεριά, ο ισπανικός εμφύλιος, με όλους τους θριάμβους, το αίμα και τις εκατόμβες των θυμάτων του, αποτέλεσε και ένα εξαιρετικό «εργαστήριο» μελέτης των ορίων του αναρχικού κινήματος, όχι τόσο ως κοινωνικού ρεύματος, αλλά ως πολιτικού μορφώματος.

Ο ρόλος των αναρχικών φαντάζει, με όλον τον σεβασμό, κάπως διττός. Από την μια πλευρά έχουμε ειλικρινείς επαναστάτες όπως ο Ντουρούτι, ο οποίος με μια χούφτα πολιτοφύλακες θα εμποδίσει την κατάρρευση του μετώπου στη Μαδρίτη, και θα βρει τραγικό θάνατο στα τέλη Νοεμβρίου σε μια σειρά μαχών, έχοντας προλάβει να αφήσει το στίγμα του (στην Καταλωνία και την Αστουρία, ανακηρύσσονται μαζικά κολεκτίβες, οι οποίες μάλιστα λειτουργούν βάσει της περίφημης αρχής «από τον καθένα ανάλογα με τις δυνατότητές του, στον καθένα ανάλογα με τις ανάγκες του»), ενώ από την άλλη μεριά έχουμε «αναρχικούς υπουργούς», ακόμα και αναρχικούς «διευθυντές φυλακών» (!) οι οποίοι μοιάζουν να κηρύσσουν μια «υπεύθυνη στάση», όχι ακρότητες και ομαλή συνεργασία με τις «δημοκρατικές δυνάμεις» (!!) Στις κρίσιμες στιγμές, δεν θέτουν καν το ζήτημα «ποιος είναι τι….ή με ποιον θα κάνουμε τι…», ούτε επίσης δίνουν μια λύση στο ερώτημα «εξουσία για να κάνουμε τι….», αλλά παραμένουν στην ουρά των εξελίξεων, καθώς στην πράξη το κοινωνικό κίνημα είναι πολύ πιο προωθημένο.

Την ίδια στιγμή η ατολμία των ηγετών της CNT /FAI, οδηγεί στην νομιμοποίηση της πρωτοκαθεδρίας των ρεπουμπλικάνων, και στον δούρειο ίππο του σταλινικού Κ.Κ.Ι., να προωθήσει τα σχέδια του Στάλιν και της κομιντέρν για έλεγχο ή καταστολή της κοινωνικής επανάστασης και των ριζοσπαστικών τάσεών της, από τα μέσα.

Έτσι από την μια μεριά έχουμε ενέργειες όπως η δολοφονία του ηγέτη του Poum Αντρες Νιν (τροτσκιστή), τη Βαρκελώνη και την Μαδρίτη ξέφραγο αμπέλι για την δράση της σοβιετικής Γκ.Πε.Ου, και την κήρυξη των τροτσκιστών παράνομου κόμματος ως, και καλά, συνεργαζόμενου με τους φασίστες, ενώ συγχρόνως έχουμε την απόβαση 60000 Ιταλών «εθελοντών», τον βομβαρδισμό της Γκουέρνικα στην Χώρα των Βάσκων από τα αεροπορικά τμήματα της γερμανικής λεγεώνας εθελοντών «Κόντωρ», και την ανενόχλητη ισχυροποίηση τόσο των φασιστών όσο και των κομμουνιστών (καθώς στην συντριπτική τους πλειοψηφία τα αγήματα των διεθνών ταξιαρχιών ελέγχονται από αυτούς).

Όλα αυτά κάνουν τους πιο συνεπείς στο όραμα της απόλυτης ελευθερίας, αναρχικούς, να συγκροτήσουν την ομάδα «Φίλοι του Ντουρούτι», η οποία θα παίξει καθοριστικό ρόλο στα γεγονότα του Μαΐου/Ιουνίου στην Βαρκελώνη και στην ένοπλη εξέγερση των αναρχικών με στόχο, την κατάλυση της κυβέρνησης και (προσέξτε εδώ αυτήν την διατύπωση) την συγκρότηση επαναστατικού συμβουλίου.

Η απάντηση από πλευράς των ηγετών της CNT/FAI είναι η σύσταση στήριξης (!) της δημοκρατικής κυβέρνησης (!!) και η πρόταση για διαγραφή των συντρόφων από την FAI (!!!). Λες και υπήρχε ποτέ περίπτωση, να διαγράψουν οι οργανώσεις της FAI αυτούς που έρχονταν από την παράδοση και τις εμπνεύσεις ανθρώπων όπως ο Ντουρούτι, που στην κηδεία του οι μαυροκόκκινες σημαίες σκέπαζαν ένα πλήθος μισού εκατομμυρίου ανθρώπων.

Αυτή όμως η διάσπαση στον χώρο των αναρχικών, έδωσε στις υπόλοιπες δυνάμεις του λαϊκού μετώπου, με την καθοδήγηση των κομμουνιστών, την ευκαιρία να συντρίψουν την εξέγερση, και να πάρουν μετά μια σειρά μέτρων που οδήγησε στην κατάργηση των πολιτοφυλακών, και στον παραγκωνισμό των πιο ριζοσπαστικών δυνάμεων και ειδικά των αναρχικών οπαδών της απόλυτης ελευθερίας από το προσκήνιο.

Παρά την συνέχιση της ύπαρξης των κολεκτίβων στην Καταλωνια (με παραγωγή πολλές φορές πολύ ανώτερη, των κοινοτήτων τους, πρωτύτερα), σε πολιτικό επίπεδο, το παιχνίδι έχει χαθεί για τους αναρχικούς. Σε ενάμιση χρόνο και πλέον κάτω από την πολιτική καθοδήγηση των εξουσιαστικών δυνάμεων όπως των αστικών κομμάτων και των κομμουνιστών, είναι πολύ κοντά και το συνολικό τέλος του ισπανικού εμφύλιου και η επικράτηση των φασιστών. Πρώτα θα πέσει στα χέρια των φασιστών το Μπιλμπάο, μετά θα ακολουθήσουν σιγά σιγά και οι υπόλοιπες μεγάλες πόλεις της Ισπανίας, με τελευταίες την Βαρκελώνη, τον χειμώνα του 39, και την Μαδρίτη στις 28 Μαρτίου του ίδιου χρόνου. Η κυβέρνηση παραδίδεται, οι αγωνιστές φεύγουν αυτοεξόριστοι στην Γαλλία ή το Μεξικό, ενώ ένα τρομερό κύμα αντιποίνων και εκτελέσεων από τους φρανκιστές, θα οδηγήσει στην εκτέλεση τουλάχιστον 30.000 ατόμων και στην βίαιη κατάλυση των αναρχικών κολεκτίβων μιας προς μια, προς τιμήν τους βέβαια, καθώς έτσι έδειξαν την πολύ μεγαλύτερη, πρακτική τους σημασία σε αντίθεση με μια συγκεντρωτική κυβέρνηση, που τουλάχιστον απέδειξε, την ανεπάρκειά της πέφτοντας πρώτη!

Μερικά κρίσιμα ερωτήματα

Θα μπορούσαν οι Ισπανοί αναρχικοί να κερδίσουν στον εμφύλιο πόλεμο;

Στο πρώτο ερώτημα, η απάντηση είναι καταφατική. Οι Ισπανοί αναρχικοί θα μπορούσαν να κερδίσουν και τον πόλεμο και την επανάσταση, εάν ειδικά είχε επικρατήσει το κίνημα των πνευματικών επιγόνων της ομάδας Νοσότρος. Η κυβέρνηση του λαϊκού μετώπου θα κατέρρεε και θα ακολουθούσε, ένα συμβουλιακό μόρφωμα, σε πολιτικό επίπεδο, με τις κολεκτίβες σαν βάση για την κοινωνική οργάνωση. Θα είχε αυτό τελικά κάποια ομοιότητα με την Σοβιετική Ένωση; Η απάντηση είναι επίσης καταφατική. Δεν πρέπει να περιμένουμε πως δεν θα ακολουθούσε μια λαϊκή δικτατορία την νίκη των αναρχικών. Δεν θα ήταν τόσο μια νίκη του ελευθεριάζοντος – ελευθεριακού πνεύματος, μιας και η επανάσταση θα έπρεπε συνεχώς να αντιστέκεται σε εξωτερικούς και εσωτερικούς εχθρούς. Φοβάμαι πως τελικά ένα μίνιμουμ εξουσιαστικής αυθαιρεσίας θα ήταν αναπόφευκτο, καθώς εδώ δεν θα ήταν το κόμμα αυτό που θα καθοδηγούσε αυτήν την αυθαιρεσία, αλλά μια δικτατορία της «λαϊκής θέλησης - της μαζικής λαϊκής συνείδησης», και των «καλών προθέσεων».

Πόση σημασία έχει η πνευματική – πολιτιστική μεταμόρφωση στην επαναστατική διαδικασία, από μέρους των αναρχικών;

Στο δεύτερο ερώτημα, επίσης η απάντηση είναι ότι η σημασία της πνευματικής και πολιτιστικής μεταμόρφωσης είναι τεράστια, και μάλιστα στον βαθμό που η πνευματική - πολιτιστική μεταμόρφωση θα ήταν ισχυρότερη, αντιστρόφως ανάλογη θα ήταν η εμφάνιση αυταρχικών και εξουσιαστικών φαινομένων. Όσο το ουσιαστικό πνευματικό επίπεδο και η ευαισθησία ανεβαίνει, τόσο δυσκολότερη γίνεται η γοητεία από την μαγεία της ιδεολογίας. Δεν είναι δε τυχαίο και δεν θα πρέπει να συνεχίζουμε να ξεχνάμε πως πειραματισμοί φυσιολατρευτικών τρόπων ζωής κοινοβιακού χαρακτήρα, γυμνισμού και ελευθέρου ερωτά που τόσο θα δοξάζονταν στην δεκαετία του 60 και του 70, είχαν την τιμητική τους κατά την διάρκεια της ισπανικής επανάστασης.

Ποιες αφελείς και άτολμες αντιλήψεις οδήγησαν την κάθε Πασιονάρια, ενός κόμματος που στην αρχή της ισπανικής επανάστασης δεν ήταν μεγαλύτερο από δέκα χιλιάδες μέλη, να καπελώσει τις εκατοντάδες χιλιάδες των αναρχικών της FAI/CNT;

Στο τρίτο ερώτημα, θα λέγαμε πως ο ρόλος της ιδεολογίας αλλά και των τεράστιων λαθών των ηγετών των αναρχικών συνομοσπονδιών ήταν κραυγαλέος. Σαν άλλοι μικροαστοί προσπάθησαν να δείξουν «υπευθυνότητα» και «σεβασμό προς τους θεσμούς», την στιγμή που οι πολιτικοί τους αντίπαλοι στο στρατόπεδο της επανάστασης και ιδίως οι κομμουνιστές, συνωμοτούσαν για να τους απογυμνώσουν από συμμάχους και να πάρουν στα χέρια τους των έλεγχο του παιχνιδιού, όπως και έγινε τελικά! Ίσως, τολμώ να πω, αυτοί οι άνθρωποι, ειλικρινείς στις προθέσεις τους, έδειξαν αυτήν την τεραστία ατολμία, ειδικά κατά την εξέγερση των οπαδών του Ντουρούτι, τον Μάη του 37, μην πιστεύοντας ενδόμυχα πως μπορούσαν να διαχειριστούν την επανάσταση χωρίς τελικά να θέσουν το περίφημο ερώτημα «ποιος και με ποιον» που θα τους οδηγούσε, όντας αναρχικούς στην κατάκτηση της εξουσίας, έστω και με στόχο την διάλυση του κράτους! Τελικά δεν κατάφεραν να φτάσουν και να ξεπεράσουν ένα θέμα που απασχολεί ακόμα τις θεωρητικές συζητήσεις των αναρχικών ότι δηλαδή το κράτος και η εξουσία, δεν είναι το ίδιο πράγμα άρα και μετά την κατάργηση του κράτους οι αντιεξουσιαστές αναρχικοί έχουν πολλά προβλήματα και πολλές αντιφάσεις να αντιμετωπίσουν!

Πόσο οι αγριότητες ενάντια στην καθολική εκκλησία, κατά την διάρκεια της επανάστασης (δολοφονήθηκαν 12 επίσκοποι, 283 μοναχές, 2365 μοναχοί, και 4184 ιερείς), οδήγησαν στην συσπείρωση ενός μεγάλου μέρους του πληθυσμού, μιας βαθιά καθολικής χώρας, ενάντια στην επανάσταση;

Στο τέταρτο ερώτημα, η απάντηση είναι μεν καταφατική, αλλά από την άλλη μεριά σε συνθήκες ενός άγριου εμφύλιου που κόστισε την ζωή σε πάνω από ένα εκατομμύριο ανθρώπους, ήταν πρακτικά αδύνατο να αποφευχθούν οι ακρότητες ειδικά στην επαρχία καθώς για τους επαναστάτες χωρικούς, η ρωμαιοκαθολική εκκλησία συμβόλιζε την πνευματική, και οικονομική καταπίεση αιώνων. Όταν το ποτάμι ξεχειλίζει, είναι δυστυχώς πολυτέλεια να μιλούμε για τα δέντρα που παρασύρονται.

Πόσο θα άντεχε, μια αναρχική ιβηρική ομοσπονδία, σε μια χώρα αποκλεισμένη από τις δυνάμεις του εξωτερικού, με ελάχιστους συμμάχους (μιας και σε αυτούς σίγουρα δεν θα συγκαταλεγόταν η Σοβιετική Ένωση) και κάτω από την πίεση ενός παγκόσμιου εμπάργκο;

Στο τελευταίο ερώτημα, δεν μπορούμε να δώσουμε μια ξεκάθαρη απάντηση. Σίγουρα η επιβίωση μιας αναρχικής ιβηρικής ομοσπονδίας βασισμένης στα αρχικά της ιδανικά θα ήταν μια πολύ δύσκολη διαδικασία. Ο πληθυσμός θα έπρεπε να δουλέψει πολύ και για γενιές ολόκληρες σε πολύ σκληρές συνθήκες, και με συνεχή επαγρύπνηση για την πιθανότητα εκτροπής για να υπάρξει αίσιο αποτέλεσμα. Από την άλλη μεριά όμως έστω και η ύπαρξη ενός πιεσμένου αλλά υπαρκτού ζωντανού αναρχικού παραδείγματος, θα απογείωνε το ελευθεριακό κίνημα παγκόσμια και ο δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος εάν ξεσπούσε τελικά θα ήταν μέσα από τελείως διαφορετικούς όρους και με την εξαιρετική πιθανότητα μιας παγκόσμιας γενικευμένης εξέγερσης. Παρ' όλα αυτά η διατήρηση ενός αμιγώς αναρχικού μορφώματος, χωρίς την παρεκτροπή προς κάποιου είδους σοσιαλισμό, θα ήταν πρακτικά δύσκολο, ειδικά εάν την δυναμική ισορροπία της αναρχικής κοινωνίας, θα την καπέλωνε η σιωπηλή κυριαρχία του «μέσου κοινού νου».

Γιάννης Ραουζαίος
από το εργαστήριο κοσμο-πολιτικής συνείδησης του κενού δικτύου

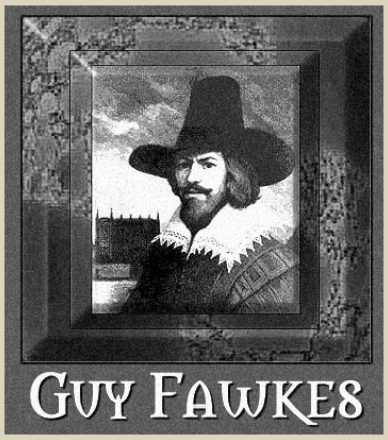
5 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1605

"V" όπως Venceremos

"Remember, remember, the 5th of November"

...και θυμηθήκαμε ξανά την 5η του Νοέμβρη βλέποντας την ταινία "V for Vendetta", διασκευή του κόμικς των Αλαν Μουρ και Ντέιβιντ Λόιντ, που δημοσιευόταν στο περιοδικό Warrior, στις αρχές της δεκαετίας του '80. Σε ένα μελλοντικό Λονδίνο ο κεντρικός ήρωας, ο V, φοράει τη χαμογελαστή μάσκα με τη μορφή του Γκάι Φωκς και έχει βάλει στόχο ζωής να ανατινάξει στις 5 Νοεμβρίου το κτίριο του Κοινοβουλίου, βάζοντας τα θεμέλια για να ανατραπεί το ολοκληρωτικό καθεστώς που έχει επιβληθεί σε όλη τη χώρα.

Οπως αναφέρει ο David Lloyd, συν-δημιουργός του κόμικς με τον Alan Moore "το βασικό θέμα του πρωτότυπου έργου είναι ότι το κάθε άτομο είναι ξεχωριστό, και έχει δικαίωμα και καθήκον να αντισταθεί όταν το αναγκάζουν να αποδεχθεί τον κομφορμισμό. Ο V αντιστέκεται άμεσα, επιτιθέμενος σε κυβερνητικά κτίρια και δολοφονώντας αυτούς οι οποίοι υποστηρίζουν το καθεστώς. Οπότε δεν είναι μια απλή ιστορία για τη μάχη κάποιου ενάντια σε μια τυραννία, αλλά η ιστορία ενός τρομοκράτη και το εάν η τρομοκρατία μπορεί ποτέ να δικαιολογηθεί και αυτό είναι κάτι που θα πρέπει να προσπαθήσουμε να το κατανοήσουμε αν θα χρειαστεί ποτέ να λύσουμε ένα τέτοιο πρόβλημα στον αληθινό μας κόσμο. Η στάση μας απέναντι στην υπερ-συντηρητική κυβέρνηση της Μάργκαρετ Θάτσερ ήταν μία από τις κινητήριες δυνάμεις πίσω από το φασιστικό βρετανικό αστυνομοκρατούμενο κράτος που δημιουργήσαμε για τη Vendetta. Η καταστροφή αυτού του συστήματος διακυβέρνησης είναι και ο κυρίαρχος ρόλος για την ύπαρξη του V. Ο Γκάι Φωκς ήταν ένα είδος πρώιμου αναρχικού. Ήταν η τέλεια έμπνευση για τη δημιουργία του V. Οι μάσκες του Γκάι Φωκς έχουν μια απόκοσμη όψη εξαιτίας του χαμόγελου. Κάνουν αυτόν που τη φορά να δείχνει περίεργος και απειλητικός ταυτόχρονα, το τελευταίο πράγμα που περιμένεις από κάποιον που έρχεται να σε σκοτώσει είναι ένα χαμόγελο στο πρόσωπό του".

Αυτός ο "πρώιμος αναρχικός" λοιπόν, ο Γκάι Φωκς, «ο μόνος άνθρωπος που εισήλθε στο κοινοβούλιο με αγαθές προθέσεις», γνωστός επίσης και ως Γκίντο Φωκς, γεννήθηκε στις 13 Απριλίου του 1570 στην Υόρκη κι ήταν Άγγλος στρατιώτης και μέλος μιας ομάδας Καθολικών συνωμοτών, οι οποίοι οργάνωσαν τη Συνωμοσία της Πυρίτιδας στις 5 Νοεμβρίου 1605. Πριν να ολοκληρωθεί το σχέδιο η συνωμοσία ξεσκεπάστηκε. Ο Γκάι Φωκς κι οι συνεργάτες του πέρασαν από ανακρίσεις με βασανιστήρια, κι έπειτα από δίκη καταδικάστηκαν κι εκτελέστηκαν για προδοσία κι απόπειρα δολοφονίας.

Οι συνωμότες σκόπευαν να εκτελέσουν τον βασιλιά Ιάκωβο Α' της Αγγλίας, την οικογένειά του και μέλη της αριστοκρατίας ανατινάζοντας το Παλάτι του Γουεστμίνστερ, που στέγαζε το Βρετανικό Κοινοβούλιο, στις 5 Νοεμβρίου 1605, ημέρα κατά την οποία ο βασιλιάς θα απευθυνόταν σε μια διευρυμένη συνέλευση της Βουλής των Λόρδων και της Βουλής των Κοινοτήτων. Σε ένα κελάρι κάτω από το κτίριο της Βουλής των Λόρδων είχαν συγκεντρώσει 36 βαρέλια πυρίτιδας, τα οποία θα ανατίναζαν για να δολοφονήσουν τα μέλη του Κοινοβουλίου. Κάποιοι συνωμότες, ωστόσο, ανησυχούσαν από το γεγονός ότι στο κτίριο της Βουλής θα βρίσκονταν κι άλλοι Καθολικοί, σαν κι αυτούς, των οποίων η ζωή μπορεί να κινδύνευε. Έτσι στάλθηκε μια προειδοποιητική επιστολή στο Λόρδο Monteagle, του οποίου δημιουργήθηκαν υποψίες κι έτσι ξεκίνησαν οι έρευνες στις υπόγειες σήραγγες κάτω από τη Βουλή των Λόρδων. Ο Γκάι Φωκς ανακαλύφθηκε και συνελήφθη το πρωινό της 5ης Νοεμβρίου και στις 31 Ιανουρίου του 1606 εκτελέστηκε με αγχόνη.

V for Vendetta, λοιπόν κι ας προκάλεσε αντιδράσεις η ταινία, καθώς δεν ήταν στο πνεύμα ακριβώς του κόμικς και ας απαγόρευσε ο Αλλαν Μουρ να χρησιμοποιηθεί σε αυτή το όνομά του, κι ας κάνουν λόγο για καρικατούρα αναρχικού.

Εμένα μ' άρεσε η μαυροντυμένη χαμογελαστή απειλητική φιγούρα του V κι ο κόσμος που κατέβηκε έτσι το ίδιο χαμογελαστά κι απειλητικά στους δρόμους και το βαγόνι του μετρό με τα εκρηκτικά να τραβάει μαζί με τον V για το Κοινοβούλιο.

Κι εκτός από τον Γκάι Φωκς θυμήθηκα τον Τζον Λένον απ' τα χρόνια του '70 να τραγουδά το Remember, κι αμέσως μετά να ακούγεται η έκρηξη.

Please to remember the fifth of November;
Gunpowder treason and plot!
For I see no reason why gunpowder treason
Should ever be forgot....

Μαρία Μάζη

19 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1915

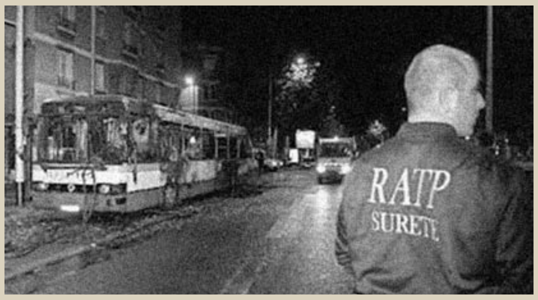
I dreamed I saw Joe Hill last night...

Συμπληρώνονται 91 χρόνια από την εκτέλεση του εργάτη – συνδικαλιστή & τραγουδοποιού Joe Hill. Μετανάστης από τη Σουηδία, ο Joe Hill, απέκτησε πολιτική και κοινωνική συνείδηση στα αμπάρια του πλοίου που τον μετέφερε μαζί με εκατοντάδες άλλους στην Αμερική. Περιπλανώμενος από πολιτεία σε πολιτεία, γρήγορα εντάχθηκε στους Βιομηχανικούς Εργάτες του Κόσμου (IWW) και αναδείχθηκε σε μια διαχρονική φιγούρα όχι μόνο του εν λόγω συνδικάτου αλλά και του γενικότερου εργατικού κινήματος στις ΗΠΑ. Ο λόγος του Joe Hill ήταν χειμαρρώδης, απλός και αμέσως όπλιζε συνειδήσεις. Οι παρεμβάσεις του γεμάτες τόλμη και φαντασία. Χαρακτηριστική παραμένει μια ιστορία στη Νέα Υόρκη κατά την οποία ο Joe σε έναν από τους πιο κεντρικούς δρόμους σε ώρα αιχμής άρχισε να φωνάζει για να τραβήξει την προσοχή του κόσμου: «Με λήστεψαν! Με λήστεψαν!» και, όταν στην συνέχεια τον ρώτησαν ποιος το έκανε, δεν δίστασε να αναφωνήσει: «Το καπιταλιστικό σύστημα φίλοι εργάτες!» και να βγάλει από την τσέπη του προκηρύξεις καλώντας τον κόσμο να οργανωθεί στην IWW. Πέραν αυτού ως τραγουδοποιός σημάδεψε τη δημιουργία και ανάπτυξη του εργατικού τραγουδιού γράφοντας στίχους για πολλά τραγούδια διαμαρτυρίας τα οποία παραμένουν ως σήμερα στα χείλη των εργατών. Φυσικά ο Joe Hill θεωρήθηκε απειλή και κυνηγήθηκε αρκετά ενώ παρέμεινε στην παρανομία για χρόνια, μέχρι να συλληφθεί με χαλκευμένες κατηγορίες και να καταδικαστεί για έναν φόνο που δεν έκανε ποτέ στην πολιτεία της Γιούτα. Μέχρι και την τελευταία στιγμή ο Joe Hill ζητούσε από τους εργάτες να μην τον θρηνήσουν, αλλά να οργανωθούν ακόμα περισσότερο για την νίκη των εργατών. Η επιθυμία του ήταν να μην ταφεί, αλλά να αποτεφρωθεί και η στάχτη του να σκορπιστεί σε κάθε γωνία των ΗΠΑ. Ακόμα και νεκρός θεωρήθηκε απειλή: το τελευταίο δοχείο με την τέφρα του παραδόθηκε πίσω στην IWW από τα Αμερικανικά Ταχυδρομεία, το 1988, τα οποία την είχαν κατάσχει με ομοσπονδιακή απόφαση. Σε μια συγκινητική τελετή, μέρος από τις στάχτες του Joe Hill σκορπίστηκαν ελεύθερες στον αέρα. Το ημερολόγιο έγραφε 19 Νοεμβρίου 1988.

Αργύρης Αργυριάδης

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2005

Γαλλικές cités: ένα χρόνο μετά την εξέγερση

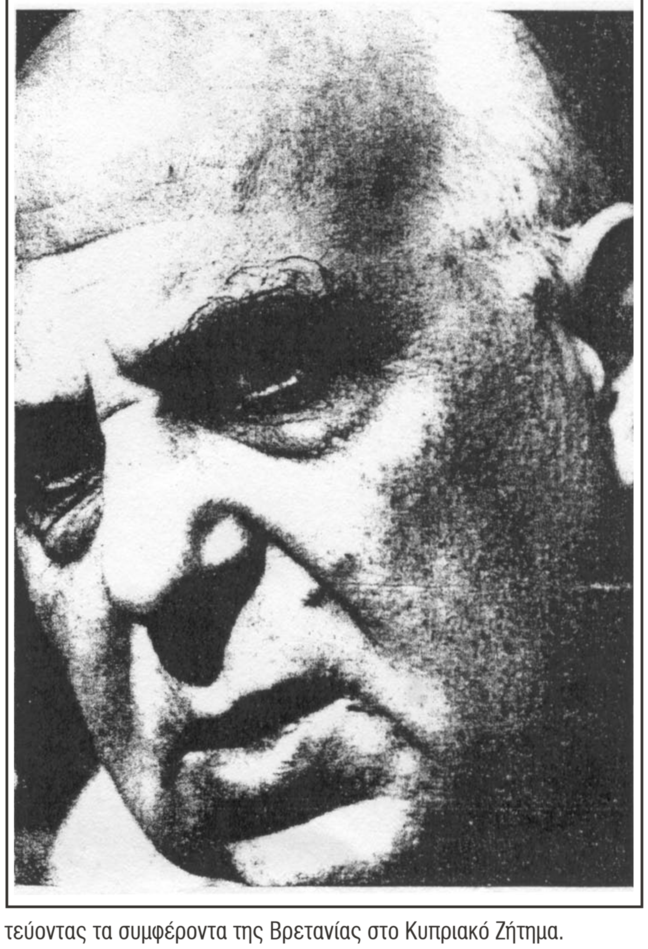
Λέγαμε, πριν ένα χρόνο, πως στις cités τίποτε δεν έχει αλλάξει προς το καλύτερο τα τελευταία τριανταπέντε χρόνια. Ε, λοιπόν, τίποτε δεν άλλαξε προς το καλύτερο και φέτος. Η γαλλική κοινωνία εξακολουθεί να ζει τη συλλογική ψύχωσή της, υπεράνω όλων, ρεπουμπλικανικής τάξης και ασφάλειας, και να διαχειρίζεται τη μιζέρια με μπάτσους και καλοθελητές. Ο Σαρκοζύ ετοιμάζεται να εκλεγεί Πρόεδρος της γαλλικής Πολιτείας. Η Ρογιάλ, που θα εκπροσωπήσει καθώς φαίνεται το σοσιαλιστικό κόμμα, αυτή η Θάτσερ της αριστεράς, θεωρεί πως η πολιτική του (ναι, η πολιτική του Σαρκοζύ!) δεν ήταν αρκετά αυστηρή και πως πρέπει να "χτυπήσουμε το πρόβλημα στη ρίζα", να "πάρουμε από τα γυμνάσια τα πιτσιρίκια που επιβάλλουν το νόμο τους" και να τα στείλουμε σε "ειδικά ιδρύματα στρατιωτικού χαρακτήρα". Ταυτόχρονα, το σοσιαλιστικό κόμμα εφαρμόζει και το παλιό καλό διαλυτικό κόλπο του SOS Racisme, μέσα από μια νέα συλλογικότητα (AC le feu, συνθηματολογία-αισθητική κατηχητικού). Σχεδόν κανείς δε μασάει πια. Το Εθνικό Μέτωπο, που βλέπει τη συνθηματολογία του να γίνεται κοινός τόπος, ετοιμάζεται να βγει αυτή τη φορά πρώτο στον πρώτο γύρο των προεδρικών. Στο μεταξύ, κάποιοι νεολαίοι δεν ξεχνάνε. Μέσα στον Οκτώβρη άναψαν πάλι μικρές πυρκαγιές: επιθέσεις σε μπάτσους, καμένα αυτοκίνητα και αστικά. Τι θα γίνει άραγε το Νοέμβρη; Αυτός ο τύπος που δήλωνε: «δώστε μας όπλα και θα σταματήσουμε να καίμε αυτοκίνητα», θα θυμηθεί άραγε φέτος τι έλεγε πέρσι; Σε κάθε περίπτωση, οι cités έχουν μνήμη. Αν δεν το θυμηθούν φέτος, θα το θυμηθούν του χρόνου, του αντίχρονου, σε πέντε ή σε δέκα χρόνια. Το γαλλικό κράτος φροντίζει να καλλιεργεί αυτή τη μνήμη, η βία του «πολιτισμού» να τρέφει έναν πολιτισμό βίας, η «πρόοδος» να καταγγέλλει την εξέγερση. Στις αρχές του αιώνα, θα λέγαμε, μαζί με τον Reclus, πως δεν μπορείτε να εμποδίσετε ένα φουσκωμένο ποτάμι να ξεχειλίσει προς τη μια ή την άλλη μεριά. Τώρα, που γνωρίζουμε καλύτερα τις ικανότητες του Homo Faber να υπηρετεί την απονέκρωση της ζωής, θα πούμε μάλλον πως τα φράγματα και οι εκτροπές ερημώνουν ηπείρους.

Σιαμανδούρας Σωτήρης

Τα δύο (ελληνικά) Νόμπελ λογοτεχνίας προϊόντα της δεξιάς διπλωματίας

GIORGOS SEFERIS βραβείο Νόμπελ 1963. Για την έξοχη λυρική γραφή του, που εμπνέεται από μια βαθιά συναίσθηση του ελληνικού κόσμου της κουλτούρας. Real Name: Giorgios Seferiadis.

ODYSSEUS ELYTIS βραβείο Νόμπελ 1979. Για την ποίησή του, η οποία, με υπόβαθρο την ελληνική παράδοση, απεικονίζει με αισθαντική δύναμη και πνευματική διορατικότητα τον αγώνα του σύγχρονου ανθρώπου για την ελευθερία και τη δημιουργικότητα. Real Name: Odysseus Alepoudhelis.

Με την πάροδο των δεκαετιών σε ότι αφορά τον ποιητή Σεφέρη ανακαλύπτονται ή αποκαλύπτονται γεγονότα της συμπεριφοράς του μέχρι του σημείου ώστε να αναγκάσουν μερικούς να επανέλθουν σε αναμοχλεύσεις που ενδεχομένως να είναι οδυνηρές όλους αλλά και για τους αναγνώστες. Δυστυχώς για μένα είναι ότι δεν μπορώ να ξεχωρίσω τον δημιουργό από την συμπεριφορά του μιας όποιας εποχής και περιόδου. Φυσικά ούτε ο Εζρα Πάουντ ούτε ο Τομάσσο Μαρινέττι, ο Σαλβαντόρ Νταλί κι ο Κνουτ Χάμσον ούτε μερικά φασιστόμουτρα ηθοποιοί του χόλιγουντ (=Τζων Γουέην) έπαψαν να είναι καλοί δημιουργοί ο καθείς στον τομέα του. Ο Σεφεριάδης υπήρξε διορισμένος Πρόξενος στα Τίρανα της Αλβανίας έως (νομίζω) το 1937 όπου σε επιστολές οίκτιρε τον εαυτό του γι' αυτή του τη θέση. Στο βιβλίο του «Χειρόγραφο Σεπ. '41» μας δηλώνει πως «Στην πολιτική του ζωή, ένιωσε τις περισσότερες φορές μεγάλη αηδία». (βλέπε παραπλεύρως αποσπάσματα από το προαναφερόμενο βιβλίο). Εάν ο Κύριος Σεφεριάδης δεν μπορούσε να υψώσει το ανάστημά του και να παραιτηθεί ιδιωτεύοντας, όπως όλοι οι έντιμοι δημιουργοί, αυτό δεν σημαίνει πως επειδή ήταν και είναι καλός ποιητής εμείς πρέπει να αποσιωπήσουμε την πολιτική του συμπεριφορά...

Με την κατάληψη της Ελλάδας από τον Γερμανικό στρατό (1941) για τρία χρόνια, από τους πρώτους ο Σεφέρης από το Υπουργείο Εξωτερικών όπου για τρία χρόνια ήταν κολλητός και σύμβουλος του Ιωάννη Μεταξά, μεταπήδησε στην Αίγυπτο -δηλ. Κάιρο- όπου επί μία τριετία υπηρέτησε ως ατύπως πρεσβευτής της Ελλάδας κι έκοβε κι έραβε στέλνοντας* -όσους αγωνιστές δεν του άρεζαν- στο αφρικανικό στρατόπεδο συγκέντρωσης Καμπρίτ της Ελ Τάμπα.** Εξ' άλλου από προσωπική εμπειρία όταν το 1954 πήγα στην Πρεσβεία μας στο Λονδίνο να ζητήσω ένα πιστοποιητικό η πρεσβεία ήταν ερμητικά κλειστή και μόνο μετά από συνεχή χτυπήματα τριών ημερών κατέβηκε ο Γραμματέας Παπάγος (γιος του Αλέξανδρου Παπάγου) και μου είπε πως η Πρεσβεία είναι κλειστή μετά από εντολή του κ. Σεφεριάδη, διότι το Κυπριακό ήταν σε έξαρση!

Όμως σε ένα μονοσέλιδο άρθρο όπως το παρόν πόσο μπορεί να ανοιχτεί κάποιος απλώνοντας το θέμα σε όλες του τις κατευθύνσεις, κατάσταση για την οποία επιφυλάσσομαι.

Σε ό,τι αφορά την συμπεριφορά του Οδυσσέα Ελύτη σχετικά με την απονομή του Νόμπελ λογοτεχνίας αυτή έγινε διότι εκείνους τους μήνες του 1979 τα Ελληνο-Τουρκικά ήταν σε έξαρση πολέμου λόγω του Αιγαίου και ως ο Ποιητής του Αιγαίου αυτό βόλευε την διεθνή διπλωματία...

Λεωνίδας Χρηστάκης

Επισημάνσεις και διευκρινίσεις: Γράφει ο Νάσος Βαγενάς πως για το δοκιμιακό βιβλίο του «Ο Ποιητής και ο χορευτής» τον βοήθησε το King's College του Πανεπιστημίου του Καίμπριτζ με τη γενναιόδωρη παροχή υποτροφίας ώστε να δημοσιεύσω στοιχεία από το Αρχείο Σεφέρη που με προφύλαξαν από όχι λίγα λάθη, όπως άλλωστε και άλλα πρόσωπα της Λονδρέζικης κοινωνίας καθώς και με πρόσβαση μου στη Γεννάδειο Βιβλιοθήκη που μου την παρείχε η κ. Σόφη Παπαγεωργίου. Όλα τα παραπάνω καταδεικνύουν την σπουδή της Βρετανικής κατεστημένης κουλτούρας δεδομένου ότι ο Γιώργος Σεφέρης ήταν από το 1936 πιστός της βοηθός (αν όχι εποχιακός πράκτορας)... - περίοδος 1936–1943 αλλά και στις αρχές της δεκαετίας του 1950 όταν ο κ. Σεφεριάδης είχε δώσει εντολή να είναι ερμητικά κλειστή η Πρεσβεία μας στο Λονδίνο προστατεύοντας τα συμφέροντα της Βρετανίας στο Κυπριακό Ζήτημα. Δεύτερη επισήμανση: Μόλις πρόσφατα ο Βαγγέλης Χατζηβασιλείου, στο περιοδικό «Βιβλιοθήκη» τ.421. σελ.12-13, 15-9-2006 γράφει «Σήμερα τριάντα πέντε χρόνια έπειτα από το θάνατο του Σεφέρη, οι ποικίλης μορφής και τάξεως αγιογράφοι του, τόσο οι ασυγκράτητοι λάτρες του, που τον έχουν τάξει πατερούλη του έθνους και της λογοτεχνίας, αρμόδιο για οποιοδήποτε ζήτημα στο ένα ή στον άλλον τομέα, όσο και οι ταγμένοι αρνητές του, που οδεύοντας ακριβώς στους αντίποδες του έχουν ρίξει το ανάθεμα του εθνικού απολογητή αλλά και του ιδεολογικά ύποπτου λογοτέχνη) μοιάζει, επιτέλους, να έχουν περιέλθει, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο σε μιαν ορισμένη αφλογιστία και ανυποληψία. Οι παραμορφωτικές και αποπροσανατολιστικές εξάρσεις δεν μπορεί να κρατούν για πάντα και ίσως να έχει έρθει η ώρα για μια πιο ουσιαστικά πιο κατασταλαγμένη συζήτηση –μια συζήτηση, η οποία είναι πιθανόν να μας οδηγήσει σε καινούρια και περισσότερο βασανισμένα συμπεράσματα».

* Είχα την ευκαιρία στις αρχές της δεκαετίας του 1960 να γνωρίσω καλλίτερα δύο από τους έγκλειστους του στρατοπέδου Ελ Τάμπα, τον ζωγράφο Θάνο Τσίγκο και το ηθοποιό Μίμη Φωτόπουλο του οποίου του φιλοτέχνησα το ημερολόγιο της εξορίας του βάζοντας για εξώφυλλο το Αποφυλακιστήριό του. Χαρακτηριστικό είναι όταν απαγόρευσαν οι Αγγλοι στο στρατόπεδο της Ελ Τάμπα να παίξουν οι έγκλειστοι εκεί κάποιο θεατρικό έργο, ο Θάνος Τσίγκος ως αρχιτέκτονας-πολεοδόμος τους μάζευε τα απογεύματα και τους σχεδίαζε πάνω στην άμμο το πώς η Αθήνα θα ήταν πολεοδομικά καλλίτερη!...

** Σπύρου Π. Σέλληνα «Η Ελλάς εις τον Πόλεμον» εκδόσεις ΑΕΤΟΣ 1946..

Ο Σεφέρης επιτέλους πέθανε οριστικά «στο φέρετρό του ακούμπησε» η Ελλάδα αυτός που ακούμπαγε κανείς δε λέει...

Θωμάς Γκόρπας
από το «Πανόραμα» 1972

Μιὰ φορὰ ἔτυχε νὰ συναντήσω τὸν Δ. Γληνό, ποὺ ἦταν δάσκαλός μου στὸ Γυμνάσιο. Τὸν ἀγαποῦσα καὶ τὸν ἐθαύμαζα στὰ μαθητικά μου χρόνια. Ἦταν λίγο ἀργότερα ἀπὸ τὴ διάσπαση τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Ὁμίλου. Μοῦ εἶπε μιὰ φράση ποὺ μὲ γέμισε ἀπορία καὶ ἀπογοήτευση: «Τώρα πιὰ ἡ Ἑλλάδα πρέπει νὰ γίνει μιὰ χώρα οὐδέτερη σὰν τὴν Ἐλβετία». Ἐξάλλου, οἱ θεωρητικοὶ τῆς πολιτικῆς, γενικά, μ' ἐνοχλοῦσαν. Ὁ ἕνας, μοναρχικός, εἶχε διαβάσει, ξεκρέμαστα, τὸν Daudet ἢ τὸν Maurras, ἦταν συνδρομητὴς τῆς *Action Française* καὶ προσπαθοῦσε νὰ στηρίξει τὸ κήρυγμά του γιὰ τὴν ἐπαναφορὰ στὶς διδασκαλίες τους. Ὁ ἄλλος, κομουνιστής, ὑπνωτισμένος ἀπὸ τὴ θεωρία του, σ' ἔλεγε ἀνόητο, ἂν εἶχες τὴν εὐήθεια νὰ τὸν ρωτήσεις πῶς βλέπει τὴν Ἑλλάδα σὲ μιὰ κομουνιστικὴ Εὐρώπη. Ἄλλωστε, τὴν ἐποχὴ ἐκείνη οἱ κομουνιστὲς βρίσκανε πὼς ἦταν σκάνδαλο ἤ, ἀκόμη χειρότερα, μεγαλοϊδεατισμὸς τὸ ν' ἀσχολεῖται κανεὶς μὲ τὴν Ἑλλάδα.

Κανένας, συμπολιτευόμενος ἢ ἀντιπολιτευόμενος, δὲ μοῦ κινοῦσε, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Κανελλόπουλο, καμιὰ συμπάθεια. Κανέναν ἀπὸ τοὺς πολιτικοὺς ἀρχηγοὺς δὲ θὰ τὸν ἤθελα, ὅσο καὶ τὸ Μεταξᾶ, στὴ γέφυρα τοῦ καραβιοῦ μας.

Ὁ Μεταξᾶς ἦταν ὁ μόνος ἁγνός, ὁ μόνος πιστός.

Ὁ Νικολούδης ἔβγαζε λόγους προσπαθώντας νὰ κάνει τὸ θεωρητικὸ τοῦ ὁλοκληρωτισμοῦ ἢ τοῦ «Τρίτου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ».

Ὁ Μεταξᾶς, ὡς ἄτομο, ἦταν, νομίζω, ὁ πιὸ δυνατὸς ἀπὸ τοὺς γνωστοὺς πολιτικοὺς ποὺ εἶχαν ἀπομείνει. Αὐταρχικός, ἐγωκεντρικός, φανατικός, ἐμπαθής, βέβαια· ἀλλὰ εἶχε καὶ τὸ περισσότερο μυαλὸ καὶ τὸ περισσότερο σθένος.

Μοῦ φαίνεται παράδοξο πῶς μ' ἄφησαν νὰ μείνω ὡς τὸ τέλος σ' ἐκεῖνο τὸ ἵδρυμα, μολονότι δυὸ τουλάχιστο φορὲς ποὺ ξέρω, ὑπάλληλοι τῆς Γερμανικῆς Πρεσβείας εἴχανε πεῖ στὸν Ὑπουργὸ πὼς εἶμαι πουλημένος στοὺς Ἄγγλους. Ἴσως γιατί, πρέπει νὰ τὸ πῶ, ὁ Νικολούδης δὲν ἦταν ἀσφαλῶς γερμανόφιλος, κι ἔδειξε, μὲ τὶς δυνάμεις ποὺ εἶχε, πατριωτισμὸ σ' ἐκείνη τὴν κρίση.

Τὶς βαθύτερες ψυχολογικὲς ἀντιδράσεις τοῦ καθεστῶτος τὶς κανόνιζαν οἱ ἄνθρωποι τῆς Ἀσφάλειας, ποὺ εἴχανε κρεμασμένες στὰ γραφεῖα τους τὶς εἰκόνες τῶν μεγάλων λειτουργῶν τῆς Γκεσταπό.

Μὲ δυὸ λόγια, μοιάζαμε νὰ ἔχουμε ἀπόλυτη ἀλληλεγγύη μὲ τὰ φασιστικὰ καθεστῶτα. Ὅ,τι τὰ πείραζε μᾶς πείραζε, καὶ ὅ,τι τὰ εὔφραινε μᾶς εὔφραινε. Οἱ σκέψεις μας γιὰ τὴν ἐλευθερία, γιὰ τὴν πειθαρχία, γιὰ τὴν ἀνατροφὴ τῶν νέων ἦταν ἀντιγραμμένες ἀπὸ τὸ Βερολίνο κι ἀπὸ τὴ Ρώμη.

Οἱ περισσότεροι ὑπάλληλοι τοῦ Ὑπουργείου Τύπου ἦταν παλιοὶ ἀποτυχημένοι ἀντιβενιζελικοὶ δημοσιογράφοι, ποὺ ζοῦσαν μὲ τὶς ἀντιδράσεις τοῦ Πρώτου Μεγάλου Πολέμου. Συναισθηματικά, ἀνῆκαν στοὺς Γερμανούς· τοὺς θαύμαζαν καὶ τοὺς ἔτρεμαν. Ἤμουν βέβαιος πὼς δυὸ τρεῖς ἀπ' αὐτοὺς τὰ εἶχαν κανονίσει μὲ τὴ γερμανικὴ ὑπηρεσία καὶ ἦταν καταδότες.

Ἡ περίοδος τῆς οὐδετερότητας ἤτανε δύσκολη καί, γιὰ μένα, πολὺ βαριά. Οἱ ὁδηγίες ἦταν: ἄψογη στάση ἀπέναντι ὅλων τῶν ἐμπολέμων. Ἤμουνα σύμφωνος μ' αὐτὴ τὴν πολιτική.

Κι ἔκλεισα τὸ ἀκουστικό.

Πῆγα στὸν Νικολούδη, τοῦ τὰ εἶπα καὶ πρόσθεσα:

—Ἂν μᾶς ἐξευτελίζουν ἔτσι, σὲ λίγο, Κύριε Ὑπουργέ, θὰ πρέπει, κι ἐσεῖς κι ἐγώ, νὰ πᾶμε στὰ σπίτια μας.

Ἦταν πολὺ εὔθικτος ἄνθρωπος. Δὲν εἶπε τίποτε. Κοκκίνισε, ζήτησε τὸ αὐτοκίνητό του, καὶ πῆγε στὸν Μεταξᾶ. Σὲ λίγο γύρισε ἱδρωμένος·

—Ὁ κ. Πρόεδρος παρακαλεῖ, μοῦ εἶπε, νὰ κάνουμε ὑπομονή· ὑπομονή. Οἱ στιγμὲς εἶναι πολὺ κρίσιμες. Νὰ κάνουμε τὸ ζαβό, νὰ ὑποχωροῦμε.

«Είναι κρίμα κι άδικο να κλείσει το σκυλάδικο»

Το ρεμπετοσκυλάδικο ως μορφή λαϊκής τέχνης

«Είδα περιουσίες να εξανεμίζονται φύλλο φτερό. Φιλίες σοβαρών οικογενειαρχών να γίνονται μίση και πάθη άγρια για μεσόκοπες τραγουδίστριες, που το καλύτερο γραφείο συνοικεσίων δε θα μπορούσε να πασάρει στο χειρότερο συνταξιούχο. Είδα έναν κόσμο που άναβε πάνω σε μια σκηνή όλο μάγια. Σαν τον πιο άγριο και άπονο έρωτα που θα 'θελε να γράψει ο Λόρκα ή σαν ένα φλαμένκο πάνω σε απαγορευμένα βήματα κι άγριες φιγούρες της φωτιάς. Μπορεί και σαν σκηνές που ο Αλμοδοβάρ και ο Φασμπίντερ δεν πρόλαβαν να βάλουν στις ταινίες τους, γιατί δεν έζησαν, δεν είδαν για να εμπνευστούν.
Τη νύχτα ζεις. Μπορεί και να πεθάνεις, αλλά σίγουρα δε φυτοζωείς. Ή ζεις ή πεθαίνεις.»*

Καμία μορφή τέχνης δεν μπορεί να ιδωθεί έξω από το χώρο δημιουργίας της. Το σκυλάδικο της επαρχίας, της εθνικής οδού, το ρεμπετοσκυλάδικο όπως το είπαν πολλοί, είναι μια βουβή μορφή τέχνης που γεννιέται και σβήνει κάθε βράδυ στις εθνικές οδούς. Εραστές της, περιπλανώμενοι οδηγοί φορτηγών, φτωχοί και πλούσιοι αγρότες, μεσοαστοί επαρχιώτες γίνονται οι πρωταγωνιστές ενός σκηνικού με σπασμένα πιάτα, εκδιδόμενες αλλοδαπές, νοθευμένα ποτά, άρχοντες για ένα βράδυ. Ένα σκηνικό υπερβολής που το χρήμα ορίζει τα πάντα.

Πίσω απ' την επιφάνεια υπάρχει μια ολόκληρη κοινωνία σχεδόν βουβή. Μια κοινωνία που η καταπίεση, η φτώχια, ο σεξισμός και η απομόνωση αποτελούν δομικά της στοιχεία. Η ελληνική αγροτική επαρχία είναι μια κοινωνία σκληρή με έντονες κοινωνικές αντιθέσεις, που μαστίζεται από την αβεβαιότητα για τη σταθερή εργασία, που περιμένει ως μάνα εξ ουρανού τις κοινοτικές επιδοτήσεις, που παρακολουθεί το μέλλον να εξελίσσεται μέσα από την τηλεόραση χωρίς αυτήν. Δεν υπάρχει μέλλον εκεί.

Αυτή η μορφή διασκέδασης, που απευθύνεται μόνο σε άνδρες, είναι η μοναδική ζωντανή εκτόνωση αυτής της κοινωνίας.

Μπορεί άραγε αυτό το άθλιο σκηνικό να θεωρηθεί τέχνη; Νομίζω ότι πέρα από τα κοινωνικά φαινόμενα παθογένειας, που χαρακτηρίζουν άλλωστε όλη την κοινωνία αλλά σε αυτά τα πλαίσια γίνονται εντονότερα, υπάρχει μια αθρόα κατάθεση ανθρώπινου συναισθήματος που αυτό το τραγούδι καλείται να ντύσει. «Άνδρες πάνω σε τραπέζια να σκορπούν χωρίς δεύτερη σκέψη όλη τους την περιουσία σε μια νύχτα. Όχι για να κερδίσουν τα διπλά σε κάποια ρουλέτα αλλά έτσι, χωρίς λόγο. Υποταγμένοι σε έναν έρωτα σχεδόν μηδενιστικό. Άρχοντες για μια βραδιά».

Το ίδιο το τραγούδι δεν είναι απλά προϊόν όπως το ιλουστρασιόν λαϊκο-ποπ της παραλιακής αλλά μια μορφή λαϊκής τέχνης. Με στίχο που διαλύει τη μορφή και αυτοσαρκάζεται. Η ρίμα χρησιμοποιείται σχεδόν πάντα για να αποφορτίσει το λόγο ενώ η επιλογή των λέξεων δεν αφήνει καμία αμφιβολία για τις προθέσεις του τραγουδιού. «έλα να κάνουμε σεξ / να μοιάζει η ζωή μας με γυάλινο πιρέξ» ή «τη μπετονιέρα μην κατηγοράς, αυτή σου δίνει για να φας». Το σκυλάδικο ξέρει πως η ζωή δεν γράφεται με ποπ στίχους και έτσι δεν αυτοεκθειάζεται. Π.χ το λαϊκοπόπ λέει «σε θέλω σαν σα τρελός σα τυφλός που ψάχνει φως» ενώ το σκυλάδικο «είσαι της καρδιάς μου ίωση που δεν παίρνει αντιβίωση» ή «είσαι της καρδιάς μου γιούρι μες τον καύσωνα παγούρι». Η ελευθεριότητα και ο διάχυτος σεξισμός, που οφείλεται κυρίως στο ότι απευθύνεται σε άνδρες, πηγάζει από την παράδοση του δημοτικού, του ρεμπέτικου αλλά και από τη λαϊκή μορφή της επιθεώρησης. «άμα έχεις παλαμάρι τι τη θέλεις τη FERRARI» ή «το βράδυ θα 'ρθω να σε πάρω αλλά μη φας θα φάμε γλάρο» ή ακόμα «αν θες κοκό αγάπη μου να ξέρεις θέλεις άνδρα, αλλιώς κάτσε στο σπίτι σου και πήδαγε τη μάνδρα».

Κάθε κοινωνία έχει τους τρόπους της για να εκφράζεται. Μπορεί για τα θεωρητικά σχήματα της αστικής κουλτούρας αυτού του είδους οι εκφράσεις να αποτελούν αποθέωση του καταπιεσμένου μικροαστισμού ή για άλλους τίποτα περισσότερο από ένα φαινόμενο κοινωνικής παθογένειας όμοιο με τη βία στα γήπεδα, όμως πιστεύω ότι το σκυλάδικο αποτελεί μια μορφή λαϊκής τέχνης, ένα κομμάτι της πολιτισμικής μας ιστορίας που περιμένει ίσως έναν Αλμοδοβάρ για να βγει στην επιφάνεια. Πιστεύω ακράδαντα ότι στον 21ο αιώνα, όπως και με το ρεμπέτικο, που ήταν παρεξηγημένο στην εποχή του, το σκυλάδικο θα αποτελέσει αντικείμενο συζήτησης των κοινωνιολόγων.

*από το βιβλίο του Θανάση Αλεξανδρή «Αυτή η νύχτα μένει»

Το Πάρτι Δεν Σταματά Ποτέ!!!

Ηλεκτρονική Χορευτική Μουσική (Η.Χ.Μ), (techno, house, psychedelic, trance, RAVE, Djs Festivals) όλες αυτές οι λέξεις και πολλές άλλες συνθέτουν το πολύχρωμο και ποικιλόμορφο παζλ των πάρτι ή αλλιώς των ολονύχτιων γιορτών μας… Μια μουσική σκηνή, αλλά και κουλτούρα, που εκτός από την ψυχαγωγία περιλαμβάνει ιδιαίτερους τρόπους έκφρασης και συγκεκριμένους κώδικες τόσο για τους μυημένους όσο και για τους αυτομυημένους φίλους. Σκοπός των parties που κάνουμε είναι η συνεύρεση και η αγάπη για την (δυνατή) Η.Χ.Μ., όμως το σημαντικότερο είναι ο εκστατικός χορός μας. Μέσα από αυτόν βιώνουμε την ΕΜΠΕΙΡΙΑ της ΕΝΩΣΗΣ ανεξαρτήτως προέλευσης, θρησκείας ή ομάδας. Αυτό το ονομάζουμε συναισθησία (κοινό αίσθημα από μία ομάδα συνειδητών όντων την ίδια στιγμή). Καταλαβαίνουμε ότι αυτό ίσως να ακούγεται υπερβολικό για κάποιον που έχει έρθει 1-2 φορές σε κάποιο από τα parties και η «μονότονη επαναλαμβανόμενη» μουσική μας τον παραξένεψε… Η αδιαμφισβήτητη αλήθεια είναι ότι για να διαβάσεις ένα κινέζικο κείμενο υπάρχει μία σημαντική προϋπόθεση: να ξέρεις… κινέζικα! Αυτή η μουσική κουλτούρα τόσο παρεξηγημένη και συνυφασμένη με το κυνήγι της αστυνομίας και τον κιτρινισμό των μαζικών μέσων ενημέρωσης. Με βαρύγδουπες αναφορές τόσο για ολονύκτια όργια με χρήση απαγορευμένων ουσιών όσο για διοργανώσεις παράνομων party χωρίς ειδικές άδειες οδήγησε στο να δημιουργηθεί μια ιδιότυπη ατμόσφαιρα μοναδική στα ευρωπαϊκά χρονικά, ακόμα και σε σύγκριση με τους ειδικούς νόμους και την καταστολή που ακολούθησε την άνθιση των βρετανικών Free Raves Parties, στις αρχές της δεκαετίας του 90. Φυσικά η συνεισφορά των media ήταν και είναι μεγάλη σε ένα τόσο «πιασάρικο» θέμα αλλά πιο μεγάλη είναι η διαστρέβλωση της αλήθειας.

Αξιομνημόνευτη περίπτωση είναι η διαβόητη Μάνα Raver (μοναδική περίπτωση γραφικότητας τηλεοπτικού «παραθυροαστέρων» της μίας εβδομάδας. Όπου μετά έγινε και σατιρικό Comic. Όπως και τα «ζογκλερικά» sticks που βρέθηκαν σε κάποιο party και παρουσιάστηκαν από τα media από κάποιους ειδικούς, με περισπούδαστο ύφος πάντα, σαν αξεσουάρ που ικανοποιούσαν τις… σαδομαζοχιστικές ορέξεις των θαμώνων! Δεν θα ισχυριστούμε ότι όλα όσα λέγονται για τα party είναι μυθεύματα των αρχών. Απλώς η υπερβολή και η λογική του εύκολου θύματος και του αποδιοπομπαίου τράγου καταντά εξοργιστική κάποιες φορές… Όσον αφορά τώρα τις «απαγορευμένες» ουσίες, αρκεί να κάνουμε μια βόλτα έξω από το σπίτι μας και θα καταλάβουμε ότι το πρόβλημα είναι μάλλον κοινωνικό και πολιτικό παρά ηθικό και θα πρέπει κάτι, επιτέλους, να αλλάξει σε αυτό το σοβαρό ζήτημα. Μέσα από όσα ειπώθηκαν παραπάνω γίνεται κατανοητό ότι η κουλτούρα των parties και της Η.Χ.Μ. είναι, με όλες τις πιθανές αδυναμίες της, ένα ζωντανό και δημιουργικό στοιχείο της σύγχρονης νεανικής κουλτούρας και των επερχόμενων δομών μίας πνευματικής αναγέννησης η οποία θα εκφράζεται τόσο μέσα από το νου, όσο και μέσα από το σώμα… To be continued…

Natural High Family
(ανεξάρτητη ομάδα/παρέα που διοργανώνει Underground Parties στην Ελλάδα),
e-mail: dancephotocopy@gmail.com

Χωρίς πολλά λόγια...

Να λοιπόν που «έχει ο θεός» για όλους... Μετά από πολύ μεγάλη αναμονή, ήρθε η στιγμή, που την περίμενα για να είμαι ειλικρινής πολύ καιρό... Ήρθε η πρόταση από τη συντακτική ομάδα της Βαβυλωνίας να γράφω στην εφημερίδα ως τακτικός συνεργάτης... Βέβαια, τα λεφτά δεν είναι ακριβώς αυτά που περίμενα (3500 € το κομμάτι), αλλά αρχή είναι μου είπαν και δεν έχω πολλούς λογούς να μην τους πιστεύω... Τα παιδιά είναι εντάξει....

Έτσι λοιπόν ένα ακόμα όνειρο της ζωής μου γίνεται πραγματικότητα... Να γίνω δημοσιογράφος... Γιατί είχα και έχω και άλλα όνειρα... θα σας τα πω όλα... Καπιταλισμός φίλοι μου... Δυνατότητα για όλους... Αρκεί να είσαι μάγκας. Δεν ξέρω τι λένε οι άλλοι συνάδελφοι στις άλλες στήλες που μιλάνε για αναρχία και τέτοια αλλά πώς να το πω... Ωραία είναι η αναρχία, και εγώ μέσα είμαι, αλλά δεν βγάζεις φράγκα δικέ μου... Και όχι μόνο... Να εγώ τώρα σιγά σιγά θα μπορώ να αρχίσω να κάνω παρεούλα με τον συνάδελφο Χατζηνικολάου, τον συνάδελφο Τράγκα, τον συνάδελφο Κακαουνάκη τον συνάδελφο Κουίκ και τόσους ακόμα... Γιατί, λίγο είναι αυτό.... Θα μπορώ να τους παίρνω ένα τηλέφωνο να λέμε καμιά μαλακιούλα, γάμησες σήμερα δεν γάμησες, τι έγινε με κείνο το μοντελάκι, πάμε κανα πρώτο τραπέζι Βανδή με τον σύντροφο τον Ντέμη και άλλες διάφορες μαγκιές.... Γατί και ο Ντέμης είναι μάγκας... Τώρα τζάμπα, ξετζάμπα που λένε μερικοί εμένα αυτό δεν με νοιάζει... Ωχ μωρέ, παιχνίδι να γίνεται.... .

Το θέμα τώρα είναι τι να γράψω... Ό,τι θέλεις μου είπαν τα παιδιά... Εμείς οι αναρχικοί είμαστε ανοιχτοί.... [Σωστοί μάγκες σκέφτηκα]... Ωραία λέω, και το βράδυ βάζω ένα μπουκαλάκι για πάρτη σας στο Λευτέρη... Δεν μπορούμε σήμερα μου είπανε... κάτι μισόλογα.... εγώ έχω μια δουλειά με κάτι αφίσες του Nosotros λεει ο ένας... κάποια άλλη φορά... Δεν επέμεινα κι εγώ... Μπορεί να έχουνε κλείσει κάπου αλλού τα παιδιά, δεν πειράζει, κάποια άλλη φορά τους είπα... Εντάξει, μου λενε αυτοί... Μια χαρά όλα... Μήπως γουστάρετε κανένα έντεχνο τίποτα λεω, καμιά Αλεξίου, κανένα Νταλάρα... Μέσα είμαι.... Δικά μας παιδιά είναι και αυτοί... Και αναρχικοί σωστοί να πούμε... Κάποια άλλη φορά μωρέ μου λενε.... Τέλος, λέω, δεν επιμένω.... Αλλά λέω, κάποια στιγμή θα παμε όλοι μαζί θέατρο.... Γιατί γουστάρω... Παλιά, έβλεπα πολύ θέατρο.... Θυμάμαι ρε σεις τον Μπουρνέλη, αυτόν τον γίγαντα, με το θερινό στον Κολωνό... και γκομενάκια ωραία... είχε και μπαλετάκια σωστά, απ όλα.... Τώρα βέβαια άμα κάνεις ποιοτική τέχνη εντάξει, πρέπει να είναι πιο στεγνά τα πράγματα, το καταλαβαίνω, να υπάρχει μια ξεραΐλα, οκέυ, συμφωνώ... Να παμε να δούμε την παράσταση, αν την παίξει πάλι, με τον Βογιατζή ρε σεις , αυτή που έπαιξε το καλοκαίρι στην Επίδαυρο.... Ωραία παράσταση, σωστά ελληνικά μηνύματα βασισμένα στις παραδόσεις μας και στο ορθόδοξο πνεύμα μας.... όχι ρήξεις τώρα, ανατροπές και μαλακίες.... αράχτε ρε σεις... δεν γίνεται ένας άνθρωπος να τα κάνει όλα ... έπαιξε και ο ίδιος... εντάξει μπορεί να μην ήταν και ο καλύτερος για αυτόν το ρόλο αλλά δεν τρέχει και τίποτα... γιατί να μην παίξει δηλαδή ο ίδιος... δικός του δεν είναι ο θίασος.... ρε σεις, πλάκα μου κάνετε... να κάνει δηλαδή κάποιον άλλο πιο μάγκα, δεν σας καταλαβαίνω...

Α, και να μην ξεχάσω να σας μιλήσω για το νέο βιβλίο του Γραμματικάκη, ξέρετε, αυτόν του πανεπιστημίου της Κρήτης, που έβγαλε τώρα ένα καινούργιο για το φως.... επιστήμονας... μάγκας... μέσα σε όλα, και με πειράματα παγκόσμια χρηματοδοτούμενα με πολλά λεφτά... για την επιστήμη βέβαια.... και μιλάει με ένα πάθος και για το χριστιανικό φως... και αυτό το μυστήριο με τον πανάγιο τάφο που ανάβει μόνο του... δεν το είδε ο ίδιος λεει..., για μαρτυρίες μιλάει...είναι σωστό το άτομο, ...να μην εκτεθούμε κιόλας..., αλλά το αναφέρει... ποιος διαφωτισμός τώρα και ποια επιστημονική απόδειξη.... αφήστε ρε σεις τώρα αυτά τα αναρχικά σας .... ας τα έχουμε καλά με όλους ρε σεις, μια χούφτα είμαστε οι Έλληνες... θα καθόμαστε τώρα να τα ψειρίζουμε.... είπαμε να βγαίνουνε και τα φράγκα.... όχι σαν εκείνο το μαλάκα το ρώσο μαθηματικό που του δώσανε, άκου να δεις, βραβείο 1.000.000 €, και τους έγραψε στα αρχίδια του και δεν πήγε να το πάρει... καλά μαλάκας είναι ο άνθρωπος.... εγώ λεει το έκανα για την επιστήμη... εντάξει ρε φιλαράκο... μέσα είμαστε και εμείς ...αλλά μην χαλάς τώρα την πιάτσα.... μας εκθέτεις όλους.... πάρτα και δώστα σε μας αν δεν γουστάρεις... τι γίνεται ρε πούστη μου, ... τι σόι μαλάκες είναι αυτοί οι Ρώσοι...ρε σεις ακόμα στο Ντοστογιέφσκι είστε...ξυπνήστε...γαμώ την επικοινωνία μου γαμώ μέσα....

Ο πιο......μάγκας αναρχικός
Κ.Ν.

Η Μαρία από μικρή αγαπούσε τα ποδήλατα...

Κάθε Σάββατο που οι γονείς της την πήγαιναν στο Πεδίο του Άρεως, περνούσαν από την συμβολή Στουρνάρη και 3ης Σεπτεμβρίου. Εκεί υπήρχε ένα μαγαζί που είχε έξι ορόφους ποδήλατα. Η Μαρία τα κοιτούσε με νοσταλγία, αφού δεν τολμούσε να πει το μικρό της μυστικό. "Μια μέρα θα γίνετε δικά μου".

Δεκατρία χρόνια μετά, η Μαρία πέρασε πρώτη στην Αρχιτεκτονική. Στο σπίτι πήγαινε τρεις φορές τη βδομάδα, αφού ξέμενε ως αργά στο κέντρο. Οι γονείς της ανησυχούσαν για το στραβό δρόμο που ακολουθούσε το μοναχοπαίδι τους. Η Μαρία είχε ερωτευτεί, ήταν η πρώτη φορά που αισθανόταν έτσι. Στη γειτονιά της στα Πετράλωνα την είχαν διαγράψει, η Μαρία πήγαινε σπίτι μόνο τα βράδια για να κοιμηθεί. Ο Στράτος, το ψηλό αγόρι με τα μελί μάτια ήταν πλέον το στήριγμά της. Το παιδί αυτό ήταν αγωνιστικό και μαχόμενο. Αυτοαποκαλούνταν "αναρχικός", και αυτό εξίταρε ακόμα περισσότερο την "εκ Πετραλώνων" Μαρία.

Ο Στράτος κατέβαινε στο κέντρο μόνο τα βράδια, γιατί τα πρωινά έμενε στην Αγία Παρασκευή με τους δικούς του σε μια πολυκατοικία στον τέταρτο, που είχε χτιστεί πρόσφατα, μετά τους σεισμούς του '98. Οι γείτονές του τον αγαπούσαν πολύ, γιατί όπως λέγανε ήταν ένα καλό, ευγενικό και ήσυχο παιδί, που κοιτά μόνο τις σπουδές του. Το ευγενικό παιδί είχε περάσει πολιτικός μηχανικός στην Αθήνα, μιας και ο πατέρας του είχε γραφείο, και φυσικά μετά τη σύνταξή του ο υιός θα έπαιρνε τη σκυτάλη. Ο Στράτος κατέβαινε στο κέντρο με το αμάξι, ένα Seat Ibiza που είχαν κερδίσει οι γονείς του όταν είχαν πάει στην εκπομπή του Γ. Αρναούτογλου "Πολύ την Κυριακή". Είχαν καταφέρει να αρμέξουν το περισσότερο γάλα από την αγελάδα, την αποκαλούμενη Κλάρα κι έτσι με αυτόν τον τρόπο κατάφεραν να κερδίσουν το αμάξι και ένα ταξίδι στα παράλια της Τουρκίας, στο οποίο δεν πήγαν ποτέ, φοβούμενοι τις επιθέσεις των τρομοκρατών του Ρ.Κ.Κ.

Η Μαρία έβλεπε τον Στράτο σίγουρα κάθε Σαββατοκύριακο και τις καθημερινές δύο ή τρεις φορές, ανάλογα το δακτύλιο, γιατί όπως της έλεγε δεν γούσταρε να τον σταματάνε οι μπάτσοι, για να μην έχει πάρε δώσε μαζί τους και γενικώς δεν ήθελε να τους βλέπει γιατί εξαγριωνόταν. Η Μαρία στην αρχή νόμιζε πως ήταν δικαιολογία και της είχαν μπει άσχημες ιδέες στο μυαλό, όμως όταν κατάλαβε τι σημαίνει να αυτοαποκαλείσαι "αναρχικός", κατάλαβε και τις συνέπειές του. Τον θαύμαζε τον Στράτο, για τις ιδέες του και τους τρόπους του και πολλές φορές ξεμένανε στους πρόποδες του Λυκαβηττού κοιτάζοντας όλη την Αθήνα, με τον Στράτο να της λέει ιστορίες που ήξερε αυτός και άλλοι δέκα το πολύ.

Είχαν περάσει δύο ολόκληρα χρόνια και τα παιδιά ήταν ακόμα μαζί, διακοπές όμως δεν είχαν πάει ποτέ, γιατί ο Στράτος δε γούσταρε να συμβιβάζεται με ενοικιαζόμενα δωμάτια και οργανωμένα κάμπινγκ. Έτσι κάθε Σαββατοκύριακο έπαιρνε το Seat Ibiza και πηγαίνανε στη Λούτσα για μια βουτιά. Η Μαρία ήθελε πολύ να ακολουθήσει τις ιδέες του Στράτου μιας και πίστευε ότι οι απόψεις του ήταν μονόδρομος για να αλλάξουν τα πράγματα όπως της έλεγε. Έτσι το τελευταίο Σαββατοκύριακο του Αυγούστου καθώς λιάζονταν στην παραλία της Λούτσας, η Μαρία έβγαλε το μαγιό της σε ένδειξη συμπαράστασης στην στάση ζωής του Στράτου.

Έμειναν χώρια δύο μήνες μιας και ο Στράτος δεν συγχώρεσε ποτέ αυτή την κίνηση της Μαρίας θεωρώντας την περίεργη και προκλητική. Η Μαρία για δύο μήνες μελετούσε την Πρώτη Διεθνή θέλοντας να κατανοήσει γιατί ο Μπακούνιν τράβηξε το δικό του δρόμο. Όσο περισσότερο διάβαζε τόσο περισσότερο της έλλειπε ο Στράτος. Ένα βράδυ γύρω στις τρεις τα ξημερώματα η Μαρία έστειλε απ' το κινητό της ένα μήνυμα "ούτε φασισμός, ούτε δημοκρατία, κάτω κρατισμός, ζήτω η αναρχία, σ' αγαπώ και μου λείπεις". Ο Στράτος σε μισή ώρα βρισκόταν έξω από το σπίτι της Μαρίας. Η Μαρία μπήκε στ' αμάξι κρατώντας ένα δώρο για τον Στράτο, ήταν το Cd "Έρωτας και Αναρχία" σε μουσική Νίνο Ρότα. Στις μεγάλες καταλήψεις του 2005, οι δυο τους ήταν στο τελευταίο έτος των σχολών τους και παρ' όλο που τους είχαν μείνει δύο μαθήματα για το πτυχίο, αυτό δεν τους εμπόδισε να συμμετέχουν ενεργά στις μεγάλες και ταραχώδεις πορείες των φοιτητών. Την ερχόμενη Πέμπτη θα γινόταν η μεγαλύτερη πορεία - διαμαρτυρία στο κέντρο της Αθήνας. Ο Στράτος είχε εξηγήσει στη Μαρία ότι έπρεπε να πάψει να φορά τις πολύχρωμες φούστες και τα μπλουζάκια με τις εξυπνακίστικες στάμπες, γιατί στις πορείες ντυνόμαστε με μαύρα για να μη γίνουμε στόχοι. Έτσι η Μαρία αναγκάστηκε να πάει στο Μοναστηράκι για ψώνια.

Η πολυπόθητη μέρα είχε έρθει και η Μαρία ήταν ντυμένη στα μαύρα κι όπως παρατήρησε και τους γύρω της, ήταν έτσι ακριβώς όπως της τα είχε περιγράψει ο Στράτος. Η πορεία αφού πέρασε από το Υπουργείο Παιδείας κατευθύνθηκε στη Βουλή, όπου εκεί η μεγάλη παρέα του Στράτου άρχισε να ντύνεται και να προετοιμάζεται κατάλληλα για την μάχη με τις δυνάμεις καταστολής. Τα επεισόδια ήταν πλέον πραγματικότητα, η Μαρία τα έβλεπε όλα αυτά σαστισμένη. Κλαμένη από τα δακρυγόνα, άρχισε να τρέχει προς τα πίσω. Τον Στράτο τον έχασε κάπου στην 3ης Σεπτεμβρίου και Σολωμού. Ήταν πλέον μόνη, τα επεισόδια και τα δακρυγόνα γίνονταν πιο έντονα. Μια ομάδα εξαγριωμένων άρχισε να σπάει καταστήματα. Είχαν φτάσει στη συμβολή 3ης Σεπτεμβρίου και Στουρνάρη, η Μαρία καθώς ακολουθούσε τα επεισόδια, είδε ξαφνικά το μαγαζί με τα ποδήλατα. **Η νοσταλγία που είχε μικρή για αυτά, δεν είχε φύγει. Η διαφορά όμως ήταν πως τώρα μπορούσε να ζητήσει ποδήλατο. "Εδώ, εδώ" φώναξε. Το μαγαζί με τους έξι ορόφους ποδήλατα ήταν πλέον δικό της. Πήρε το μπλε ποδήλατο με τις πέντε ταχύτητες και έφυγε. Η ώρα είχε πάει εννιά το βράδυ και η Μαρία είχε ξεχαστεί κάνοντας βόλτα σ' όλη την Αθήνα...**

Ένας φίλος της Μαρίας.

ΤΑΙΝΙΑ

Ο δρόμος για το Γκουαντανάμο

Οι Μάικλ Γουίνερμποτομ και Ματ Γουάιτκρος έφτιαξαν ένα ντοκυμαντέρ (που λόγω της μοντέρνας γραφής τους βλέπεται σαν ταινία fiction) καταγγελίας των στρατοπέδων συγκέντρωσης των φύλαρχων πρεζεμπόρων του Αφγανιστάν και των Αμερικανών πατρόνων τους. Εν μέρος αποτελείται από δραματοποιημένες σκηνές- το ταξίδι τεσσάρων Πακιστανικής καταγωγής νεαρών Βρετανών στο Πακιστάν για το γάμο ενός εξ αυτών - το πέρασμά τους στο εμπόλεμο Αφγανιστάν, τη σύλληψή τους απ' τις συμμορίες της Βόρειας Συμμαχίας, τον εγκλεισμό τους σε στρατόπεδα εκεί και κατόπιν την μεταφορά τους στα Αμερικάνικα στρατόπεδα του Κόλπου του Γκουαντανάμο.

Ενδιάμεσα παρεμβάλλονται συνεντεύξεις των τριών πραγματικών ηρώων (ο τέταρτος χάθηκε κάπου στο Αφγανιστάν) οι οποίοι ελεύθεροι και υγιείς μετά από δυο-τρία χρόνια κράτησης αφηγούνται την περιπέτειά τους, τις αλλαγές που αυτή επέφερε στις ιδέες τους καθώς και σχέδιά τους για το μέλλον. Τα μέρη των συνεντεύξεων λειτουργούν χαλαρωτικά (παραχώρηση των σκηνοθετών προς τους θεατές;) σε σχέση με το ζοφερό κλίμα της υπόλοιπης ταινίας.

Η αναπαράσταση της ζωής στο Γκουαντανάμο, των ανακρίσεων κ.λπ. (παρότι τα βασανιστήρια υπονοούνται αλλά δεν δείχνονται ποτέ) παραπέμπει σε Ιονέσκο (π.χ. σκηνή όπου ο ανακριτής ζητάει από έναν πιτσιρικά Βρετανό να του υποδείξει το κρυσφήγετο του Μπιν Λάντεν), αλλά και σε ένα μίγμα Τζωρτζ Οργουελλ και Γιευγκένη Ζαμιάτιν (π.χ. σκηνές όπου φανταζόμαστε τα βασανιστήρια αλλά και αυτές με τους κρατούμενους, όχι σε κελιά αλλά σε καγκελόφρακτα κλουβιά - σαν σε ζωολογικό κήπο - όπου όλες τους οι δραστηριότητες είναι σε κοινή θέα κι όπου τους απαγορεύεται να μιλούν μεταξύ τους, να προσεύχονται, να κάθονται ή να ξαπλώνουν - τους κρατούν γονατιστούς με τα χέρια δεμένα στην πλάτη).

Το επίτευγμα των δύο σκηνοθετών είναι ότι χωρίς εφετζίδικα κόλπα έφτιαξαν μία ταινία που ωθεί κάθε σκεπτόμενο θεατή να προβληματιστεί και να πάρει θέση απέναντι στη βαρβαρότητα της Νέας Τάξης Πραγμάτων, την πλήρη απαξίωση της ανθρώπινης ζωής και αξιοπρέπειας καθώς και στο ζοφερό μέλλον - ή μήπως παρόν; - που μας επιφυλάσσουν οι νέοι Επικυρίαρχοι.

Ευγένιος Σόγκας

Nosotros

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Τετάρτη 8

Συνδιοργάνωση: Αναγνωστήριο του Κενού www.crimethinc. com+Κενό Δίκτυο (Θεωρία, Ουτοπία, Συναίσθηση, Εφήμερες Τέχνες), Ανάγνωση με ηχητικό περιβάλλον: Βιβλίο «Ημέρες Πολέμου, Νύχτες Αγάπης»

Κεφάλαιο 1: «Τι είναι το crimethinc ex-workers collective?»

Κεφάλαιο 2: «Χωρίς Θεούς, χωρίς Αφέντες»

Μετάφραση: Εργαστήριο Κοσμο-Πολιτικής Συνείδησης. Ήχος: d.j. Sissy Stardust (psy-ambient)

Παρασκευή 10

Προβολή του ντοκυμαντέρ: «Η Συνάντηση» με θέμα την παράσταση των «Περσών» που σκηνοθέτησε ο Θόδωρος Τερζόπουλος και ανέβηκε στην Κωνσταντινούπολη με 7 Έλληνες & 7 Τούρκους ηθοποιούς. Συζήτηση με τον σκηνοθέτη του ντοκυμαντέρ Γιάννη Μισουρίδη.

Σάββατο 11

Χοροεσπερίδα «Nosotros»!!!

Τρίτη 14

Διαφήμιση: Η 5η Εξουσία. Ομιλητής: Ο συγγραφέας Μανώλης Ανδριωτάκης.

«Η Διαχρονικότητα της Αντίστασης»

Τριήμερο Εκδηλώσεων.

«Βαβυλωνία» Αντιεξουσιαστική Εφημερίδα.

Τετάρτη 15

Προβολή ταινιών: «Σάκο και Βαντσέτι», «Ντουρούτι-Κοινωνική επανάσταση στην Ισπανία»

Πέμπτη 16

Εκδήλωση-Συζήτηση. «Το περιεχόμενο και το Νόημα της Αντίστασης στο σήμερα»

Σάββατο 18

22 Video με στιγμές ακτιβισμού ενάντια στην κυριαρχία, από όλο τον κόσμο.

Πάρτι d.j. Differ Hip-Hop + Drum n' Bass

Τρίτη 21

«Φιλοσοφικές συνέπειες των Θεωριών του Αϊστάιν»

Ομιλητής: Ευτύχης Μπιτσάκης, Καθηγητής Πανεπιστημίου

Τετάρτη 22

Αφιέρωμα στον μεγάλο Ολλανδό Ντοκυμαντερίστα Johan van der Keuken. Κινηματογραφική ομάδα: «Cine Nosotros» Ώρα: 21.00

Πέμπτη 23

Resistencias & Βαβυλωνία

Μεξικό: Ενημέρωση για τις εξελίξεις μετά από την εκλογική νοθεία. Συζήτηση για την Διεθνή συνάντηση της «Άλλης Καμπάνιας»

Σάββατο 25

Live-concert «Σπυριδούλα» Ώρα: 22.00 μ.μ.

Τρίτη 28

«Αναρχισμός και Επιστημονική Φαντασία». Ομιλητής: Άγγελος Μαστοράκης

Τετάρτη 29.

«Καταστάσεις και Πρόσωπα στην περιοχή Εξαρχείων-Νεαπόλεως (1973-2000)

Έρευνα-αναφορές από τον Λεωνίδα Χρηστάκη

Πέμπτη 30

«Πόλεμος -Τρομοκρατία - Κίνημα Αντίστασης». Ομιλητές: Νίκος Γιαννόπουλος, Φιλήμονας Πατσάκης, Γιάννης Κέλογλου

Κοστ σιγαρετ – Βοληκρο-κίνηση «ΥΠΕΡΝΟΪΚΗ»

Έκθεση Ζωγραφικής.

Από Δευτέρα 13/11 έως Πέμπτη 23/11

στο χώρο του Nosotros

ΘΕΑΤΡΟ

Πειραματική σκηνή - Από Μηχανής Θέατρο

Οι Δέκα Εντολές: Ουκ επιθυμήσεις την γυναίκα του πλησίον σου...

Η Πειραματική Σκηνή του Εθνικού Θεάτρου, απ' τη στιγμή που δημιουργήθηκε έως σήμερα, θα μπορούσαμε αν μη τι άλλο να πούμε ότι οι παραστάσεις και τα φεστιβάλ που "ανεβάζει" έχουν τεράστιο ενδιαφέρον και ίσως η άνοδος του Εθνικού Θεάτρου τα τελευταία χρόνια όσον αφορά τις παραστάσεις οφείλεται σε μεγάλο ποσοστό στην Πειραματική Σκηνή. Ίσως και στο γεγονός ότι τη διεύθυνση έχει αναλάβει τα τελευταία χρόνια ο Στάθης Λιβαθινός, ο οποίος συνδυάζει απ' τη μια τις δικές του παραστάσεις ως σκηνοθέτης και απ' την άλλη δίνει την ευκαιρία σε νέους ανθρώπους να εκφράζονται μέσω αυτής της σκηνής ελεύθερα, κάτι πρωτόγνωρο αν αναλογιστούμε ότι οι παραστάσεις γίνονται στον χώρο του Εθνικού.

Βέβαια, και εκτός Πειραματικής, ο Λιβαθινός μαζί με την ομάδα του πριν λίγα χρόνια ανέλαβαν να ανεβάσουν τη Μήδεια που δίχασε κριτικούς και θεατές καθώς θεωρήθηκε προκλητική. Εμείς τουλάχιστον τη βρήκαμε ενδιαφέρουσα είτε λόγω "πισίνας" είτε βάζοντας την "εκ Ρωσίας" Ταμίλα Κουλίεβα να ερμηνεύσει τη Μήδεια πολύ εύστοχα.
Ας πάμε στο σήμερα και στο φετινό πείραμα της Πειραματικής Σκηνής. Ο Λιβαθινός προσκάλεσε στη σκηνή του δέκα σκηνοθέτες όλων των ηλικιών να ανεβάσουν παραστάσεις με θέμα τις δέκα εντολές. Εύστοχο εγχείρημα, αλλά, προς το παρόν, άστοχη επιλογή σκηνοθετών.

Η πρώτη παράσταση αφορούσε στην εντολή «ουκ επιθυμήσεις την γυναίκα του πλησίον σου» σε σκηνοθεσία του Β. Νικολαΐδη. Μια 40λεπτη παράσταση από μια ομάδα νέων ηθοποιών, οι οποίοι ήταν πολύ "δυνατοί" στην υποστήριξη της παράστασης σε όλη τη διάρκειά της, εκτός ίσως από τον Άγγελο που την υποστήριξε ίσως πιο υπερβολικά απ' ό,τι χρειαζόταν.
Η ιστορία: Ο Δαβίδ βλέπει στο λουτρό του τη Βηθσαβεέ γυμνή. Την ερωτεύεται, την καλεί στο δώμα του όπου και βλέπουμε την πιο όμορφη σκηνή του έργου, τη σκηνή του έρωτα. Ο Δαβίδ αποφασισμένος να κάνει δικιά του τη Βηθσαβεέ θέλει πάση θυσία να ξεφορτωθεί τον άντρα της ο οποίος είναι στρατιώτης. Ο Δαβίδ ως στρατηγός βάζει τους φρουρούς να τον σκοτώσουν με τέτοιο τρόπο ώστε να φανεί ότι έπεσε στο πεδίο της μάχης. Η Βηθσαβεέ είναι έγκυος απ' το Δαβίδ, αλλά το παιδί που γεννιέται υποφέρει και ο Άγγελος που στέλνεται απ' το Θεό αναφέρει πως το παιδί θα πεθάνει για τις αμαρτίες του πατέρα του, όπως και γίνεται. Επέρχεται η κάθαρση στον Δαβίδ και έτσι το δεύτερο παιδί που γεννιέται απ' τη Βηθσαβεέ μεγαλώνει ευτυχισμένα μαζί με όλη την οικογένεια.

Ο Β. Νικολαΐδης μας μπέρδεψε όσον αφορά την αφήγηση της ιστορίας, μιας και η αφήγηση γινόταν αρχικά από ηχογράφηση, αλλά αργότερα τη σκυτάλη πήραν οι ηθοποιοί ως αφηγητές, χωρίς όμως να μας είναι ξεκάθαρο πότε είναι αφηγητές και πότε όχι. Εύστοχη όμως ήταν η λειτουργία του πιάνου που σε ξεκούραζε λόγω των τραγουδιών που είχαν επιλεχθεί αλλά και η σχέση που είχε δημιουργήσει ο ηθοποιός με αυτό. Εξαίρεση της ιστορίας, η σκηνή του έρωτα μεταξύ Δαβίδ και Βηθσαβεέ δημιουργώντας μας όμορφες εικόνες. Δυστυχώς όμως επαληθεύτηκε ο νόμος του "καλού" Θεού που τιμωρεί τον αμαρτωλό και μετά τον συγχωρεί αφού δηλώνει μετανοημένος για τι πράξεις του.

Εν κατακλείδι, μια παράσταση που ίσως αν κρατούσε περισσότερο από 40 λεπτά να μετατρεπόταν σε χριστιανικό μιούζικαλ. Αναμένουμε τις άλλες εννέα εντολές και ευχόμαστε για παραστάσεις όχι τόσο φιλοχριστιανικές.

Α.Ρ.Τ.

Το γαλλικό κίνημα μεταναστών τη δεκαετία του ’80: από την αλληλεγγύη στην εξάρτηση

Είχαμε αφήσει το γαλλικό μεταναστευτικό κίνημα στα μέσα της δεκαετίας του ’70 (τεύχος 25), περίοδο που χαρακτηρίζεται από τα εξής γεγονότα: την οικονομική κρίση του ’74, η οποία θεωρείται διαρκής, τον έλεγχο της μετάνάστευσης ως μόνη «ρεαλιστική πολιτική», την άνοδο των ρατσιστικών επιθέσεων και των ακροδεξιών κομμάτων (κυρίως από το 1983 και έπειτα) και την είσοδο στην πολιτική ζωή των «μεταναστών» «δεύτερης γενιάς». Η δεύτερη αυτή γενιά αμφισβητεί τόσο την εξουσία του γαλλικού ρεπουμπλικανικού κράτους όσο και των γονιών της· μοιρασμένη ανάμεσα σε δυο πολιτισμούς ριζικά διαφορετικούς, θα επιδιώξει τον αυτοπροσδιορισμό της διεκδικώντας μια δική της ταυτότητα μέσα από τη συλλογική δράση και την καλλιτεχνική δημιουργία.

Οι νέοι αρχίζουν την πολιτική τους δράση μέσα από παραδοσιακά εργαλεία όπως οι εφήμερες επιτροπές κατά των απελάσεων, αλλά στρέφονται και σε καινούργια μέσα έκφρασης όπως το σινεμά, τη φωτογραφία, τα κόμικ, και βεβαίως τη μουσική. Δημιουργούν ταυτόχρονα σε εθνικό επίπεδο μία συντονιστική ομάδα (IM’média) για την διανομή των έργων τους αλλά και για να οργανώσουν την αντίδρασή τους απέναντι στις επιθέσεις των ΜΜΕ, και προσπαθούν να επέμβουν στις εικόνες και το περιεχόμενο των ρεπορτάζ - κυρίως των τηλεοπτικών καναλιών - τα οποία στιγμάτιζαν ήδη τις «πόλεις υπνωτήρια» των προαστίων (τις ίδιες cités που είδαμε να εξεγείρονται πάλι μόλις τον περσινό Νοέμβρη). Σε αυτό το κλίμα εντάσσονται και τα μουσικά συγκροτήματα RAP (Rock Against Police σε αντιπαραβολή με το αγγλικό Rock Against Racism). Κυρίαρχη θεματολογία της μουσικής τους ήταν η αντίσταση στην αστυνομική βία, η καταδίκη του ρατσισμού και η εξιστόρηση των κοινωνικών συνθηκών της ζωής τους. Οργανώνουν δωρεάν συναυλίες στις cités, διανέμουν τις εφημερίδες και τα φυλλάδια τους, επιδιώκουν να επανοικειοποιηθούν τον χώρο μέσα από αυτοοργανωμένες ομάδες, υλικά και πολιτικά αυτόνομες.

Την ίδια περίοδο (1980) παρατηρούμε και ένα από τα πρώτα ξεσπάσματα αυτού του πληθυσμού: θυρωρός πολυκατοικίας σκότωσε έναν νέο των προαστίων και καταδικάστηκε μόνο σε 5 χρόνια φυλακή. Οι νέοι οργανώνουν δράσεις για να καταγγείλουν το ρατσιστικό έγκλημα και τη δικαιοσύνη δύο ταχυτήτων. Εκτός από τις βίαιες αντιδράσεις τους, οι νέοι μαζί με τους γονείς τους αρχίζουν να οργανώνουν ομάδες για την υποστήριξη των θυμάτων και των οικογενειών τους, καλώντας σε αυτές νομικούς από το Συνδικάτο Δικαστικών (Syndicat de Magistrature) και το Συνδικάτο των Δικηγόρων Γαλλίας (Syndicat des Avocats de France). Αυτές οι τοπικές και πολύμορφες δράσεις είναι μία από τις σπάνιες περιπτώσεις συνεργασίας μεταξύ των νέων (φίλων των θυμάτων), των γονιών, των γάλλων και μεταναστών κατοίκων των cités, και των γαλλικών ομάδων υποστήριξης των κινημάτων. Μέσα από αυτές τις διαδικασίες και τις δομές συνεργασίας, οι νέοι αναπτύσσουν το δικό τους πολιτικό λόγο: εξηγούν και δικαιολογούν την παραβατικότητα των προαστίων υπογραμμίζοντας τις κοινωνικές τους αιτίες και προσπαθούν να αναπτύξουν δράση σε άλλα θέματα όπως αυτά της στέγης και του γεωγραφικού και κοινωνικού ρατσισμού.

> **“Η δεύτερη αυτή γενιά αμφισβητεί τόσο την εξουσία του γαλλικού ρεπουμπλικανικού κράτους όσο και των γονιών της· μοιρασμένη ανάμεσα σε δυο πολιτισμούς ριζικά διαφορετικούς, θα επιδιώξει τον αυτοπροσδιορισμό της διεκδικώντας μια δική της ταυτότητα μέσα από τη συλλογική δράση και την καλλιτεχνική δημιουργία. “**

Το 1981 έχουμε την άνοδο του Μιτεράν στην εξουσία ο οποίος νομιμοποιεί μεν 130.000 μετανάστες, αλλά ούτε παραχωρεί το δικαίωμα ψήφου στους ξένους (παρόλο που αποτελούσε προεκλογική δέσμευση του κόμματος), ούτε αλλάζει μεταναστευτική πολιτική, ούτε σταματά την αστυνομική καταστολή των προαστίων. Αυτό το γεγονός, μαζί με την συνέχιση των απελάσεων, το στιγματισμό των κινημάτων, την άνοδο των ποσοστών του Εθνικού Μετώπου στις εκλογές του 1983 και την αύξηση των ρατσιστικών εγκλημάτων (19 δολοφονίες μαγκρεμπίνων και 20 τραυματίες για το 1983) οδηγούν τους νέους των προαστίων και των αστικών κέντρων να οργανώσουν την Πορεία για την Ισότητα και κατά του Ρατσισμού (Marche pour l’Egalité et contre le Racisme). Η Πορεία ξεκίνησε από την Μασσαλία τον Οκτώβριο του 1983 και κατέληξε σε μια γιγαντιαία πορεία (100.000 άτομα) στο Παρίσι στις 3 Δεκεμβρίου του ίδιου έτους. Στο τέλος της πορείας, οι αντιπρόσωποι του κινήματος γίνονται δεκτοί από τον Μιτεράν, ο οποίος ανακοινώνει τη δημιουργία

της δεκαετούς κάρτας διαμονής, ως μέσο σταθεροποίησης του νομικού καθεστώτος των μεταναστών, ώστε να μπορέσουν να επιτύχουν την ένταξή τους στη γαλλική κοινωνία.

Αυτή η πορεία έδωσε στους νέους της δεύτερης γενιάς τον τρόπο να αναπτύξουν δράση σε εθνικό επίπεδο και να κερδίσουν αναγνωρισιμότητα, αλλά από την άλλη επέτρεψε σε κινήματα όπως το SOS Racisme, δημιούργημα του Σοσιαλιστικού Κόμματος της Γαλλίας, να εισχωρήσουν στα κινήματα των προαστίων. Η σύγκρουση ανάμεσα στη θεσμική και την κινηματική λογική θα αποκρυσταλλωθεί το 1984 στη διάσπαση του κινήματος. Από την μια έχουμε το Δίκτυο Σύγκλιση για την Ισότητα 84 (Convergence 84), το οποίο καταδικάζει την πολιτική των διαδρόμων, αρνείται να έρθει σε συνεννόηση με την εξουσία, επικεντρώνει τη δράση του στην κοινωνία και στους πολίτες, και ρίχνει το πολιτικό βάρος των αιτημάτων στην ισότητα (τον χαμένο αγώνα της πορείας του 83) και στην πολυπολιτισμική κοινωνία . Από την άλλη πλευρά έχουμε την πολιτική εκμετάλλευση των νέων από τον ηθικοπλαστικό μηχανισμό του SOS Racisme.

> **“Η σύγκρουση ανάμεσα στη θεσμική και την κινηματική λογική θα αποκρυσταλλωθεί το 1984 στη διάσπαση του κινήματος. Το SOS Racisme υποκαθιστά την αυτόνομη δράση των μεταναστών με το θέαμα της αλληλεγγύης του Γάλλου πολίτη”**

Κορυφαία στιγμή της δράσης αυτής της κομματικοποιημένη ΜΚΟ αποτελεί η μεγάλη συναυλία (500.000 άτομα) που οργανώνει το 1984 στο κέντρο του Παρισιού, η οποία μας δίνει και μια καλή εικόνα για τα χαρακτηριστικά της: επικεντρώνεται γύρω από τη συμμετοχή πολιτικών, καλλιτεχνικών, δημοσιογραφικών και άλλων προσωπικοτήτων, αντικαθιστώντας έτσι την κινηματική με μια μηντιακή λογική· αντικαθιστά τον κριτικό πολιτικό λόγο με έναν αφηρημένο ανθρωπισμό, και την ανάδειξη μιας νέας ταυτότητας με την ένταξη στα «οικουμενικά» ιδανικά της γαλλικής Πολιτείας· υποκαθιστά την αυτόνομη δράση των μεταναστών με το θέαμα της αλληλεγγύης του Γάλλου πολίτη. Την αντιστροφή αυτή συνοψίζουν τα « κίτρινα χέρια», σύμβολο της ΜΚΟ που αναφέρεται στο χέρι της Φατμά και το κίτρινο του άστρου του Δαυίδ, με την επιγραφή «μην αγγίζεις το φίλο μου».

Ο ιστορικός αυτός εναγκαλισμός δεν θα αργήσει να αποδειχτεί ασφυκτικός. Οι πολιτικοί αντίπαλοι και πρώην μέλη του SOS Racisme, κατηγορούν την οργάνωση όχι μόνο για πατερναλισμό, πολιτική εκμετάλλευση και απολιτική ηθικολογία αλλά και για συμπεριφορές που οδηγούν στο καπέλωμα κάθε αυτόνομης πρωτοβουλίας των μαγκρεμπίνων μέσα και έξω από την οργάνωση αυτή. Έτσι, από το 1984 και μετά βρισκόμαστε μπροστά σε μία πτώση των κινημάτων. Ο νόμος του 1981, που επιτρέπει στους ξένους να έχουν τις δικές του ΜΚΟ, οδηγεί συχνά στο διαχωρισμό ανάμεσα σε αλλοδαπούς και Γάλλους, στην εξειδίκευση και επαγγελματοποίηση των μελών τους και στην εξάρτησή τους από τις κρατικές επιχορηγήσεις. Τα δίκτυα που είχαν δημιουργηθεί για τις πορείες διασπούνται κάτω από τις πιέσεις των διάφορων τάσεων που είχαν δημιουργηθεί: το SOS Racisme παίρνει ηγεμονική θέση, οι πρωτοβουλίες των μεταναστών διασπούνται ανάμεσα σε δύο ανταγωνιστικές λογικές (οργάνωση γύρω από κοινοτικά ή κοινωνικά χαρακτηριστικά), ενώ μερικές παραδοσιακές γαλλικές οργανώσεις αντιμετωπίζουν δυσκολίες ως προς την στάση που πρέπει να κρατήσουν.

> **“Ο νόμος του 1981, που επιτρέπει στους ξένους να έχουν τις δικές του ΜΚΟ, οδηγεί συχνά στο διαχωρισμό ανάμεσα σε αλλοδαπούς και Γάλλους, στην εξειδίκευση και επαγγελματοποίηση των μελών τους και στην εξάρτησή τους από τις κρατικές επιχορηγήσεις. Τα δίκτυα που είχαν δημιουργηθεί για τις πορείες διασπούνται κάτω από τις πιέσεις των διάφορων τάσεων που είχαν δημιουργηθεί.”**

Η δεξιά, στην κυβέρνηση από το 1986, θα βρει λοιπόν διασπασμένο το κίνημα των μεταναστών και των υποστηρικτών του, και ο Υπουργός Εσωτερικών και Δημόσιας Τάξης (Πασκουά) περνάει νέο νομοσχέδιο για τους μετανάστες. Από τις λίγες και πρωτότυπες αντιδράσεις σε αυτό το νομοσχέδιο είναι η δημιουργία του εφήμερου δικτύου « j’y suis, j’y reste » (είμαι εδώ και παραμένω εδώ), γύρω από τους απεργούς πείνας που εναντιώνονται στο νομοσχέδιο. Αν και χωρίς αποτελέσματα, ο αγώνας τους θα οδηγήσει το 1988 (επιστροφή της αριστεράς στην κυβέρνηση) στη δημιουργία της ΜΚΟ Memoire Fertile (Γόνιμη Μνήμη) που θα εργαστεί πάνω στο διαχωρισμό της υπηκοότητας από τα πολιτικά δικαιώματα και θα ασκήσει πιέσεις για την κατάργηση του νόμου Πασκουά. Αυτή η πρωτοβουλία θα μετεξελιχθεί σε δύο κινήματα αλληλένδετα: το ένα στοχεύει στην ενίσχυση του τοπικού κοινωνικού ιστού μέσα από μικρές οργανώσεις και το άλλο εκφράζεται μέσα από την συμμετοχή στις τοπικές εκλογές μικρών τοπικών πολιτικών ομάδων (η δεκαετία του 80 ήταν άλλωστε περίοδος ανάπτυξης ης κοινωνίας των πολιτών και της συμμετοχικής δημοκρατίας).

Μπορούμε να καταλήξουμε σε μερικές διαπιστώσεις για το τέλος της δεκαετίας του 80: ηγεμονική θέση του SOS Racisme, ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας των πολιτών με συμμετοχή των μεταναστών, τοπικές πολιτικές ομάδες, μερικές τοπικές και εφήμερες δράσεις κατά των απελάσεων μεταναστών και αποκλεισμός και λήθη για τους μετανάστες primo arrivant και τους χωρίς χαρτιά έως το 1995.

Παπαντωνίου Κωνσταντίνος
Σιαμανδούρας Σωτήρης

Βιβλιογραφία:

Mogniss H. Abdallah et le Réseau No Pasaran, “J’y suis, j’y reste. Les luttes de l’imigration en France depuis les anées soixnte”, REFLEX, 2000.

Mogniss H. Abdallah, “Jeunes immigrés hors-les-murs”, EDI, 1982.

Qhmed Boubeker in “Douce France, la saga du mouvement beur”, βιβλίο και φιλμ του πρακτορείου IM’média, 1992.

“Justice rendue à Abdennbi”, IM’média, spécial justice, φθινόπωρο-χειμώνας 1985.

Philippe Juhem, “L’autre musique”, in Vacarme n° 29, φθινόπωρο 2004.

Albano Cordeiro, “Convergence 84 : retour sur un échec”, Plein droit n° 65-66, juillet 2005.

Christian Delorme, in “Le mouvement beur a une histoire”, ANGI, Aubervillers, 1985.

Ένα μικρό οδοιπορικό του πόλεμου στο Λίβανο

Ο πόλεμος ήταν μια τραυματική εμπειρία. Ευτυχώς δεν έχασα κανέναν δικό μου άνθρωπο αλλά υπάρχουν οικογένειες, άμαχοι που χάθηκαν και το Ισραήλ παραμένει πολιτικός κυρίαρχος της Μέσης Ανατολής

Τέσσερις η ώρα το πρωί ξυπνάω από μία έκρηξη σε μία περιοχή κοντά στο προάστιο της Βηρυτού όπου έμενα. Πετάγομαι από το κρεβάτι και πηγαίνω στο παράθυρο να δω τι συμβαίνει και αν η οβίδα του ισραηλινού αεροσκάφους είχε πέσει σε κατοικημένη περιοχή. Τελικά ο συγκεκριμένος βομβαρδισμός δεν είχε θύματα γιατί είχε γίνει στους ακατοίκητους λόφους της περιοχής για εκφοβισμό. Άρχισα να καταλαβαίνω ότι ζούσα πόλεμο, όχι απλά σε μια προσωρινή κατάσταση επεισοδίων που σε δύο με τρεις μέρες θα εκτονώνονταν. Ο πόλεμος ή τα επεισόδια δεν ήταν κάτι το πρωτόγνωρο για τον λαό του Λιβάνου, αλλά για εμένα που κατάγομαι από εκεί αλλά έχω ζήσει όλη μου την ζωή στην Ελλάδα, ήταν. Θυμάμαι να κάθομαι στο μπαλκόνι του πατρικού της μητέρας μου και να μιλάω με τις ξαδέρφες μου για την τραγική κατάσταση την οποία ζούσαμε και αυτές να μιλάνε για το θέμα σαν να μην τους καίγεται καρφί.

Όλα ξεκίνησαν με την απόφαση της Χεζμπολάχ να περάσει τα σύνορα του Λιβάνου με το Ισραήλ, να σκοτώσει επτά ισραηλινούς στρατιώτες, να κρατήσει ως ομήρους άλλους δύο και να επιστρέψει χωρίς καμιά απώλεια. Αυτή η ενέργεια της Χεζμπολάχ ήταν η σπίθα για τη φωτιά, ειδικά αφού έγινε μετά από ημέρες διαρκών επεισοδίων μεταξύ μαχητών της Χεζμπολάχ και του ισραηλινού στρατού. Ταξίδεψα στο Λίβανο με τη μητέρα μου και τα αδέρφια μου για διακοπές και για να δούμε τους συγγενείς μας. Που να το περίμενα ότι δέκα περίπου ημέρες μετά την άφιξή μας, το Ισραήλ θα ξεκινούσε πόλεμο κατά του Λιβάνου. Μετά την ενέργεια της επίθεσης που δέχτηκαν οι ισραηλινοί στρατιώτες, οι περισσότεροι συγγενείς μου με καθησύχαζαν λέγοντάς μου ότι είναι απλά επεισόδια με κοντινό τέλος και ότι η Χεζμπολάχ δε θα τολμούσε να προκαλέσει το Ισραήλ σε ανοιχτό πόλεμο. Μετά τον βομβαρδισμό του αεροδρομίου της Βηρυτού και τη βαρύγδουπη δήλωση του ηγέτη της Χεζμπολάχ Χασάν Νασράλα που προκαλούσε το Ισραήλ σε πόλεμο, ήμασταν σίγουροι ότι αυτή η ιστορία απείχε από την εκτόνωση.

Η Χεζμπολάχ άρχισε να εξαπολύει πυραύλους κατά των περιοχών του Ισραήλ κοντά στα σύνορα με το Λίβανο και να αρνείται να παραδώσει τους δυο ισραηλινούς στρατιώτες. Ανυπομονησία και αγωνία για το τι επίκειται και αρκετός φόβος στο πίσω μέρος του μυαλού μου ήταν τα συναισθήματα που ένιωσα όταν έμαθα ότι ξεκίνησαν οι βομβαρδισμοί το βράδυ της Τετάρτης 12 Ιουλίου. Μετά τον βομβαρδισμό του αεροδρομίου οι πρεσβείες των ξένων χωρών άρχισαν τις αποστολές εκκένωσης του Λιβάνου οδικώς μέχρι τη Συρία και από εκεί με αεροπλάνο. Τις επόμενες ημέρες το Ισραήλ βομβάρδισε τις γέφυρες και τις οδικές αρτηρίες που οδηγούσαν προς Συρία. Μέσα στην πρώτη εβδομάδα πολέμου δεν είχε μείνει καμιά γέφυρα και κανένας δρόμος που οδηγούσε στη Συρία.

> Το Ισραήλ βέβαια δεν τελείωσε αλώβητο αυτόν τον πόλεμο. Οι επιθέσεις της Χεζμπολάχ εκεί που δεν το περίμενε κανείς ήταν ένα αρκετά μεγάλο πλήγμα

Το σχολείο και αρκετά σπίτια στο χωριό της μητέρας μου στο νότιο Λίβανο όπου μέναμε είχε γεμίσει με ανθρώπους που κατοικούσαν στη Βηρυτό και έφυγαν λόγω των βομβαρδισμών. Το Ισραήλ βομβάρδιζε ανελέητα όλες τις περιοχές της Χεζμπολάχ στο νότιο Λίβανο χτυπώντας όχι μόνο το πολεμικό δυναμικό της, αλλά και την υποδομή της όπως σχολεία, παιδικούς σταθμούς και γραφεία. Αφού είχαν βομβαρδιστεί όλοι οι δρόμοι και το αεροδρόμιο είχε γίνει στάχτες, οι πρεσβείες στράφηκαν στη θάλασσα. Εμείς έχοντας χάσει τις δυο πρώτες αποστολές επικοινωνήσαμε με την ελληνική πρεσβεία και οι εργαζόμενοι εκεί μας είπαν ότι δεν έχει οργανωθεί καμία αποστολή και ότι όταν συμβεί αυτό θα επικοινωνήσουν αυτοί μαζί μας. Τελικά το βράδυ της πρώτης Κυριακής του πολέμου, η αδερφή μου δέχτηκε ένα τηλεφώνημα από τη γραμματέα της πρεσβείας που μας πληροφορούσε ότι την επόμενη ημέρα στις δέκα η ώρα θα πρέπει να είμαστε στην ελληνική πρεσβεία. Το πρωί αποχαιρετήσαμε τους συγγενείς μας και φύγαμε για την πρεσβεία όπου περιμέναμε μέχρι να ξεκινήσουν τα δυο λεωφορεία που θα μας πήγαιναν σε ένα γαλλικό σχολείο κοντά στη γαλλική πρεσβεία στο κέντρο της Βηρυτού. Φτάνοντας στο σχολείο έπρεπε να περάσουμε γελοίους ελέγχους από τη γαλλική πρεσβεία που είχε δεχθεί να ενσωματωθεί η αποστολή των ογδόντα Ελλήνων στη δική της. Μετά την ταλαιπωρία του ελέγχου περιμέναμε εννιά ώρες στο σχολείο με τη γαλλική αποστολή που, εκτός από Έλληνες, περιείχε και Αμερικάνους.

Κάποια στιγμή, μετά τις εννιά που περιμέναμε να επιβιβαστούμε στο ελληνικό πλοίο «Ιεράπετρα» που είχαν μισθώσει οι Γάλλοι, εμφανίζεται ο Γάλλος πρέσβης και μας ανακοινώνει ότι το πλοίο έφυγε. Έχοντας βέβαια μέσα όλη τη γαλλική αποστολή και τους Αμερικάνους. Όταν το ακούσαμε τηλεφωνήσαμε στην ελληνική πρεσβεία για να διαμαρτυρηθούμε και εκείνοι μας ενημέρωσαν πως δεν είχαν ιδέα για το συμβάν και ότι θα ερχόντουσαν λεωφορεία της πρεσβείας να μας πάνε σε ξενοδοχεία για να φύγουμε την επόμενη μέρα. Την Τρίτη 18 Ιουλίου φύγαμε από το ξενοδοχείο και κατευθυνθήκαμε προς το λιμάνι της Βηρυτού που εκεί θα επιβιβαζόμασταν στη φρεγάτα «Ψαρά» και θα πηγαίναμε στην Κύπρο όπου θα μας περίμενε ένα αεροσκάφος της Ολυμπιακής στο αεροδρόμιο της Λάρνακας. Τελικά όλα πήγαν ομαλά σε αντίθεση με την προηγούμενη ημέρα. Γύρω στους διακόσιους εξήντα Έλληνες επιβιβάστηκαν στη φρεγάτα και κατά τις 1:30 τα ξημερώματα της Τετάρτης φτάσαμε στο λιμάνι της Λάρνακας. Από εκεί μας περίμεναν πούλμαν που μας πήγαν στο αεροδρόμιο και από εκεί πήραμε το αεροπλάνο που μας περίμενε για Αθήνα. Την Τετάρτη στις 8:30 το πρωί φτάσαμε Αθήνα όπου μας περίμενε ο υφυπουργός Εξωτερικών για να μας καλωσορίσει και να μας ζητήσει συγνώμη για το περιστατικό με τους Γάλλους.

Ο πόλεμος ήταν μια τραυματική εμπειρία. Ευτυχώς δεν έχασα κανέναν δικό μου άνθρωπο αλλά υπάρχουν οικογένειες, άμαχοι που χάθηκαν και το Ισραήλ παραμένει πολιτικός κυρίαρχος της Μέσης Ανατολής. Το Ισραήλ βέβαια δεν τελείωσε αλώβητο αυτόν τον πόλεμο. Οι επιθέσεις της Χεζμπολάχ εκεί που δεν το περίμενε κανείς ήταν ένα αρκετά μεγάλο πλήγμα για το Ισραήλ. Η εμπειρία του πολέμου θα μου μείνει χαραγμένη στη μνήμη και η ελπίδα ότι το Λίβανο κάποια ημέρα θα μπορέσει να σταθεί στα πόδια του θα μείνει ζωντανή.

Halaoui Maan, φοιτητής στην Πολυτεχνική Σχολή Ξάνθης του Δ.Π.Θ.

Ο πόλεμος εντός, εκτός και επί τα αυτά

«Ο πόλεμος είναι η συνέχιση της πολιτικής με άλλα μέσα». Η περίφημη φράση του Κλαούζεβιτς μοιάζει σχεδόν αυτονόητη. Ο 20ος αιώνας διαπότισε τις κοινωνίες με τη διαρκή παρουσία του πολέμου, είτε αυτή εκδηλώθηκε εκκωφαντικά, είτε αιωρούταν σαν αππό φάντασμα πάνω από την πολιτική και κοινωνική καθημερινότητα. Οι δύο παγκόσμιοι πόλεμοι δίδαξαν πόσο ψηλά φτάνει η κλίμακα πραγμάτωσης της μεθοδευμένης βίας, ενώ ο Ψυχρός που ακολούθησε απέδειξε πως η περίοδος της πολεμικής προετοιμασίας είναι ήδη μια μορφή καθημερινού πολέμου. Και στις δύο περιόδους ο πόλεμος επανήλθε ως πυρήνας συγκρότησης τόσο της εσωτερικής όσο και της διεθνούς πολιτικής. Πυρήνας συγκρότησης όχι μονάχα των ρητορικών δικαίωσης, αλλά και των πολιτικών σχεδιασμών και των αξιώσεων ισχύος και κυριαρχίας. Δεν είναι παράξενο πως αυτήν ακριβώς την εποχή ο πασιφισμός υιοθετήθηκε ως κεντρικό πρόταγμα των κινημάτων αμφισβήτησης, όπως δεν πρέπει να φανεί παράδοξη η διαπίστωση πως την προηγούμενη περίοδο (1815- 1914) το σύνθημα της διαρκούς ειρήνης αποτελούσε μονοπώλιο είτε της συμμαχίας των φεουδαρχών, είτε του καρτέλ των κεφαλαιοκρατών στις απόπειρες καταστολής των εργατικών χειραφετητικών κινημάτων (1) που τότε γνώριζαν πως «η βία είναι η μαμή της Ιστορίας».

Οι πόλεμοι των αρχών της νέας χιλιετίας διαψεύδουν το αξίωμα του Πρώσου αξιωματικού; Η πληροφοριακή παγκοσμιοποίηση που συντελέστηκε σαν υποπροϊόν της ιστορικής διαδικασίας οικονομικής παγκοσμιοποίησης διόγκωσε την επικοινωνιακή παράμετρο των πολεμικών επιχειρήσεων και οδήγησε στη διάχυση, μέσω της εικόνας, και εξαΰλωση, μέσω της εικονικότητας, του πολέμου. Ακριβώς όπως διαχύθηκε και εξαϋλώθηκε η πολιτική μεταβαλλόμενη σε διαφημιστικό προϊόν προς κατανάλωση. Σε μία εν πολλοίς τηλεοπτική δημοκρατία αρμόζουν οι τηλεοπτικοί πόλεμοι που διακόπτονται, όχι από εκεχειρίες αλλά από διαφημίσεις. Οι πολιτικές ανάγκες της κατασκευής κοινωνικής συναίνεσης ανέδειξαν τους μηχανισμούς της κατασκευής σε κατεξοχήν πολεμικά, ήτοι επικοινωνιακά, όπλα. Ερχόμαστε έτσι ξανά στο ερώτημα: σηματοδοτούν οι «αντιτρομοκρατικοί» πόλεμοι μία ποιοτική μεταβολή του εννοιακού πυρήνα του πολέμου; Ας εξετάσουμε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους:

Εσωτερικότητα.

Η μεταφορά του πολέμου στο εσωτερικό των κοινωνιών, με την κατάργηση της διάκρισης μεταξύ εμπολέμων και αμάχων προς ανάδειξη της διάκρισης μεταξύ "τρομοκρατών" και "ελευθεροφρόνων" μοιάζει να συνεπάγεται την εξάντληση κάθε εξωτερικότητας και την μετατροπή των πολέμων σε αστυνομικές επιχειρήσεις στο εσωτερικό μιας παγκόσμιας "κοινότητας" όπου οι πολυεθνικές ελίτ παίζουν το ρόλο της άρχουσας τάξης και οι πληθυσμοί του "τρίτου κόσμου" τον ρόλο του προλεταριάτου. Είναι σαφές πως ο τρίτος κόσμος δεν βρίσκεται πλέον μόνο στην Αφρική, αλλά εμφανίζεται εντός των μεταβιομηχανικών κοινωνιών στα γκέτο του κοινωνικού αποκλεισμού. Είναι επίσης γεγονός πως η "αντιτρομοκρατική" ρητορική επιστρατεύεται και για την καταστολή κάθε αντισυστημικού κινήματος. Ωστόσο, η ιστορία έχει δείξει πως οι δυνατότητες χρήσης του εξωτερικού πολεμικού γεγονότος στην εσωτερική πολιτική ουδέποτε διέφυγαν της προσοχής της κατεστημένης εξουσίας, που γνώριζε τη διττή υπόσταση του πολέμου ως μέσου επιβολής της ισχύος εκτός συνόρων και της κυριαρχίας εντός των. Για να μην πάμε μακριά, ο Β' Π.Π. προσφέρει έξοχα παραδείγματα σιωπηλής κατάπνιξης της εσωτερικής αμφισβήτησης με τα προσχήματα της εξωτερικής απειλής. Ο ψυχρός πόλεμος είναι ένα ακόμα μεγαλοπρεπές παράδειγμα. Η διαπίστωση πως από δω και πέρα οι πόλεμοι είναι εσωτερικοί αφενός συγκαλύπτει ως ιστορικά απαρχαιωμένο το ζήτημα των συνόρων την εποχή που αυτά αυξάνονται εντός και εκτός, αφετέρου συσκοτίζει την κοινωνική νομιμοποίηση της δυτικής εξουσίας από το φαντασιακό του έθνους, που ανασυντίθεται ενώ πληθαίνουν οι διακηρύξεις θανάτου του. Ακόμη, αναδεικνύει μία υπεραπλουστευτική ερμηνευτική των συσχετισμών και συγκρούσεων ισχύος σε διακρατικό και ενδοκοινωνικό επίπεδο, παραπέμποντας την κυριαρχία σε έναν συνεκτικό πόλο εξουσίας και επιβάλλοντας στεγανές κατηγοριοποιήσεις σε φόντο ασπρο-μαύρο, τη στιγμή που η εξουσία έχει καταστεί τόσο απρόσωπη, ώστε επιδέχεται διάφορα προσωπεία. Είναι η εποχή της συνεύρεσης εθνικιστών και διεθνιστών στο δρόμο υπό τη σημαία της αντιπαγκοσμιοποίησης.

Ταυτότητα.

Η διαπίστωση της αξιακής και σημασιακής αποσάθρωσης της νεωτερικότητας (που καταχρηστικά αποκαλούμε "Δύση"), καθώς και της κρίσης της διαδικασίας ταύτισης εντός των μεταβιομηχανικών κοινωνιών, οδηγεί στην ανάδειξη των θρησκευτικών φαντασιακών σημασιών σε φορείς συγκρότησης και συνοχής μίας αντι-ταυτότητας απέναντι στις «θολές ιδεολογικές κραυγές για δυτική δημοκρατία και αγορά»(2). Ξανά η αλήθεια των προκειμένων χάνεται στο συμπέρασμα. Αποκρύπτεται το γεγονός της αντίστοιχης αποσάθρωσης των παραδοσιακών φαντασιακών σημασιών στις μη δυτικές κοινωνίες, αποτέλεσμα τόσο της αποικιοποίησής τους, όσο και της ανάδυσης του αντιαποικιοκρατικού αγώνα με αιτήματα δυτικογενή, ήτοι εθνικοαπελευθερωτικά και εκσυγχρονιστικά. Η ισλαμική και χριστιανική αναβίωση δεν αποτελούν μια συνεκτική ταυτοτική-νοηματική αντιπρόταση, αλλά αντιδραστικό σύμπτωμα της συνεχούς διάβρωσης των παραδοσιακών κοινωνικών δομών. Η φονταμενταλιστική πρόταση είναι ουσιαστικά ανιστορική και ανεδαφική, δεν εντάσσεται δε στην προνεωτερικότητα (πριν το θάνατο του Θεού), αλλά στη μετανεωτερικότητα (προσπάθεια ανάστασης του νεκρού Θεού). Ήδη οι δομές εξουσίας έχουν εκδυτικοποιηθεί (ειδάλλως δεν θα είχε νόημα ούτε η εκλογική νίκη της Χαμάς ούτε το "κοινωνικό κράτος" της Χεζμπολάχ), τα μέσα επικοινωνίας εξίσου (αλλιώς δεν θα είχαν νόημα οι τηλεδιακηρύξεις της Αλ- Κάιντα, ούτε οι επιθέσεις αυτοκτονίας που βρίσκουν το ιστορικό τους αντίστοιχο όχι στους μεσαιωνικούς ασσασίνους, αλλά στους Γιάπωνες καμικάζι) και κάποτε φαινόταν πως το ίδιο θα γίνει και με τα κινήματα ανατροπής (αυταπάτες αραβικού εθνικισμού). Να λέμε πως το Ισλάμ ως κοινωνικό-ιστορικό φαντασιακό προσφέρει μία συνεκτική ταυτότητα είναι σωστό, αλλά με το να επεκτείνουμε τη διαπίστωση στο Ισλάμ ως σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα, αφενός συντηρούμε τη ρητορική της "σύγκρουσης πολιτισμών", αφετέρου νομιμοποιούμε την πατριαρχική σκοταδιστική επιρροή τόσο των ισλαμιστών όσο και των νεοχριστιανών που προασπίζονται την σκληρή ταυτότητά τους.

Ομογενοποίηση.

Οι διαδικασίες ταύτισης-ομογενοποίησης παίζουν καθοριστικό ρόλο στη συγκρότηση των ιστορικό-κοινωνικών μορφωμάτων από καταβολής χρόνου. Ίσως η ίδια η διαδικασία εκκοινωνισμού έχει χαρακτηριστικά ομογενοποίησης, καθώς τίθενται οι όροι του επιτρεπτού και του ανίερου, σε βάσεις κατ' ουσίαν αυθαίρετες. Το ζήτημα είναι η βάση της ομογενοποίησης καθώς και το επιθυμητό βάθος της. Άλλο να τίθεται ως βάση κοινωνικής συνοχής η αποδοχή του καπιταλισμού, άλλο η αποδοχή της θεολογικής αυθεντίας, άλλο η αποδοχή της ατομικής αυτονομίας. Στην εποχή του life style και της βιοκατανάλωσης η ομογενοποιητική βάση της παγκοσμιοποίησης ταυτίζεται με την αποδοχή της άγριας ελεύθερης αγοράς. Ένα βήμα παραπάνω, ακόμη πιο κοντά στη βαρβαρότητα κάνουν τόσο οι νεοσυντηρητικοί χριστιανοί, όσο και οι ισλαμιστές ανεβάζοντας το δείκτη της ομοιογένειας σε θρησκευτικές κατηγορίες, ποινικοποιώντας το φρόνημα και την κοινωνική καταγωγή. Η απάντηση στην οικονομική ομογενοποίηση (η οποία επιβάλλει μία πολυειδία προϊόντων απονοηματοδοτώντας την παραγωγή) δεν μπορεί να βρεθεί στην παραδοσιακή ομογενοποίηση (η οποία επιβάλλει έναν σημασιακό μονισμό, απονοηματοδοτώντας την αυτοθέσμιση), ακριβώς όπως δεν είμαστε αναγκασμένοι να βάλουμε τη μαντίλα για να αρνηθούμε τη Μαντόνα. Ξανά η υιοθέτηση του σχήματος των δύο στρατοπέδων εγκλωβίζει το λόγο μας μεταξύ κατάφασης και άρνησης, εμποδίζοντας την ανάδυση ενός λόγου ανατροπής με κριτήριο την ελευθερία και όρους ατομικής και κοινωνικής αυτονομίας.

Εν κατακλείδι, ο πόλεμος συνεχίζει να είναι πολιτική. Και ως πολιτική συνεχίζει να αφορά τη διευθέτηση των πόλων ισχύος και τη διατήρηση ή μη της εξουσίας. Οι τρομονόμοι αποτελούν πολεμικά διατάγματα. Μόνο που δεν πρόκειται για έναν συμπαγή πόλεμο, αλλά για συγκρούσεις σε πολλά μέτωπα διακρατικά και ενδοκοινωνικά, εντός και εκτός των κοινωνιών. Μόνο κοινό των μετώπων είναι ο πόλεμος ως καθαρή έννοια και το κοινό χρονικό πλαίσιο. Κατά τα άλλα, στον κοινωνικό πόλεμο μεταξύ διευθυντών και διευθυνόμενων διακύβευμα είναι η κατάργηση της κυριαρχίας, ενώ στον πόλεμο της Μ. Ανατολής η εναλλαγή της ανάμεσα στην πράσινη ή την αστροπόικιλτη σημαία.

Αλέξανδρος Σχισμένος.

1. Βλ. Καρλ Πολανυι, "Ο μεγάλος μετασχηματισμός", εκδ. Νησίδες, σελ.13
2. Βλ. Φιλ. Πατσάκης, "Ο πόλεμος ως εσωτερική πολιτική", εφημ. Βαβυλωνία, τ. 27, Οκτώβρης 2006